

ÅRSMELDING 2014

NATIONAL
THEATRET

1899–2013:
HISTORISKE MILEPÆLER

1899–1908
1. JUNI 1906: Søreforestilling i forbindelse med Henrik Ibsens død.
12. DESEMBER 1913: Kirsten Flagstad debuterer på Nationaltheatret i rollen som tjenestepiken Nuri i operaen *Lavland* av Eugène D'Albert.

1899–1919
1. SEPTEMBER 1899: Byens naturlige storstue, Nationaltheatret, åpner etter en byggeprosess som varte i over 20 år.
5. MAI 1910: Theodor Roosevelt holder sitt nobelforedrag på Nationaltheatret. Han vant prisen i 1906, men rakk ikke å motta prisen før i 1910, etter at han hadde gått av som amerikansk president i 1909.

1946
23. DESEMBER 1924: *Reisen til julestjernen* spilles for første gang. Forfatteren er Sverre Brandt, teatrets økonomisjef. Aase Bye spilte den første Sonja.

1947
9. APRIL 1940: Teatret spiller regelmessig operaforestillinger under Johan Halvorsens musikalske ledelse. Orkesteret talte 43 musikere. Siste forestilling var *Madame Butterfly*.

1977
31. AUGUST 1985: Bygningen fredes i 1983. Hovedscenen åpnes igjen i 1985 med tre versjoner av Peer Gynt i regi av Edith Roger.

1977
Åpningen av Torshovteatret, et allmøtestyrt teater på Torshov, Oslos østkant.

1990
28. AUGUST 1963: Amfiscenen åpnes med forestillingen *Beretning for et akademi* av Franz Kafka, en monolog med Arne Bang-Hansen.

1990
9. OKTOBER 1980: Brann på Hovedscenen. Det begynner å brenne under forestillingen *Ilfuglen*. På scenen sto blant andre Wenche Foss og Per Aabel, og salen var fullsatt. Alle kom heldigvis velberget ut, men bygningen fikk omfattende skader. Teatret var stengt i fem år til scenen ble gjenoppbygd og salen restaurert.

1990
Stein Winge åpner den første Ibsenfestivalen.

2008
Hanne Tømta ansettes som andre kvinnelige teatersjef i 2008. Ellen Horn var første kvinne ut i 1992.

2012
26. FEBRUAR 2013: Amerikansk kritikerros i Washington. Nationaltheatrets *Hedda Gabler* spiller for et begeistret amerikansk publikum under festivalen Nordic Cool i Washington.

2012
Vedtak i regjeringen om at Kulturdepartementet skal gjennomføre en KS1-utredning (kvalitetssikring av konseptvalget) ved Nationaltheatret i forbindelse med rehabilitering og modernisering av teatret i et femtiårsperspektiv.

100 år

2014:
MILEPÆLER I 2014

2014
1. MARS 2014: SPKRBOX hiphop-teaterfestival. For første gang kan du oppleve graffiti, DJ, battle, freestyle-dans og poesislam på Nationaltheatret.

2014
4. APRIL 2014: Den nye Torshovgruppen starter Musikklab, et kunstnerisk forskningsprosjekt på musikkteater.

2014
9. AUGUST 2014: Regissør Alexander Mørk-Eidem vil ta tilbake Ibsens kritiske *Peer Gynt*. Derfor plasserer han Peer hos Skavlan. Her får vi røverhistorien til Norges største egoist. Stykket er en del av Ibsenfestivalen 2014.

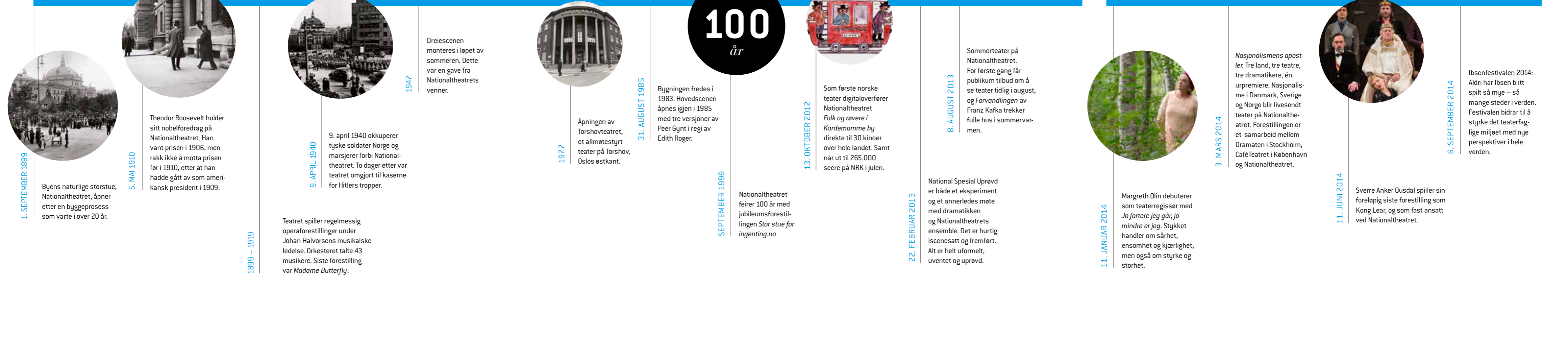
2014
3. OKTOBER 2014: Teatersjef Hanne Tømta setter opp Anton Tsjekhovs *Tre søstre* – til strålende kritikker og stor begeistring hos publikum!

2014
11. JANUAR 2014: Margreth Olin debuterer som teaterregissør med *Jo fortære jeg går, jo mindre er jeg*. Stykket handler om sårhet, ensomhet og kjærlighet, men også om styrke og storhet.

2014
3. MARS 2014: *Nasjonalismens apostler*. Tre land, tre teatre, tre dramatikere, én urpremiere. Nasjonalisme i Danmark, Sverige og Norge blir livesendt teater på Nationaltheatret. Forestillingen er et samarbeid mellom Dramaten i Stockholm, Caféteatret i København og Nationaltheatret.

2014
6. SEPTEMBER 2014: Ibsenfestivalen 2014: Aldri har Ibsen blitt spilt så mye – så mange steder i verden. Festivalen bidrar til å styrke det teaterfaglige miljøet med nye perspektiver i hele verden.

2014
11. JUNI 2014: Sverre Anker Dunsdal spiller sin foreløpig siste forestilling som Kong Lear, og som fast ansatt ved Nationaltheatret.

INNHOOLD

Leder	9	Forestillinger og aktivitet på teatret	31
Nøkkeltall	13	Ibsenfestivalen 2014	55
Valg, strategi og ressurser	17	Virksomhetsstyring og kontroll	69

Styreleder om fremtidens teaterhus	73	Statistikk	97
Styrets beretning	86	Revisors beretning	99
Regnskap	90	Tidslinje 2015	101

DET LEDENDE TEATRET: Den beste scenekunsten med de beste kunstnerne og de beste fagfolkene.

*Les mer om valg, strategi og ressurser fra side 17.
Les om måloppnåelse, styring og kontroll, side 69.*

989

Forestillinger i 2014

Teatret hadde rekordhøy aktivitet i 2014 med forestillinger, gjestespill, National Spesial, Uprøvd og andre arrangementer.

Les om alle teatrets forestillinger fra side 31.

**KVALITETS-
TEATER MED
BREDDE OG
BRODD**

Leder, side 9.

LEDER

Kvalitetsteater med bredde og brodd

Det har vært et fantastisk år for Nationaltheatret! Rekordmange priser og prisnominasjoner vitner om det. I tillegg er jeg stolt av et program som både favner bredt og har brodd.

Henrik Ibsen og Ole Ivars. Doktor Proktor og Margreth Olin. Dostojevskij og Jokke. Hiphopartister og Cecilie Løveid. Alle møttes under samme tak, på Nationaltheatret i 2014. Nationaltheatret er nasjonens storstue. Vi er hele landets teater – og skal presentere kvalitet for hele befolkningen. Og om ikke alt er for alle, så skal alle finne noe for seg, som vi pleier å si. I 2014 er dette slett ingen festtale, det er en realitet. Og det er jeg stolt over.

NORGES VIKTIGSTE TEATERFESTIVAL.

Annet hvert år setter vi på Nationaltheatret himmel og jord i bevegelse for å lage Norges største og viktigste teaterfestival, der Norges største og viktigste kunstner feires. Den internasjonale Ibsenfestivalen 2014 bragte Ibsenoppsetninger fra sju ulike land og fra mange norske scener til Oslo. Thomas Ostermeiers tyske *En folkefiende*, Stéphane Braunschweigs franske *Villanden* og det japanske kompaniets Shelfs *Gjengangere* var noen av de mange høydepunktene.

Under Ibsenfestivalen møtes teaterfolk fra hele verden, et internasjonalt publikum får muligheten til å se moderne Ibsentolkninger av verdensledende teatre og kompanier. Og Nationaltheatret viser det internasjonale teatermiljøet hva den norske teaterscenen har å by på. Her på teatret kunne vi presentere hele fem egne

produksjoner under Ibsenfestivalen. Et stjernelag av dristige regissører fikk utfolde seg. De viste til gangs at det er i møte med sterke konsepter at kvaliteten i klassikerne kommer til sin rett.

Og når vi på teatret legger alle våre krefter i å skape den største Ibsenfestivalen i historien, er det veldig hyggelig at vi også dobler publikumsantallet. 18 400 publikummere gjestet de til sammen 128 forestillingene under festivalen. Ibsenfestivalen viser hvor viktig Henrik Ibsen er for utviklingen av moderne scenekunst – og den befester Norge som en betydelig teaternasjon.

DET STORE JUBILEUMSÅRET. I 2014 var det 200 år siden Norge fikk sin grunnlov. På Nationaltheatret feiret vi – og med ganske ulike fortegn.

Den offisielle feiringen besto av festforestillingen *Hurra for Grunnloven!*, der kunstnere, politikere, forskere og samfunnsdebattanter kom sammen på Hovedscenen til en refleksjon over Norges grunnlov. Hele Grunnloven ble lest av Nationaltheatrets skuespillere, og temaer som menneskerettigheter og folkesuvereniteten var gjenstand for debatt.

Jeg var Fritz Moen, produsert av Teater Manu og Riksteatret, i Kjersti Horns regi, gjestet Nationaltheatret i anled-

ning grunnlovsjubileet. Med både hørende og døve skuespillere på scenen utforskes utenforskapet og Norges største justismord. Også Geir Gulliksen nyskrevne *Demoner 2014* – om det som ulmer under overflaten i Norge i 2014 – og Tyra Tønnessens *Julemiddag*, der vi serveres norgeshistorien i miniatyr, kan med fordel ses i lys av grunnlovsjubileet. Fire vidt forskjellige forestillinger – som alle tematiserer det norske samfunnet og det norske demokratiet.

Men Grunnloven var slett ikke det eneste jubileet vi feiret i 2014: Ole Ivars' 50-årsjubileum, Shakespeares 450-årsjubileum og Joachim Nielsens 50-års «jubileum» gikk slett ikke upåaktet hen. Forestillingene *En får være som en er – en Ole Ivars musikal*, *Sonetter* og *Verdiløse menn* bidro til et mangefasettert jubileumsår.

PRISER OG OPPMERKSOMHET. Hvordan måle et teaters kvalitet og posisjon? En måte å gjøre det på er å se hvordan smaksdommere utenfor teatret vurderer det som produseres, og i hvilken grad teatret er gjenstand for offentlig interesse. Alle teatrets produksjoner fikk forhåndsmøter i toneangivende norske medier. Ifølge mediearkivet Retriever ble Nationaltheatret omtalt 4289 ganger i 2014. Teateranmelderne er jevnt over positive til det vi produserer, i den

OM IKKE ALT ER FOR ALLE,
SÅ SKAL ALLE FINNE NOE
FOR SEG PÅ NATIONALTHEA-
TRET. I 2014 ER DETTE SLETT
INGEN FESTTALE, DET ER EN
REALITET.

Hanne Tomta, teatersjef

I 2014 MOTTOK NATIONALTHEATRET TRE AV TRE MULIGE NOMINASJONER TIL KRITIKERPRISEN OG I 2015 HELE 11 NOMINASJONER TIL HEDDAPRISEN 2014/2015.

løpende kritikken, men også i form av nominasjoner til den prestisjetunge Kritikerprisen. I 2014 mottok Nationaltheatret tre av tre mulige nominasjoner til Kritikerprisen. Forestillingene *OMsorg* (Goksøyr & Martens), *Styrtet engel* (P. O. Enquist/Kjersti Horn) og *Visning* (Cecilie Løveid/Jon Tombre) ble nominert – og prisen gikk til Cecilie Løveids sørgespill *Visning*, i Jon Tombres banebrytende regi. Felles for de nominerte produksjonene er at de er uroppføringer, som alle på sitt vis utfordrer teater- og samfunnskonvensjoner. Slik bringes teaterkunsten videre.

Den norske Ibsenprisen 2014 ble tildelt dramatiker og forfatteren Johan Harstad, for stykket *OSV*. Harstad var husdramatiker på Nationaltheatret i perioden da han skrev dette familiedramaet, som også er et sterkt innlegg i samfunnsdebatten – om krigens grusomme konsekvenser. Det som er gledelig, er at det kommer sterke resultater ut av teatrets satsning på å legge til rette for utviklingen av ny, norsk dramatik.

Henriette Steenstrup mottok komipris i kategorien Årets kvinnelige scenekomiker for sin rolle som Line i *En får være som en er – en Ole Ivars musikal*, en rolle hun for øvrig også var Heddaprisnominert for.

Norsk teaters årlige bransjepris, Heddaprisen 2013/2014, ble delt ut på Nationaltheatrets hovedscene. Teatret ble nominert fem ganger. Av disse mottok Mariann Hole prisen for beste kvinnelige skuespiller for den krevende hovedrollen i *Lulu – Pandoras eske*, som gikk på Amfiscenen i 2013. I mai 2015 ble det offentliggjort at Nationaltheatret er nominert hele 11

ganger til Heddaprisen 2014/2015. Nominasjoner for 2014 er: *Tre søstre* (årets forestilling), Espen Skjønberg (beste mannlige medspiller i *Tre søstre*), Nader Khademi (beste mannlige medspiller i *Peer Gynt*), Hanne Tømta (beste regi, *Tre søstre*), Alexander Mørk-Eidem (beste scenetekst, *Peer Gynt*), Rebecca Ringst og Ingo Krügler (beste scenografi/kostymedesign, *Et drømspill*), Erik Hedin, Reinhard Traub og Per Christian Revholt (beste audiovisuelle design, *Et drømspill*).

Jeg er svært stolt over at Nationaltheatret mottok 11 nominasjoner for 2014/2015. Det er ny rekord. Alle priser og prisnominasjoner viser at det har vært et fantastisk år for Nationaltheatret. Vi har sterke kunstnere og ansatte både på og bak scenen. Sammen lager vi teater som virkelig betyr noe for folk.

I DEBATTENS ØYE. Nationaltheatret skal engasjere offentligheten, bidra til samfunnsdebatten og være en åpen aktør. Nationaltheatret samarbeidet med og CaféTeatret i København og Dramaten i Stockholm, om prosjektet *Nasjonalismens apostler – stemmer fra Danmark, Norge og Sverige*. Tre nyskrevne stykker, som alle utforsket temaet nasjonalisme, ble spilt på de tre teatrene samme kveld, livestreamet på nett og vist til publikum på de tre scenene. Forestillingene ble etterfulgt av en debatt på hvert spillested – på Nationaltheatret handlet diskusjonen om hva teatret kan bidra med i den politiske debatten.

I 2014 ble Nationaltheatrets deltagelse i det internasjonale samarbeidet Terrorisms, i regi av nettverket Union des Théâtres de l'Europe (UTE) gjenstand for debatt. Prosjektet tematiserer terro-

risme og er et samarbeid mellom teatre fra Norge, Frankrike, Tyskland, Serbia, England og Israel, i perioden 2013–2015. Innholdet består av gjestespill/uroppføringer, seminar, debatt og en teaterfestival i Stuttgart. Nationaltheatrets deltar med forestillingen *Vi tygger på tidens knokler*.

Samarbeidet oppfattes som kontroversielt fordi det israelske teatret, Habima, har gjesteopptredener i den israelske bosettingen Ariel – noe som representerer brudd på folkeretten. Også vi på Nationaltheatret synes dette er dypt problematisk, og har konfrontert både Habima – og UTE med dette. Etter samtaler med deltagere i samarbeidsprosjektet, ansatte ved Nationaltheatret, samt teatrets styre, besluttet jeg som teatersjef å fortsette samarbeidet. Det er fordi jeg mener dialog, protest og konfrontasjon med kunstneriske virkemidler har større verdi enn boikott og taushet.

Men også teatrets innhold skal vekke debatt. I 2014 var det særlig forestillingen *En får være som en er – en Ole Ivars musikal*, som opptok mediekommentatorer – og folk flest. Før premieren våren 2014 var det flere som ytret seg skeptisk til at et offentlig finansiert teater skulle lage musikal av et kommersielt fenomen som Ole Ivars. Men etter strålende mottagelse fra anmeldere og andre, stilnet kritikken. *En Ole Ivars musikal* er både folkelig og eksperimenterende på samme tid, og Musikkklub, kunstnergruppa på det skuespillerdrevne Torshovteatret, fikk i stedet skryt for å ha klart det som i årevis har vært et ambisiøst, kulturpolitisk mål: Å forene teatrets kjernepublikum med folk som sjelden eller aldri har vært på teater. Og National-

theatret viste til gangs at til oss kan alle komme – «og være som en er ...»

AKTIVITETER OG SAMARBEID. Nationaltheatret er et hus med svært høy aktivitet. Det er viktig for oss å forvalte de fantastiske ressursene vi besitter – det vakre teaterbygget, den dyktige staben og et unikt publikumstilfang – på best mulig måte. I tillegg til teatrets repertoar i 2014, har vi et rikt sideprogram under vignetten National Spesial. Her kan publikum møte kunstnerne før eller etter forestilling, vi arrangerer debatter, quiz, foredrag og konserter. I programmet Uprøvd, som er et uhytellig og annerledes møte med dramatik og Nationaltheatrets ensemble, kan publikum oppleve – tilnærmet – uprøvd dramatik. Gjennom medlemsprogrammet Unge National får ungdom teaterbilletter til kinopris – i tillegg til et unikt innblikk bak kulisserne i form av workshops og møter med kunstnerne.

Nationaltheatret er scene for internasjonale gjestespill – og sender egne forestillinger som gjestespill til utlandet. Vi legger stor vekt på samarbeid med norske og utenlandske scenekunstaktører. Jeg vil særlig få trekke frem samarbeidet med den anerkjente kunstnerduoen Goksøyr & Martens, som har satt opp flere nyskpende og tankevekkende forestillinger hos oss. Og dessuten: SPKRBOX hip-hopteaterfestival. Festivalen sørger for et større mangfold i Teater-Norge. For mange unge representerer SPKRBOX et første møte med Nationaltheatret, og for teatrets kjernepublikum bidrar SPKRBOX til å utvide horisonten. Slik åpner SPKRBOX dørene for nye publikumsgrupper og for nye kunstneriske impulser.

UTFORDRINGER. Nationaltheatrets viktigste utfordringer i årene som kommer handler i stor grad om infrastruktur og pensjonskostnader.

Det vakre teaterbygget fra 1899 bærer preg av vedlikeholdsetterslep og forfall – og holder ikke den standarden man kan forvente av et nasjonalteater. Dette haster det å gjøre noe med. I 2015 blir en konseptvalgutredning levert til Kulturdepartementet. Her skisseres ulike alternativer til rehabilitering, modernisering og utvidelse av Nationaltheatret. Vi på teatret mener at Hovedscenen må moderniseres, det må bygges nye biscener utenfor dagens teaterbygg, og det er behov for nye og tidsmessige publikumsfasiliteter. Teatret forventer at beslutningsgrunnlaget for bygge- og rehabiliteringsprosjektet vil foreligge i løpet av 2016 – og vi ser frem til en god dialog med Kulturdepartementet. Gledelig er det at det ser ut til å være bred oppslutning om «byggesaken», både blant politikere langs hele den politiske akse, blant opinionsledere og blant publikum.

Den kraftige økningen i pensjonskostnader har over få år redusert teatrets rammebetingelser vesentlig. Pensjonskostnadene har økt med 11,1 millioner kroner, eller med 85 prosent fra 2012 til 2015, og utviklingen fortsetter i 2016. Denne utviklingen er ikke bærekraftig, og det vil etter all sannsynlighet ikke være mulig å opprettholde teaterproduksjonen i 2016 på tidligere års nivå. Utfordringen er ikke unik for Nationaltheatret, og det arbeides gjennom Norsk Teater og Orkesterforening for å få på plass en pensjonsordning med et mer forutsigbart kostnadsnivå. Uansett resultatet av forhandlingene med ar-

beidstagerorganisasjonene, er det ikke sannsynlig at teatrets pensjonskostnader vil kunne reduseres i tilstrekkelig grad. Nationaltheatret har derfor bedt Kulturdepartementet om å bidra med tilskudd av ekstraordinære midler ørmerket pensjonsutfordringene.

ET SVÆRT GODT ÅR. 2014 må kunne oppsummeres som et svært godt år for Nationaltheatret – et år med klassisk orientering i og med Ibsenfestivalen. Men vi har også presentert 12 uroppføringer, 16 oppsetninger av norsk samtidsdramatik og seks oppsetninger av utenlandsk samtidsdramatik fra de siste 15 årene. Vi har tatt kunstnerisk risiko – også på Hovedscenen. Vi har styrket og fornyet teatertilbudet til barn og unge. Vi har vist aktualiteten i teaterklassikerne og skapt nye sceniske uttrykksformer. Og vi kan vise til 76 prosent publikumsbelegg på våre scener.

Aktiviteten på Nationaltheatret i 2014 vitner om et teater med engasjement, mot og frihet til å skape viktige fortellinger om hvordan vi lever våre liv. Og om et teater med både bredde og brodd.

Hanne Tømta,
Teatersjef

NØKKELTALL

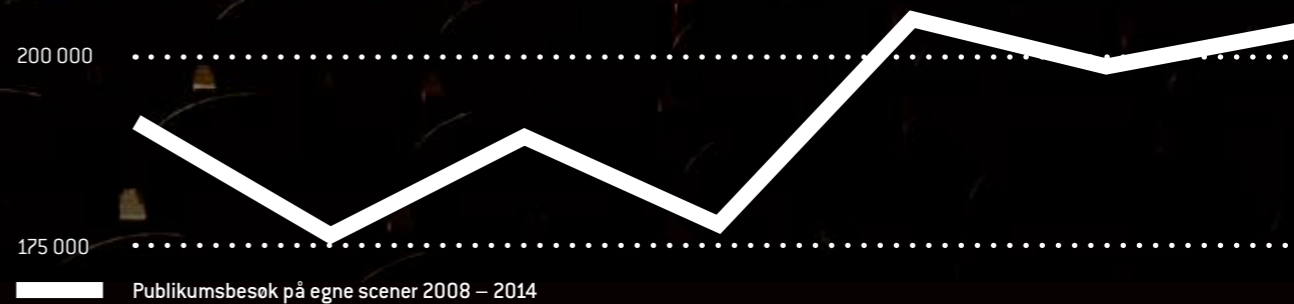

Økt antall publikummere

Det samlede publikumsbesøket i 2014 var på 214 332, og av dette var 202 550 besøkende på egne scener.

76%
TOTALT BELEGG ALLE SCENER

214 332

NØKKELTALL

	2014	2013
DRIFTSINNEKTER		
EGNE INNEKTER		
Billettinntekter	44 282 598	42 634 320
Diverse inntekter, bl.a. programsalg, restaurant	8 527 382	6 397 312
Sponsorinntekter og andre tilskudd	2 443 150	1 104 030
SUM EGNE INNEKTER	55 253 131	50 135 661
OFFENTLIGE TILSKUDD		
Ordinært driftstilskudd fra Staten	181 921 000	175 433 000
Andre offentlige tilskudd	6 293 008	1 001 241
SUM OFFENTLIGE TILSKUDD	188 214 008	176 434 241
SUM DRIFTSINNEKTER	243 467 139	226 569 903
DRIFTSKOSTNADER		
PRODUKSJONSKOSTNADER		
Produksjonskostnader	5 056 494	5 708 533
Andre varer og tjenester	6 849 629	10 673 258
SUM PRODUKSJONSKOSTNADER	11 906 123	16 381 791
PERSONALKOSTNADER		
Lønn	117 142 372	111 813 488
Ekstrahjelp, gjester etc.	14 431 993	12 072 502
Arbeidsgiveravgift	19 335 535	19 013 359
Diverse honorarer	876 081	1 106 158
Pensjoner, diverse sosiale utgifter	13 422 084	13 226 893
SUM PERSONALKOSTNADER	165 208 065	157 232 400

	2014	2013
AVSKRIVNINGER		
Ordinære avskrivninger	9 890 306	9 583 547
SUM AVSKRIVNINGER	9 890 306	9 583 547
ANDRE DRIFTSKOSTNADER		
Opplæring og videreutvikling	329 587	310 013
Kjøp av forestillinger	3 352 621	1 725 371
Forfatterhonorar, musikkavgift	6 697 023	4 696 929
Lokaler	18 189 093	16 725 855
Reiser, diett, losji	3 371 383	3 447 290
Salgs- og informasjonskostnader	8 501 086	7 628 902
Kontorrekvisita, IKT og telefon	5 282 121	5 140 374
Diverse administrasjonskostnader	6 441 613	2 937 616
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER	52 164 528	42 612 349
SUM DRIFTSKOSTNADER	239 169 022	225 810 087
DRIFTSRESULTAT	4 298 117	759 816
FINANSIELLE POSTER		
Andre finansinntekter	1 153 266	1 040 591
Finanskostnader	1 253 205	1 335 914
RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER	-99 939	-295 323
ÅRSRESULTAT	4 198 177	464 493

Se fullstendig regnskap på side 90

OVERORDNET MÅLSETTING:

NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE
DET LEDENDE TEATRET I NORGE,
UTVIKLE SCENEKUNSTEN OG
ANERKJENNES INTERNASJONALT.

HOVEDMÅL:

1. Nationaltheatret skal være kunstnerisk dristig og relevant – nasjonalt og internasjonalt.
2. Nationaltheatret skal være et åpent og engasjerende teaterhus.
3. Nationaltheatret skal være et moderne teaterhus med nye, tidsmessige lokaler og fasiliteter.
4. Nationaltheatret skal være en offensiv og profesjonell virksomhet.

Nationaltheatret er en kulturinstitusjon med ambisiøse mål. Bla om og se hvilke valg vi tar, hvilke ressurser vi har og hvordan vi arbeider for å nå målene!

SE HVORDAN

Å velge repertoar

Nationaltheatret skal lage utfordrende og relevant scenekunst som engasjerer, berører og beriker samfunnet rundt oss. Det er gjennom hva som spilles på våre scener, og i møte med publikum, vi viser hva Nationaltheatret er.

NATIONALTHEATRET SKAL:

NY DRAMATIKK

UTVIKLE NY DRAMATIKK

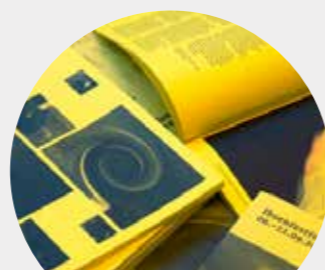
Demoner 2014 er Geir Gullikssens brennaktuelle drama om kjærlighet, politikk og terrorisme. Om det som ulmer under overflaten i Norge i 2014. Nationaltheatrets hovedscene var åsted for denne uroppførelsen, og stykket bygger fritt på romanen *De besatte* av Fjodor Dostojevskij. Det handler om høyreekstrem aktivisme mot kulturelitens smakfulle radikalisme. Livslang troskap mot seksualisert selvrealisering. Moralsk opptrapping mot liberalismens sjarmerende kynisme. Og kanskje er kjærligheten alles drivkraft?

KULTURARV

BEVARE OG UTVIKLE KULTURARVEN

Mens Henrik Ibsen satte Peer Gynt inn i et heilnorsk bygdesamfunn, velger regissør Alexander Mørk-Eidem å la løgneren og opportunisten Peer Gynt få utfolde seg i det som i dag er det norske av det norske: i studio hos Fredrik Skavlan. Fra Skavlan-studio forteller Peer sin historie, sammen med en rekke norske kjendiser. Det skal vise seg at kjendisene er karakterer i *Peer Gynt*. Også Henrik Ibsen utleverte kjente, samtidige personligheter i sitt originalmanus. På denne måten tas Ibsens klassiker inn i vår tid.

INTERNASJONALT

SYNLIGGJØRES GJENNOM INTERNASJONALT SAMARBEID

Den internasjonale Ibsenfestivalen er Teater-Norges største festival med et bredt internasjonalt samarbeid. Forestillinger fra sju land gjestet Oslo, og festivalen er et springbrett for å eksportere norsk teater til utlandet.

Forestillingen *Nasjonalismens apostler – stemmer fra Danmark, Norge og Sverige* var et samarbeid mellom Dramaten i Sverige, CaféTeatret i København og Nationaltheatret. *Jo fortere jeg går, jo mindre er jeg* gjestet Budapest. I tillegg samarbeidet Nationaltheatret i 2014 med Vesturport Theatre Company, Union des Théâtres de l'Europe og FN-sambandet.

NYSKAPENDE

VÆRE KUNSTNERISK NYSKAPENDE

Cecilie Løveids drama *Visning* behandler temaet sorg på en dypt original, medrivende, absurd og kompromissløs måte. Tilværelsen er i konstant endring, skjør og forgjengelig. I Jon Tombres regi blir alt noe annet enn det ser ut til. Forestillingen kretser rundt løgn og forkledning, død og overlevelse. Hva er egentlig sant, hva er absolutt ikke sant – og når kommer det til å breste? Nationaltheatret har lang tradisjon for å sette opp Løveids stykker, og vi er stolte over å få uroppførelsen på *Visning*, ni år etter at stykket ble skrevet. *Visning* mottok Kritikerprisen 2014.

MANGFOLD

SAMFUNNSDEBATT

DELTA I SAMFUNNSDEBATTEN

Er det et statsstøttet teaters oppgave å lage musikal av folkelige Ole Ivarslagere? Slik lød debatten før premieren på *En får være som en er – en Ole Ivars musikal*, på det lille, skuespillerdrevne Torshovteatret. Et halvt år og et begeistret anmelderkorps senere ble det slått fast, gjennom flere aviskronikker, at Ole Ivarsmusikalen var dramatisk og musikalsk nybrottsarbeid, som lykkes med det som stadig er en kulturpolitisk utfordring: Å forene ulike typer publikumssegmenter – Torshovteatrets kjernepublikum og Ole Ivars-fansen ...

BARN OG UNGE

TILBY BARN TEATER AV HØY KUNSTNERISK KVALITET

Doktor Proktors prompepulver, av Jo Nesbø, handler om vennskap, fantasi, om å være annerledes – og om pomp. Dette er en samtidshistorie barn kan kjenne seg igjen i, og som kan gi både voksne og barn noe å le av og noe å tenke over. Nesbøs univers om Lise og Bulle og den gale, snille professoren har allerede rukket å bli en moderne klassiker, oversatt til 35 språk og solgt i over 900 000 eksemplarer. Nationaltheatret presenterte dramatiseringen av Nesbøs bok i samarbeid med Riksteatret.

SPEILE MANGFOLDET

Nationaltheatret arbeider bevisst med å åpne teatret for nye publikumsgrupper og speile mangfoldet i samfunnet på scenen. Forestillingene *Verdiløse menn* – om dop, tiggging, øl, døde venner og udødelig kameratskap – har gått sin seiersgang på Nationaltheatret i flere omganger og spilte for fulle

hus på Hovedscenen i 2014. Gjestespillet *Jeg var Fritz Moen* tematiserer annerledeshet, med både hørende og døve skuespillere på scenen. *En får være som en er – en Ole Ivars musikal* forener Nationaltheatrets kjernepublikum og dansebandentusiaster, mens SPKRBOX hiphopfestival er med å senke teaterterskelen for et ungt publikum.

Sterke kunstneriske team

Teater er et totalkunstverk, som rommer svært mange kunstarter. Bare de aller dyktigste kunstnerne fra inn- og utland inviteres til å realisere det kunstneriske programmet. Hver produksjon er unik. Det varierer fra små tette team til komplekse produksjoner. Her er noen av dem som ofte er med.

REGISSØR

Regissøren er den kunstneriske lederen av forestillingen. Hun har klart et konsept og en visjon for stykket til prøvestart, og så utvikles forestillingen i samarbeid med skuespillerne og resten av det kunstneriske teamet. Den prisbelønnete teaterregissøren Sofia Jupither har flere forestillinger på blant annet Dramaten, Stockholms Stadsteater, Folkteatern i Göteborg og Nationaltheatret bak seg. Hun har blitt hyllet for sine oppsetninger av blant andre Ibsen, Norén og Fosse. I 2014 satte hun opp *Lille Eyolf* på Nationaltheatret.

SOFIA JUPITHER

KLAUS KOTTMANN

VIDEO- OG PROJEKSJONSDESIGNER

Video og prosjeksjonsdesign blir stadig viktigere i teatret, og mange teaterstykker bruker dette som et visuelt virkemiddel. Kanskje produseres bildene direkte fra scenen via et videokamera, kanskje vises bilder og animasjoner for å skape stemninger på en skjerm, bakvegg eller til og med direkte på scenografien. Klaus Kottmann er fast tilknyttet Nationaltheatret som videodesigner.

SCENOGRAF OG KOSTYMEDESIGNER

Scenografen bestemmer hvordan forestillingens visuelle univers, kulissene, skal se ut. Selve produksjonen av disse foregår på verkstedet på Brobekk. Kostymedesigneren tegner kostymene og utvikler dem i samarbeid med kostymeavdelingen på Nationaltheatret. Milja Salovaara har i 2014 vært fast scenograf og kostymedesigner for Musikklab på Torshovteatret.

MILJA SALOVAARA

PER CHRISTIAN REVHOLT

MUSIKALSK ANSVARLIG

Denne jobben handler både om å komponere ny musikk og om å arrangere allerede eksisterende musikk. Kanskje også å være kapellmester og musiker under forestilling. Per Christian Revholt er ansatt som musikalisk leder ved teatret. I 2014 var han komponist og musiker på *Et drømmspill*, musiker på *En folkefiende*, musikalisk leder og musikkarrangør på 17. mai-matinéen og hadde musikalisk innstudering på *Verdiløse menn*.

DRAMATIKER

Dramatiker er selve utgangspunktet for forestillingen; han eller hun skriver manuset. Arne Lygre ble ansatt som husdramatiker ved Nationaltheatret i 2014, og samme år ble hans stykke *Ingenting av meg* satt opp på Det Norske Teatret, Stadsteatern i Stockholm og Théâtre National de la Colline i Paris.

ARNE LYGRE

MARI VATNE KJELDSTADLI

DRAMATURG

Dramaturgen jobber med å lese manus og anbefale stykker for teatersjefen. Dramaturgen bearbeider også manuset til forestillingen, følger prøvene og bistår regissøren frem mot premiere. Mari Vatne Kjeldstadli hadde i 2014 det dramaturgiske ansvaret for og bearbeidelse av *Jo fortære jeg går, jo mindre er jeg* og *Tre søstre*. Hun var i tillegg dramaturg på *Lille Eyolf* og konsulent på *Nasjonalismens apostler*.

SKUESPILLER

Skuespilleren står på scenen og bærer forestillingen gjennom hele perioden; først i prøvetiden i samarbeid med regissøren, og videre gjennom hele spilletiden. Nader Khademi spilte i 2014 Mads Moen, Motetrollet og Den magre i *Peer Gynt*, Truls i *Doktor Proktores prompepulver*, Malik i *Demoner 2014* og medvirket i *Nasjonalismens apostler*.

NADER KHADEMI

ØYVIND WANGENSTEEN

LYSDESIGNER

Lysdesigneren bestemmer hvordan lyset skal være på forestillingen. Hvilken stemning skal lyset gi i de ulike scenene? Skal det være varmt eller kaldt, mørkt eller lyst, hardt og brutalt eller soft og følsomt? Øyvind Wangensteen er ansatt som Nationaltheatrets faste lysdesigner. Han var i 2014 lysdesigner på blant annet *Julemiddag* og *Tre søstre*.

De beste fagfolkene

Visste du at over 50 ulike yrkesgrupper jobber på Nationalteatret? Møt noen av de dyktige og engasjerte menneskene som bidrar til at Nationalteatret er landets ledende teaterhus.

Informasjonskonsulent

Monica Lindanger

Monica informerer publikum og presse om aktiviteten på teatret. Hun lager teaterprogram, magasiner, oppdaterer sosiale medier og hjemmesiden. Hun arrangerer pressevisninger og andre eventer. For at flest mulig skal få med seg alt det fantastiske som skjer på dette huset!

Rekvisitør

Pelle Enebro

Pelles hverdag er kreativ, praktisk og høyst materiell. Alt det skuespillerne holder i hendene eller gjenstandene som er plassert i scenebildet, er det Pelle som har laget, funnet, kjøpt eller lånt.

Maskør og parykkmaker

Nina König

Nina er sentral i utformingen av karakteren. Hvordan ser rollen ut? Fra hverdagslig sminke til kompliserte masker og parykker; Nina har det i fingrene.

Sjef for publikumsområdene

Anita Granheim

Anita er dronningen av teatrets fantastiske publikumsrestaurant. Hun veileder publikum, serverer forfriskninger, passer på tøyet ditt og har ansvar for sikkerheten. Kort sagt: Sørger for at du får en hyggelig kveld.

Lydtekniker

Mari Røsjo

Mikrofoner og mygger, orkesterlyd og kontentum – eller den perfekte stillhet. Det er lydteknikerens arbeidsområde. Mari får deg til å lytte ...

Teatersmed

Geir Edvin Frøberg

Hvem lager rammeverket til kulissene, som kles inn av snekkerne og males av maleavdelingen? Tenkte du på det, sist du var på teater? Det gjør nemlig Geir. Han sveiser og bearbeider aluminium, som skal holde hele teaterillusjonen oppe.

Tingenes tilstand

På Nationalteatret myldrer det av rare ting, som alle forteller sin lille historie om virksomheten. Her har vi samlet noen av dem.

6 275

kaffekopper ble solgt i publikums-restauranten.

20 000

teaterprogram kjøpte publikum.

9 546

hårspenner ble brukt i maskeavdelingen.

4 000

ganger har skuespillerne slitt seg opp trappene til maskeavdelingen i fjerde etasje for å få på seg parykker og sminke.

1 640

lyskastere var i bruk under Ibsenfestivalen.

240 VINDUER

ble pusset.

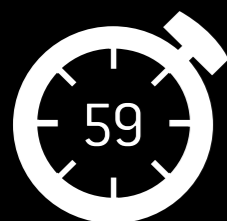
9 LITER LATEKS

gikk med til å lage alle maskene i Doktor Proktors prompepulver.

32

parykker ble laget av maskeavdelingen.

Teatrets eneste heis, også kalt Løkkeberg-ekspressen, bruker 59 sekunder på å kjøre fra kjelleren til 4. etasje.

160

maskaraer kjøpte maskeavdelingen.

1200 METER

uhøvla plank gikk med til scenografien i Et drømspill.

41 TIMER

tar det å sy et damekorsett.

55 000

telefonhenvendelser mottok billettkontoret.

batterier må til for å gjennomføre en forestilling av Peer Gynt på Hovedscenen.

Teatret er en møteplass

Teatret er en sosial kunstart, som oppstår gjennom en rekke møter: Mellom scene og sal, publikum og skuespiller. Mellom forventninger og etterlatt inntrykk. Mellom samfunnssyn, kunstsyn, livssyn. Og kanskje møter du deg selv i døra?

FØRSTE MØTE

VELDIG GØY – OG LITT SKUMMELT

EMIL NYGAARD,
SKOLEELEV

Teater er veldig gøy – og kan være litt skummelt, fordi det liksom er helt på ekte. Da jeg så *Doktor Proktors prompepulver*, fikk jeg møte Doktor Proktor og Lise etterpå! Det får du aldri på kino – eller når du leser en bok.

EVIG KJÆRLIGHET

JEG SER MEG SELV TYDELIGERE

ANITA FAREM,
RÅDGIVER

Jeg er fast publikummer på Nationalteatret! Jeg elsker hvordan teatret forteller noe vesentlig om livet – på en måte som er veldig gjenkjennelig, på tross av ulike tider og settinger. Jeg ser meg selv tydeligere og blir utfordret.

PROFESSORENS MØTE

TEATER ER EN RISIKOAKTIVITET

FINN SKÅRDERUD,
PSYKIATER, PROFESSOR OG FORFATTER

Skuespillet er ikke tilstrekkelig i seg selv, men er oppspillet til et samspill. Målet må være at vi i salen blir beveget og forstyrret og lokket til empatisk nysgjerrighet. De følelsesmessige forstyrrelsene kan i beste fall bli til erkjennelser. Og er ikke det kunstnens legitimitet?

DA ALT STEMTE

MØTE MELLOM TO VERDENER

MARTE ENGEBRIGTSEN,
SKUESPILLER

Jeg husker vi spilte en 17. mai-matiné av *Verdløse menn*. Forestillingen er liksom alt annet enn pølse, is og familielykke. I salen satt Erlík Oslo-selgere og bunadskledte om hverandre. Og Petter Baarli spilte *Ja, vi elsker* på elgitar under applausen. Den forestillingen fikk en annen og større betydning gjennom møtet mellom to verdener.

MUSIKK MØTER TEATER

ET ENESTE STORT FANTASTISK MØTE

SIMON REVHOLT
MUSIKALSK ANSVARLIG I MUSIKKLAB

Musikkklub på Torshovteatret har vært et eneste stort, fantastisk møte! Mellom det eksperimentelle og klassiske, mellom finkultur og folkekultur, mellom musikk og tekst og teater. Og mellom kunstnere og publikum i et intimt lite, rundt teaterrom. Torshovteatret er en utrolig viktig møteplass.

MAT MØTER TEATER

FELLES LIDENSKAP

TOMMY KORNELIUSSEN,
KONSERNJEF I NORGESGRUPPEN

Hva har dagligvarer og teaterkunst til felles? Lidenskap! Norgesgruppen har en lidenskap for sunn mat, Nationalteatret har lidenskap for kunsten. Begge er helt nødvendige deler av menneskers liv. Derfor møtes vi gjennom en samarbeidsavtale som skal bidra til å gi folk en rikere og bedre hverdag.

Dialog

GODE SAMARBEIDSPARTNERE

Som landets ledende scenekunst-institusjon er vi på Nationalteatret vårt ansvar bevisst som samfunnsaktør. Dette gjenspeiles i vår dialog med næringslivet og i våre relasjoner og samarbeidsavtaler. Gode partnere har bidratt til å realisere flere av teatrets viktigste satsinger, herunder Ibsenfestivalen, som har høstet

enestående internasjonal og nasjonal anerkjennelse. I 2014 avsluttet vi vårt langvarige samarbeid med DNB. I 2015 ser vi frem til et spennende samarbeid videre med våre hovedsamarbeidspartnere OBOS og Norgesgruppen.

De unge kommer

STØRST PÅ UNGDOM

Nærmere 12 000 unge mellom 15 og 25 var meldt inn i fordelsordningen Unge National ved utgangen av 2014. Det er den største ungdomsordningen blant norske kulturinstitusjoner etter medlemstall.

Skolerevy

FOSSEREVEN PÅ HOVEDSCENEN

Fossereven *Fjellet finnes* ble kåret til Årets Skolerevy 2014 og fikk spille revyen i sin helhet to ganger på Hovedscenen. Dette var siste gang DNB ga prosjektstøtte til presentasjonen av Årets Skolerevy. Fra 2015 er stafett-pinnen overtatt av OBOS, som også inviterer to av prisvinnerne til å følge teatrets skuespillere en hel arbeidsdag på teatret.

Mimesis

LEDELSE I NYTT PERSPEKTIV

Under Ibsenfestivalen 2014 presenterte de anerkjente lederutviklerne Beowulf & Earendel et lederseminar med Ibsen som utgangspunkt. Våren 2015 presenteres vårt første samarbeidsprosjekt. MIMESIS er et nyskapende konsept, som gir innsikt i kunst, kultur og ledelse.

Hiphopfestival

MØTE MELLOM GATEKUNST OG FINKULTUR

Våren 2014 inntok Norges første hiphop-teaterfestival, SPKRBOX, Nationalteatret. SPKRBOX ble en møteplass for hiphop-hoder, teaternerder og folk som vil oppleve annerledes teater. Stemningen nådde et høydepunkt i en eksplosiv «rapbattle» mellom Nationalteatrets skuespillere og batterrapperne Pats One og INT.

Ringvirkninger

Hvilken betydning har teatret? Hvilke ringvirkninger får det Nationalteatret skaper i samfunnet? Og hvordan utvikler vi teaterkunsten.

BLIKK UTOVER

« IBSENFESTIVALEN HAR FØRT TIL AT VERDEN KOM INN I DET NORSKE TEATRET PÅ EN NY OG LANGT STERKERE MÅTE

Frode Helland / Julie Holledge

Professor i nordisk litteratur og leder for Senter for Ibsenstudier / Professor ved Senter for Ibsenstudier.

Oppsiktsvekkende funn

IBSENFESTIVALEN ENDRER OSS

Forskere har undersøkt store mengder data for å avdekke mønstre i norske og internasjonale teateroppføringer. De oppdaget betydelige endringer i norsk «Ibsentradisjon» etter 1990, og knytter funnene direkte til Nationalteatrets etablering av den internasjonale Ibsenfestivalen i nettopp dette året.

Gjennom samarbeidet med viktige forsknings- og utdanningsinstitusjoner som Senter for Ibsenstudier, får vi ny innsikt i hvilken påvirkningskraft Nationalteatret har på samfunnet rundt seg.

Et internasjonalt teater

I TAKT MED VERDEN

Teatret endrer seg i takt med det norske samfunnet og den globaliserte verden som omgir oss. Internasjonal formidling og kulturutveksling gjør Nationalteatret til en viktig aktør både i den norske samfunnsdebatten, men også ute i verden. I 2014 har Ibsenfestivalen bidratt til internasjonalisering av norsk teater.

KRONIKK, UTDRAK

DE KULTURELLE HIERARKIENE RYSTES

KARL FREDRIK-TANGEN
Samfunnsdebattant

Dansebandteatermysteriet

Musikkklub på Torshovteatret tilfredsstiller markedets og samfunnets behov bedre enn både de etablerte teaterforestillingene og kommersiell plankekjøring, mener samfunnsgeograf og debattant Karl Fredrik-Tangen.

De kulturelle hierarkiene rystes om dagen. Åge Aleksandersen skal spille i Royal Albert Hall og dansebandmusikken til Ole Ivars inntar Nationalteatret. Det siste demonstrerer hvordan beskyttede kultureksperimenter kan innfri ambisjoner om demokratisering av kulturen. Dessuten utfordrer det tanken om at markedstilpasning er løsningen for å skape kultur folk vil ha.

rettferdighetsmålet knyttet til strategien om å gjøre kulturelle fellesgoder som teater, opera og orkestre tilgjengelige for alle (demokratisering av kulturen). På den andre siden er rettferdighetsmålet knyttet til en strategi om å anerkjenne og støtte ulike former for kulturvirksomhet ulike grupper i befolkningen selv oppfatter som meningsfulle (kulturelt demokrati)».

Det mest imponerende markedsmessig med *En får være som en er – en Ole Ivars musikal* er hvordan torshovtroppen ser ut til å ha fått dansebandfansen til å gå på teater med en forestilling som også trekker det mer typiske teaterpublikumet. Stykket ser ut til å tilfredsstille kulturpolitikens vanskelige «rettferdighetsmål». Kulturmeldingen, NOU i 2013, skriver det slik: «På den ene siden er dette

Musikkklub har forent målene ved å gi dansebandfansen deres musikk på teater; meningsfylt musikk på anerkjent, offentlig finansiert kulturscene.

Utdrag fra en kronikk i *Dagens Næringsliv*, 21. februar 2015

Live-streaming

ENGASJERENDE FORMIDLING.

Gjennom prosjekter som *Nasjonalismens apostler*, et teaterprosjekt som ble spilt og streamet samtidig i tre forskjellige land, eller internasjonale teaterforestillinger på kino under Ibsenfestivalen, utnytter vi ny teknologi til nyskapende og fremtidsrettet digital historiefortelling.

InterNational

NY STIFTELSE FOR INTERNASJONAL SATSING

I 2014 avsluttet Nationalteatret sitt langvarige prosjektsamarbeid med Stiftelsen Skandinavisk teaterpris, med samproduksjonen *Et dukkehjem* mellom Det Kongelige Teater og regiduoen Fix & Foxy.

Fra 2015 er alt lagt til rette for et samarbeid med den nyetablerte stiftelsen InterNational, som har til formål å støtte opp om Nationalteatrets internasjonale satsing. Et fruktbart samarbeid er allerede i gang, med flere internasjonale prosjekter i startblokken.

26 %

ØKNING I FØLGERE PÅ FACEBOOK

På Facebook gikk vi fra 14 173 til 17 919 følgere i løpet av 2014.

2,6 mill.

SIDEVISNINGER PÅ WEB

2 604 547 sidevisninger på web og 13 500 besøk ukentlig.

4289

MEDIEOPPSLAG

Nationalteater er omtalt 4 289 ganger i diverse medier.

Nationaltheatret er et hus fylt av historier.
Dette skjedde på teatret i 2014.

FORESTILLINGER OG AKTIVITET

Hovedscenen i 2014

234

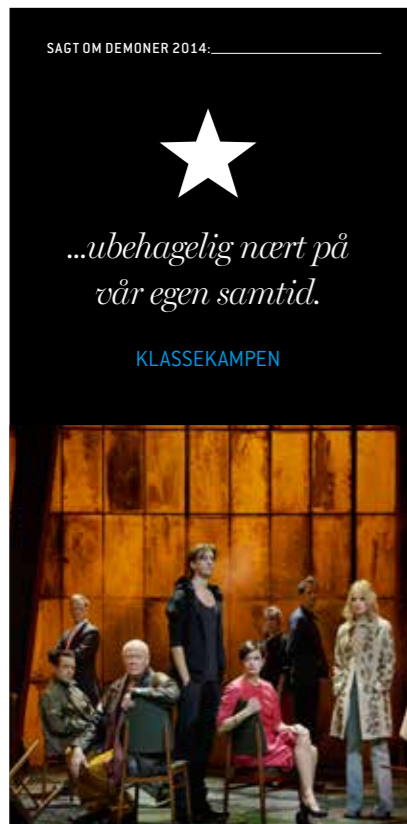
FORESTILLINGER

115 009

PUBLIKUMMERE

HEDDA-NOMINERT
 Beste scenografi/
 kostymedesign og beste
 audiovisuelle
 design

SAGT OM DEMONER 2014:

...ubehagelig nært på
 vår egen samtid.

KLASSEKAMPEN

Hypnotisk Kafka.

AFTENPOSTEN

DEMONER 2014

Når den norske idyllen slår
 sprekker.

Av Geir Gulliksen fritt etter Fjodor
 Dostojevskijs De besatte
 Musikk av Ulver

Urpremiere	Forestillinger	Publikum
8. februar 2014	17	7 736

Regi: Runar Hodne. Scenografi: Serge von Arx.
 Kostymedesign: Nina von Arx. Lysdesign:
 Andreas Fuchs. Maskor: Ruth Haraldsdottir Norvik.
 Dramaturg: Cecilia Ölveczky, Kristian Lykkeslet
 Strømskag. Produsent: Truls Kwetzninsky.

Medvirkende: Pål Sverre Valheim Hagen, Ole Johan
 Skjelbred, Nils Ole Oftebro, Gisken Armand, Henrik
 Rafaelsen, Morten Espeland, Mariann Hole, Birgitte
 Larsen, Nader Khademi, Hanne Skille Reitan.

DOKTOR PROKTORS PROMPEPULVER

Fisefesten fortsetter!

Av Jo Nesbø.
 Komponist: Ole Jørn Myklebust.
 Bearbejdet av Njål Helge Mjøs, Kjersti Elvik.
 Dramatisert av Morten Joachim, Ane
 Skumsvoll, Ivar Nergaard.

Premiere	Forestillinger	Publikum
6. mars 2014	69	32 535

Regi: Kjersti Elvik. Scenografi: Stephan Weber.
 Kostymedesign: Kathrine Tolo. Lysdesign: Joakim
 Moe Røisland. Videodesign: Giovanna Bollinger.
 Maskor: Eva Sharp, Nina König. Dramaturg: Njål
 Helge Mjøs. Produsent: Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Kim Haugen, Lars Jacobsen, Ingjerd

Egeberg, Christian Greger Strøm, Sondre Krogtoft
 Larsen, Lasse Lindtner, Finn Schau, Tone Danielsen,
 Liv Bernhoft Osa, Christian Greger Strøm, Sindre
 Postholm, Marte Magnusdotter Solem, Nader
 Khademi, Kristian Winther, Mattis Herman Nyquist,
 Sigurd Myhre, Øystein Røger, Nils Johnson, Per Egil
 Aske, Marika Enstad, Karl Strømme

I samarbeid med Riksteatret, basert på Morten
 Joachims regi.

SAGT OM DOKTOR PROKTORS PROMPEPULVER:

Promp og krutt skaper
 festlig salutt.

VG

FORVANDLINGEN

Forestillingen som har tatt verden
 med storm.

Av Franz Kafka.
 Oversatt av Øyvind Berg.
 Bearbejdet og dramatisert av Gisli Örn
 Gardarsson, David Farr.

Nyppremiere	Forestillinger	Publikum
28. april 2014	16	5 614

Regi: Gisli Örn Gardarsson. Scenografi: Börkur Jóns-
 son. Kostymedesign: Brenda Murphy. Lyddesign:
 Nick Manning. Maskor: Greta Bremseth. Dramaturg:
 Hege Randi Tørrussen. Produsent: Truls Kwetzninsky.
 Musikk og sangtekster: Nick Cave og Warren Ellis
 Lysdesign: Björn Helgason

Medvirkende: Gisli Örn Gardarsson, Kim Haugen,
 Gisken Armand, Ine Jansen, Hermann Sabado.

ET DRØMSPILL

Når teatret snakker drømmenes
 språk.

Av August Strindberg.
 Komponist: Per Christian Revholt.
 Oversatt av Hans Heiberg.

Premiere	Forestillinger	Publikum
10. september 2014	17	6 068

Regi: Calixto Bieito. Scenografi: Rebecca Ringst.
 Kostymedesign: Ingo Krüger. Lysdesign: Reinhard
 Traub. Lyddesign: Erik Hedin. Maskor: Greta Brem-
 seth. Dramaturg: Bettina Auer, Olav Torbjørn Skare.
 Scenografiassistent: Annett Hunger. Produsent: Mar-
 grethe Aaby. Regiassistent: Silje Underhaug Fosseli
 Medvirkende: Mariann Hole, Jan Sælid, Gisken
 Armand, Per Christian Ellefsen, Jan Gunnar Røise,
 Anneke von der Lippe, Håkon Ramstad, Heidi Gold-
 mann, Camilla Wiik Revholt/Guri Lødemel og Peder

Arnt Kløvrud/Eirik Krokfjord, Per Christian Revholt,
 Erik Hedin, Randi Lund.

Et drømspill er en del av Ibsenfestivalen 2014.

SAGT OM ET DRØMSPILL:

En råsterk prestasjon
 av Mariann Hole!
 Fantastisk sterkt og
 fascinerende!

VG

PEER GYNT

Peer Gynt møter Skavlan.

Av Henrik Ibsen.

Komponist: Andreas Utnem. Amina Sewali.
Bearbejdet av Alexander Mørk-Eidem.

Premiere	Forestillinger	Publikum
9. august 2014	49	32 733

Regi: Alexander Mørk-Eidem. Scenografi: Erlend Birkeland. Kostymedesign: Maria Gyllenhoff.
Musikalsk ansvarlig: Andreas Utnem. Lysdesign: Ellen Ruge. Maskør: Wibke Schuler, Nina König.
Dramaturg: Hege Randi Torressen. Produsent: Kirsti Holm-Glad

Medvirkende: Eindride Eidsvold, Anne Krigsvoll, Amina Sewali, Sindre Finnes, Issaka Sawadogo, Flora Ilboudo, Ingjerd Egeberg, Mattis Herman Nyquist, Jon Øigarden, Andrea Bræin Hovig, Finn Schau, Nader Khademi, Marika Enstad, Bartek Kaminski, Peter Baden, Øystein Moen

Peer Gynt er en del av Ibsenfestivalen 2014.

Heddaprisnominert for beste scenetekst.

*Den visuelle
teateropplevelsen kan ta pusten fra deg.*

DAGSAVISEN

32 733

Så den i 2014

SUKSESSENE FORTSETTER:

SAGT OM KONDOLERER: _____

Vi ler slik at tårene renner.

DAGBLADET

KONDOLERER – KOMILAB 4.3

En komedie om selvmord.

Av Else Kåss Furuset.

Nypremierre	Forestillinger	Publikum
6.mai 2014	11	6 014

Medvirkende: Else Kåss Furuset.

Regi: Arvid Ones. Regjassistent: Mats Hallvar Karlsen. Produsent: Thomas Giertsen, David Parrish.

En samproduksjon mellom Nationaltheatret og Feelgood.

SAGT OM VERDILØSE MENN: _____

Verdiløse menn er en Oslo-musikal av den oppriktige sorten. Ærlig, ellevill, morsom og trist.

DAGBLADET

VERDILØSE MENN

En musikal basert på Joachim Nielsens tekst og musikk.

Av Christopher Nielsen. Libretto, Christopher Nielsen. Musikk av Joachim Nielsen.

Nypremierre	Forestillinger	Publikum
9. januar 2014	19	13 769

Regi: Anders T. Andersen. Scenografi: Anders T. Andersen. Kostymedesign: Cathrine Engehagen Bråthen. Lysdesign: Jan Harald Jensen/Ole Christian Rønningen. Koreografi: Jostein Kirkeby-Garstad. Musikk innstudering: Per Christian Revholt. Maskor: Anne Sophie Baro/Eva Sharp. Dramaturg: Olav Torbjørn Skare. Produsent: Margrethe Aaby.

Medvirkende: Jan Sælid, Gard B. Eidsvold, Kim Sørensen, Finn Schau, Marte Engebrigtzen.

Musikere: Valentourettes.

SAGT OM SOKRATES' FORSVARSTALE: _____

Kan du forestille deg en folkefiende som handler i folkets interesse? Sokrates' forsvarstale vil at du skal gjøre akkurat det.

DAGBLADET

SOKRATES' FORSVARSTALE SOM NEDSKREVET AV PLATON.

En mann, et legendarisk manifest og et retorisk mesterverk.

Oversatt av Terje Nordby. Bearbeidet av Bibbi Moslet.

Premiere	Forestillinger	Publikum
13. september 2012	Hovedscenen: 7 Amfi: 5	3 069 632

Regi: Stein Winge. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Maskor: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Bibbi Moslet. Produsent: Truls Kwezinsky.

Medvirkende: Toralv Maurstad, Per Egil Aske/Nils Golberg Mulvik.

Opprinnelig en samproduksjon med Festspillene i Bergen.

SAGT OM RONJA RØVERDATTER: _____

Det svinger intenst på Nationaltheatrets hovedscene.

VÅRT LAND

RONJA RØVERDATTER

Det er ikke alltid de voksne som vet best.

Av Astrid Lindgren. Dramatisert av Annina Enckell. Oversatt av Cecilie Mosli.

Premiere	Forestillinger	Publikum
9. september 2013	5	2 879

Regi: Cecilie Mosli. Scenografi og kostymedesign: Miija Salovaara. Komponist: Sindre Hotvedt, Jane Kelly. Musikalsk ansvarlig: Per Christian Revholt. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Koreografi: Eli Stålhand. Maskor: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Janne Heltberg, Mads Sjøgård Pettersen, Øystein Røger, Ine Jansen, Anne Krigsvold, Liv Bernhoft Osa, Kai Remlov, Ågot Sendstad, Giske Armand, Nader Khademi, Bernhard Arne, Stine Mari Fyrileiv, Per Christian Ellefsen, Jane Kelly, Chenno Tim, Ivar Örn Sverrisson, Anders Mordal, Cecilie Mosli, Tone Danielsen, Kim Haugen, Agnes Hildén Kittelsen, Eli Stålhand, Hanne Skille Reitan, Hermann Sabado, Lars Jacob Holm, Per Christian Revholt, Ket Iren Lødmel, Jan Olav Renvåg, John Anders Råken.

SAGT OM STYRTET ENGEL: _____

Det er rått, det er omt, det er brutalt og det er dypt menneskelig.

VÅRT LAND

STYRTET ENGEL

Kan man forklare kjærlighet?

Av Per Olov Enquist. Oversatt av Kjell Risvik. Tilrettelagt for scenen av Kjersti Horn.

Urpremierre	Forestillinger	Publikum
4. oktober 2013	5	1 168

Regi: Kjersti Horn. Scenografi og kostymedesign: Erika Magnusson. Komponist: Erik Hedin. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Lyddesign: Erik Hedin. Koreografi: Marianne Kjærsund. Maskor: Greta Bremseth. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: David Parrish.

Medvirkende: Emil Johnsen, Petronella Barker, Frøydis Armand, Eindrude Eidsvold, Nils Bech, Ingrid Margrethe Beier, Sebastian Tjørstad, Kristoffer Rodrigues, Marte Wexelsen Goksøy.

PÅ BESØK:

BLOMSTER OG BLOD

En livsreise gjennom kjærlighetens ulike faser.

Kunstnermøte mellom Lise Fjeldstad og Håvard Gimse.

Premiere	Forestillinger	Publikum
18. september 2013	2	783

Medvirkende: Lise Fjeldstad. Musikalske arrangement: Håvard Gimse.

PINGVINER I SAHARA

Et eksistensielt drama om Tor Jonsson og Alf Prøysen.

Av Lennart Lidström.

Nypremierre	Forestillinger	Publikum
7. mai 2014	7	2009

Regi: Lennart Lidström. Scenografi: Kristin Bengtson Hagen. Musikalsk ansvarlig: Frode Berntzen. Lysdesign: Olav Nordhagen. Lyddesign: Frode Berntzen, Pål Terje Antonsen. Koreografi: Pia Lena Nyhuus. Dramaturg: Torill Øyen. Produsent: Margrethe Aaby.

Medvirkende: Terje Strømdahl, Øystein Røger. Produsert av Teater Innlandet.

Amfi i 2014

223
FORESTILLINGER

36 915
PUBLIKUMMERE

JO FORTERE JEG GÅR, JO MINDRE ER JEG

Mestermøte mellom tre av Norges viktigste kunstnere.

Av Kjersti Annesdatter Skomsvold.
Bearbeidet av Mari Vatne Kjeldstadli og Margreth Olin.
Komponist: Rebekka Karijord.

Premiere	Forestillinger	Publikum
11. januar.2014	80	15 485

Regi: Margreth Olin. Scenografi og kostymedesign: Dagny Drage Kleiva. Lysdesign: Ida Klevstul Burdal, Hanne Marte Fuglseth Griffiths. Videodesign: Torbjørn Ljunggren. Maskør: Hege Ramstad/Gretha Bremseth. Filmfotograf: Petter Holmern, Amund Lie. Dramaturg: Mari Vatne Kjeldstadli, Kristian Lykkeslet Strømskag. Medvirkende: Anne Marit Jacobsen, Nils Golberg Mulvik.

SAGT OM JO FORTERE JEG GÅR, JO MINDRE ER JEG: _____

Røft og skjørt om ulevd liv.

AFTENPOSTEN

SONETTER

Du vet du kommer til å lide. Tør du å elske likevel?

Av William Shakespeare.
Komponist: Leo Schmidthals.
Gjendiktet av Erik Bystad

Premiere	Forestillinger	Publikum
12. februar 2014	24	2773

Regi: Laurent Chétouane. Scenografi og kostymedesign: Sanna Dembowski. Lysdesign: Marianne Thallaug Wedset. Maskør: Wibke Schuler. Dramaturg: Hege Randi Tørresen. Produsent: Margrethe Aaby.

Medvirkende: Petronella Barker, Thorbjørn Harr, Hermann Sabado, Ågot Sendstad, Andrine Sæther.

Musiker: Leo Schmidthals.

LILLE EYOLF

Når drømmen om den perfekte familie blir et mareritt for barna.

Av Henrik Ibsen

Premiere	Forestillinger	Publikum
9. september 2014	22	4 245

Regi: Sofia Jupither. Scenografi: Erlend Birkeland. Kostymedesign: Ellen Ystehede. Lysdesign: Magnus Mikaelson. Maskør: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Mari Vatne Kjeldstadli. Produsent: Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Kåre Conradi, Pia Tjelta, Elliot Stange/Per Lauritz Goldmann Brandtzæg, Marte Engebrigtsen, Hermann Sabado, Andrine Sæther.

SAGT OMLILLE EYOLF: _____

Pia Tjelta gjør en rolle som viser at Nationaltheatret sitter på en skuespillers vekt i rent gull.

DAGSAVISEN

JULEMIDDAG

Slekt skal følge slekters gang.

Av Tyra Tønnessen.

Inspirert av Thornton Wilder.

Oversatt til stavangerdialekt av Rolf Kristian Larsen.

Urpremiere	Forestillinger	Publikum
15. november 2014	24	4 650

Regi: Tyra Tønnessen. Scenografi og kostymedesign: Dagny Drage Kleiva. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Maskør: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Kristian Lykkeslet Strømskag. Produsent: Margrethe Aaby.

Medvirkende: Ågot Sendstad, Nils Johnson, John Emil Jørgensrud, Anneke von der Lippe, Kamilla Grønli Hartvig, Marte Engebriqtsen, Rolf Kristian Larsen, Hermann Sabado, Nils Golberg Mulvik.

SAGT OM JULEMIDDAG: _____

En usedvanlig morsom, moderne komedie.

KLASSEKAMPEN

SUKSESSENE FORTSETTER:

SAGT OM KONG LEAR: _____

Sverre Anker Ousdal er imponerende som kong Lear.

DAGBLADET

KONG LEAR

Familien er det farligste stedet å vokse opp.

Av William Shakespeare.

Oversatt av Svein Selvig.

Bearbeidet av Bibbi Moslet.

Premiere	Forestillinger	Publikum
9. november 2013	37	6 439

Regi: Stein Winge. Scenografi og kostymedesign: Solfrid Kjetså. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Maskør: Nina König. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Margrethe Aaby. Komponist: HP Gundersen, Sigurd Nicolai Winge.

Medvirkende: Sverre Anker Ousdal, Heidi Goldmann, Ida Løken, Viktoria Winge, Erik Hivju, Anneke von der Lippe, Nils Ole Oftebro, Mads Ousdal, Håkon Ramstad, Nils Golberg Mulvik, Anders Dahlberg, Buzhan Baban, Jan Sælid, HP Gundersen, Sigurd Nikolai Winge, Viktoria Winge/Hanne Skille Reitan.

SAGT OM FREUDS SISTE MØTE: _____

Mestermøte på Amfi.

DAGSAVISEN

FREUDS SISTE MØTE

Finnes det en Gud?

Av Mark St. Germain.

Oversatt og bearbeidet av Kjetil Bang-Hansen.

Norgespremiere	Forestillinger	Publikum
21. september 2013	18	2 994

Medvirkende: Lasse Lindtner, Kim Haugen

Regi: Kjetil Bang-Hansen. Scenografi og kostymedesign: John-Kristian Alsaker. Lyddesign: Ola Bråten. Maskør: Eva Sharp. Produsent: Kirsti Holm-Glad.

PÅ BESØK:

STEIN TIL STEIN

Teater og musikk møter Jon Fosse.

Av Jon Fosse.

Premiere	Forestillinger	Publikum
25. november 2014	3	329

En poesikonsert med utgangspunkt i Jon Fosses diktsamling med samme navn.

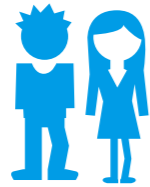
Medvirkende: Anne Marit Jacobsen. Musiker: Helge Lien. Sanger: Ruth Wilhelmine Meyer.

Forestillingen hadde urpremiere på Oslo Poesifestival i 2013.

Torshovteatret i 2014

100

FORESTILLINGER

15 320

PUBLIKUMMERE

KOMIPRIS

Henriette Steenstrup:
Årets kvinnelige
scenekomiker for rollen
som Line.

EN FÅR VÆRA SOM EN ER – EN OLE IVARS MUSIKAL MUSIKKLAB VOLUM 1

Danseband møter Nationaltheatret.
Av Hilde Brinchmann, Kjetil Indregard og Torshovgruppa.
Basert på tekst og musikk av Ole Ivars.

Urpremiere	Forestillinger	Publikum
4. april 2014	38	6 549

Regi: Hanne Tømta. Scenografi og kostymedesign: Milja Salovaara. Musikalsk ansvarlig og arrangør: Simon Revholt. Koreografi: Hilde Sol Erdal. Maskør: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Lena Kristin Ellingsen, Bernhard Arne, Henriette Steenstrup, Christian Skolmen, Morten Michelsen, Simon Revholt, Mika Martinussen, Jon Arne Bjørnstad, Elisabeth Wulfsberg.

SAGT OM EN FÅR VÆRA SOM EN ER - EN OLE IVARS MUSIKAL:

En teaterkveld i ren fryd!

AFTENPOSTEN

Varmt og muntert intimteater.

VG

SAGT OM EN FOLKEFIENDE:

Sprudler av musikalitet på alle plan.

VG

EN FOLKEFIENDE – MUSIKKLAB VOLUM 2

En varsler uten stemme.

Av Henrik Ibsen.
Komponist Simon Revholt.
Bearbejdet av Petter Næss.

Premiere	Forestillinger	Publikum
7. september 2014	26	2 592

Regi: Petter Næss. Scenografi og kostymedesign: Milja Salovaara. Koreografi: Eli Stålhand. Maskør: Eva Sharp. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Lydproduksjon: Mari Rosjø. Video: Torbjørn Ljunggren. Produsent: Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Bernhard Arne, Anne Marie Ottersen, Julie Støp Husby, Christian Skolmen, Terje Strømdahl, Lasse Lindtner, Per Christian Revholt, Ket Iren Lødmel.

SAGT OM UNGEN:

Den største musikalopplevelsen i høst.

DAGSAVISEN

UNGEN – MUSIKKLAB VOLUM 3

Absolutt medmennesklighet

Etter et skuespill av Oskar Braaten.
Av Harald Tusberg og Egil Monn-Iversen.
Bearbejdet av Bjarte Hjelmeland og Lars Jacobsen

Premiere	Forestillinger	Publikum
7. november 2014	36	6 179

Regi: Bjarte Hjelmeland. Scenografi og kostymedesign: Milja Salovaara. Arrangør: Simon Revholt. Koreografi: Lars Jacobsen. Maskør: Greta Bremseth. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Kjersti Botn Sandal, Lena Kristin Ellingsen, Christian Skolmen, Tone Danielsen, Mari Maurstad, Julie Støp Husby, Hanne Skille Reitan, Bernhard Arne.

Musikere: Simon Revholt, Almir Meskovic, Lise Voldsdal, Marie Klåpbakken, Gjermund Silset, Helge Ellingsen.

Malersalen i 2014

96

FORESTILLINGER

5 355

PUBLIKUMMERE

VINNER
av Kritikerprisen.

VISNING

Hvis du gikk på visning i ditt eget liv – ville du kjøpt det?

Av Cecilie Løveid.
Komponist: Hågen Rørmark.

Urpremiere	Forestillinger	Publikum
23.januar.2014	29	1 666

Regi: Jon Trombre. Scenografi: Lawrence Malstaf.
Maskor: Greta Bremseth. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: David Parrish.

Medvirkende: Liv Bernhoft Osa, Magnus Myhr, Anders Mordal, Per Christian Ellefsen.

SAGT OM VISNING: _____

På sitt sterkeste går sorgen, forvirringen og ensomheten hos Julie, spilt av Liv Bernhoft Osa, opp i en tredimensjonal enhet som er noe av det sterkeste jeg har sett på lenge.

SCENEKUNST.NO

PÅ BESØK:

SAGT OM HUSHJELPENE: _____

★

... et vell av fine detaljer i det fortrolige samspillet.

DAGBLADET

HUSHJELPENE

Drømmer du om hjelp i huset? Unngå Solange og Claire ...

Av Jean Genet.
Oversatt av Hege Randi Tørresen.
Bearbeidet av Ragnar Lyth.

Premiere	Forestillinger	Publikum
8. mars.2014	26	1 494

Regi: Ragnar Lyth. Scenografi: Harald Lyth. Scenografi og kostymedesign: Harald Lyth, Cathrine Engehagen Bråthen, Maskor: Greta Bremseth.
Dramaturg: Hege Randi Tørresen. Produsent: David Parrish.

Medvirkende: Kai Remlov, Bjørn Skagestad, Magnus Myhr.

SAGT OM GJENGANGERE: _____

★

Intenst kammerdrama.

KLASSEKAMPEN

GJENGANGERE

Du slipper aldri unna ...

Av Henrik Ibsen.
Oversatt av og bearbeidet av Victoria Meirik.

Premiere	Forestillinger	Publikum
8. september 2014	28	1 669

Regi: Victoria Meirik. Scenografi: Susanne Münzner. Kostymedesign: Susanne Münzner. Maskor: Siv Järbyn. Dramaturg: Kristian Lykkeslet Strømskag. Produsent: Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Liv Bernhoft Osa, Sigurd Myhre, Bjørn Skagestad, Per Egil Aske, Hanne Skille Reitan.

SAGT OM JEG VAR FRITZ MOEN: _____

★

Årets forestilling 2011

NATT& DAG

JEG VAR FRITZ MOEN

Om Norgeshistoriens største justismord.

Av Arthur Johansen.
Bearbeidet av Kjersti Horn og Tine Thomassen.

Premiere	Forestillinger	Publikum
10. november 2014	9	526

Regi: Kjersti Horn. Scenografi og kostymedesign: Erika Magnusson. Lysdesign: Tobias Leira. Lyddesign: Erik Hedin. Koreografi: Marianne Kjærsund. Produsent: Mathis Junker Gran, Wenche Viktorsdatter Paulsen. Produsent Nationalteatret: David Parrish.

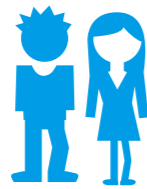
Medvirkende: Bo Hårdell, Ronny Patrick Jacobsen, Emil Johnsen, Are J. Rødsand, Mads Sjøgård.

Manus er utviklet i samarbeid med Dramatikkens hus. Produsert av Teater Manu og Riksteatret.

Bakscenenen i 2014

20

FORESTILLINGER

2 443

PUBLIKUMMERE

TRE SØSTRE

Livet er et annet sted.

Av Anton Tsjekhov.
Oversatt av Kjell Helgheim.
Bearbeidet av Mari Vatne Kjeldstadli.

Premiere	Forestillinger	Publikum
30. oktober 2014	20	2 443

Regi: Hanne Tømte. Scenografi og kostymedesign:
Nora Furuholmen. Lysdesign: Øyvind Wangen-

steen. Maskør: Wibke Schuler. Dramaturg:
Mari Vatne Kjeldstadli. Produsent: Truls
Kwetzinsky.

Medvirkende: Trine Wiggen, Laila Goody,
Mariann Hole, Erland Bakker, Marianne
Stormoen, Bjørn Floberg, Per Frisch, Håkon
Ramstad, Jan Gunnar Røise, Frøydis
Armand, Espen Skjønberg.

SAGT OM TRE SØSTRE:

*Et gjennomgående kompetent
stjerneensemble, som antakelig bare
Nationaltheatret kan mønstre.*

VG

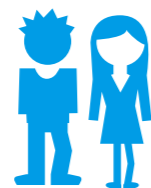

*Heddaprisnominert
for beste mannlige
medspiller, beste regi
og årets forestilling.*

Spesial- og festforestillinger

20

FORESTILLINGER

2 443

PUBLIKUMMERE

HURRA FOR GRUNNLOVEN!

HOVEDSCENEN

Premiere	Forestillinger	Publikum
28. januar 2014	2	657

Regi: Jonas Corell Petersen. Dramaturg: Kristian Lykkeslet Strømskag. Produsent: Ola A. Neegaard. Medvirkende: Marian Saastad Ottesen, Øystein Røger, Tone Mostrøm, Bernhard Arne. Musiker: Tord Gustavsen.

I MØTE MED DET TAPTE

MALERSALEN

Ungdomsprosjekt.

Spilledato	Forestillinger	Publikum
22. februar 2014	1	41

Ansvarlig: Camilla Eeg-Tverbakk, Toril Solvang.

Medvirkende: Simon Aasheim, Camilla Eeg-Tverbakk, Justine Nguyen, Helene Skogland, Aurora Solvang, Thomas S. Johansen, Aksel Tjønn, Nel Ewa Tomczyk.

Prosjektet er støttet av Norsk Kulturråd og Stiftelsen Fritt Ord.

SPKRBOX

Spkrbox Jam

Spilledato 1. mars.2014

Jam og hiphopteater. DJs, breaking, grafitti og konsert. Arrangert av SPKRBOX og HEADS.

AMFI

Forestillinger	Publikum
3	457

Spkrbox How to Break (USA)

Spilledato 01. mars.2014

Prisbelønnet hiphopteater-forestilling gjester Nationaltheatret. Forestillingen er et samarbeid mellom breaking-pionerer Kwikstep og Rokafella, grafittilegende Part One, beatboxere Yako 440 og Adam Matta, indie-rocker Rebecca Hart, regissør Chris Edwards og dramatiker, skuespiller og slampoet Aaron Jafferis.

Spkrboxspesial & Slam: Jam!

Spilledato 22. november 2014

SPKRBOXspesial samarbeider med SLAM-konseptet, og mange fantastiske spoken word-artister fra både innland og utland.

Medvirkende: Streetdance-crewet dEEp doWN dopEIZM, slampoet Taro Vestøl Cooper, beatboxer Beatur, energibomben av et band AWESOMNIA, Boss Castro og ungdommene fra HipHop 101 Entertainment, legendarisk spoken word artist Craig muMs Grant (US), DJ Liz fra Oh Mama Crew, slampoet Henry Bowers (S) og mange flere!

NASJONALISMENS APOSTLER – STEMME FRA DANMARK, NORGE OG SVERIGE

PUBLIKUMSFOAJEEN

Spilledato	Forestillinger	Publikum
3. mars 2014	1	81

Av Kristian Lykkeslet Strømskag.

Regi: Kristian Lykkeslet Strømskag. Konsulent: Mari Vatne Kjeldstadli. Dramaturg: Ole Johan Skjelbred. Produsent: Kristin Fladmoe Wolmer. Medvirkende: Hanne Skille Reitan, Nader Khademi, Birgitte Larsen, Nils Golberg Mulvik. I samarbeid med Dramaten og CafeTeatret.

FEIRING AV FN-DAGEN

(utdrag Doktor Proktors prompepulver)

HOVEDSCENEN

FN-sambandet fyller 69 år den 24. oktober, og for tredje år på rad feires dagen på Nationaltheatret. Nationaltheatret får besøk av 700 skolebarn. Arrangement med bl. a. Helga Hjetland og Erna Solberg. Utdrag fra forestillingen Doktor Proktors prompepulver.

Spilledato	Forestillinger	Publikum
24. oktober 2014	1	671

SKOLEREVY 2014: FOSSREVIEN 2014 – FJELLET

HOVEDSCENEN

Premiere	Forestillinger	Publikum
10. april 2014	2	1 273

Regi: Simen Formo Hay, Jo Mikkel Sjaastad Huse. Lydproduksjon: Kai Priddy. Video: Torbjørn Ljunggren. Produsent: Kristin Fladmoe Wolmer. Medvirkende: Ingrid Dissen, Egil Andreas Skurdal, Ylva Havnes, Fredrik Vildgren, Mads Randen, Ida Preus Efskin, Caroline Ugelstad Elnæs, Erik Barlinn Korvald

17. MAI MATINÉ 2014

HOVEDSCENEN

Spilledato	Forestillinger	Publikum
17. mai 2014	1	755

Regi: Kim Haugen. Scenografi: Helge Lohne. Musikarrangør og musikalsk ansvarlig: Per Christian Revholt. Masker: Wibke Schuler. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Kirsti Holm-Glad

Medvirkende: Hanne Tømte, Per Christian Ellefsen, Emma Spetalen Magnusson, Tor Bomann Larsen, Frøydis Armand, Espen Skjønberg, Christian Skolmen, Lena Kristin Ellingsen, Bernhard Arne, Simon Revholt, Kristine Utne Stiberg, Oda Mathea Westli, Jesper Hasnaoui Haugen, Anne Sender, Amina Sewali, Andreas Utnem, Tuva Færden, Maja Gravermoen Toresen, Jon Hjellum Brodal, Aksel Melkersen, Thomas Rikheim Fangel og DUHT (det helt utrolige fantastiske vennekoret).

Orkester: fiolin: Atle Sponberg (konsertmester), Øyvind Fossheim, Hans Morten Stensland, Sara Övinge, Vegard Johnsen, Ranveig Winge. Bratsj: Ellen Nisbeth, Stig Ove Ose. Cello: Cecilia Götestam, Hans Josef Groh. Bass: Frode Berg. Piano / keyboard: Ket Lødemel, Simon Revholt. Trommer: John Anders Råken. Solister: Sara Övinge, Ellen Nisbeth, Atle Sponberg.

HEDDAPRISEN 2014

HOVEDSCENEN

Spilledato	Forestillinger	Publikum
15. juni 2014	1	489

Regi: Mattis Herman Nyquist. Scenografi: Nora Furuholmen. Videodesign: Klaus Kottmann. Musikalske arrangement: Thomas Kongshavn/Kaja Fjellberg. Produsent: Ola A. Neegaard, Runi Sveen. Konferansier: Else Kåss Furuset. Band: OSLO STRINGS: Kaja Fjellberg, Isa Caroline Holmesland, Ragnhild Lien, Marius Røe Nåvik, Jo Berger Myhre, Thomas Kongshavn, Siv Øyunn Kjenstad.

PÅ GJENGRODDE STIER

PUBLIKUMSFOAJEEN

Av: Knut Hamsun.

Spilledato	Forestillinger	Publikum
8. november 2014	1	100

Medvirkende: Ola B. Johannessen

RUNDT 150-ÅRSJUBILANTEN JOHAN HALVORSEN

HOVEDSCENEN

Henning Kraggerud og Håvard Gimse i møte med unge talenter fra Barratt Due musikkinstittutt. Som en del av Oslo Griegfestival, inviterer Oslo Griegselskap til konsert Rundt 150-årsjubilanten Johan Halvorsen.

Spilledato	Forestillinger	Publikum
10. mai 2014	1	100

Musiker, fiolin: Henning Kraggerud

Turné, gjestespill og andre scener

39

FORESTILLINGER

224

PUBLIKUMMERE

BABETTES GJESTEBUD

Av Karen Blixen
Oversatt av Inger Hagerup

Spilledato	Forestillinger	Publikum
8.–20., 27., 31. okt.	6	740

Regi: Terje Strømdahl
Med: Thea Stabell

JO FORTERE JEG GÅR, JO MINDRE ER JEG

BUDAPEST

Av Kjersti Annesdatter Skomsvold.
Bearbeidet av Margreth Olin og Mari Vatne Kjeldstadli

Spilledato	Forestillinger	Publikum
5. april	1	180

SOKRATES' FORSVARSTALE

Som nedskrevet av Platon

Oversatt av Terje Nordby
Bearbeidet av Bibbi Moslet

RIKSTEATRET

Spilledato	Forestillinger	Publikum
September og oktober	20	5156

OMSORG

RIKSTEATRET I NYDALEN

Av Toril Goksøyr og Camilla Martens.

Premiere	Forestillinger	Publikum
4.–29. mars	10	715

Nominert til Kritikerprisen.

National Spesial MER KULTUR TIL ENDA FLERE

302

ARRANGEMENTER

10 623

PUBLIKUMMERE

Det yrer av liv på teatret

Gjennom et bredt formidlingsprogram med store og små arrangementer, kunstnermøter, introduksjoner, debatter og konserter åpner vi huset for å bygge ny publikumsinteresse og øke tilgjengeligheten.

Om det er teaterquiz, debatter eller introduksjoner for forestilling, er National Spesial med på å gi større innsikt i og forståelse for forestillingene, og gjøre teaterhuset tilgjengelig for flere og forskjellige publikumsgrupper.

Gjennom prosjekter som *Nasjonalismens apostler*, et teaterprosjekt som ble spilt og

streamet samtidig i tre forskjellige land, eller internasjonale teaterforestillinger på kino under Ibsenfestivalen, utnytter vi ny teknologi til fremtidsrettet digital historiefortelling. Ved å utfordre formatet gjennom nye medier skaper vi en videre inngangsport til teatret, samtidig som samfunnsverdien økes når vi når ut til flere.

NATIONAL SPESIAL

FORSNAKK

NATIONAL SPESIAL Forsnakk er en uhytkelig forsmak på forestillingen gjennom korte introduksjoner i Publikumsfoajeen. Regissører, skuespillere og dramaturger har gitt publikum innblikk i hvordan forestillingen ble til. I tillegg har andre samfunnsaktører, som forfattere, journalister og skribenter gitt nye perspektiver på tematikken i ulike forestillinger.

og hør de mange spennende historiene fra innsiden.

NATIONAL SPESIAL

TEATERQUIZ

Juniororgestremstre i quiz sto for Nationaltheatrets sommerquiz - en serie teater- og kulturquizer med morsomme, overraskende og utfordrende oppgaver. Teatrets faste quizmastere bød også på utfordringer med en twist under Ibsenfestivalen. Til sammen stilte mer enn tjue lag på de fire quizene som ble arrangert i 2014.

NATIONAL SPESIAL:

OMVISNING

Med våre kunnskapsrike guider har organisasjoner, skoleklasser og publikum hatt gleden av å oppleve det tradisjonsrike teaterhuset

NATIONAL SPESIAL

BARNAS IBSEN

Historieforteller Liv Gulbrandsen tok på lekent vis barna med inn i Peer Gynts univers med morsomme og spennende fortellinger. Barna fikk en egen dag til å bli kjent med Ibsen under årets Ibsenfestival.

NATIONAL SPESIAL:

TEATER PÅ KINO

Som en del av sideprogrammet under Ibsenfestivalen viste vi Richard Eyres trollbindende

tolkning av Gjengangere fra Almeida Theatre i Londons West End. Forestillingen vant tre Oliver Award-priser i 2014. Skuespiller Lesley Manville møtte publikum til en samtale om forestillingen i etterkant.

NATIONAL SPESIAL

MESTERMØTE

Gjennom uformelle møter med Nationaltheatrets kunstnere, får publikum anledning til å komme tettere på de som skaper de store kunstopplevelse på scenen. Her møter Musikkklub publikum.

NATIONAL SPESIAL

UNG IMPROKVELD

Nationaltheatrets skuespillere byr på seg selv og er med på teaterlek og impro-kurs med medlemmer fra Unge National.

National Spesial – Uprøvd

Uprøvd er et eksperiment og et annerledes møte med dramatikken og Nationaltheatrets ensemble.

5

FORESTILLINGER

224

PUBLIKUMMERE

NATIONAL SPESIAL UPRØVD:

ANGRENERNE

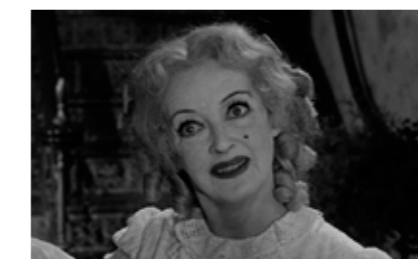
Spilt 4. mars 2014

Angrerne av Marcus Lindeen baserer seg på dokumentarisk materiale og ble først fremført på Stockholms Stadsteater i 2009. Stykket handler om Mikael og Orlando som har byttet kjønn og blitt kvinner, men som så angrer kjønnsskiftene.

Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Kristin Fladmoe Wolmer. Medvirkende: Frøydís Armand, Giske Armand, Magnus Myhr, Hanne Skille Reitan, Hermann Sabado.

som oppnådde en enorm popularitet blant massene. Filmen ble på den ene siden benyttet som et virkemiddel i kampen for seksuell og kvinnelig frigjøring, samtidig som den av andre ble sett på som manifesteringen av undertrykkelse og starten på en pornobransje som har blitt stadig mørkere.

Oversatt av: Ole Johan Skjelbred. Musikk: Adrian du Monceau, Simen Nyutstumo Stensland, Espen Fladmoe Wolmer. Produsent: Kristin Fladmoe Wolmer. Medvirkende: Liv Bernhoft Osa, Kai Remlov, Tone Danielsen, Petronella Barker, Mattis Herman Nyquist, Hermann Sabado, Mariann Hole, Ole Johan Skjelbred.

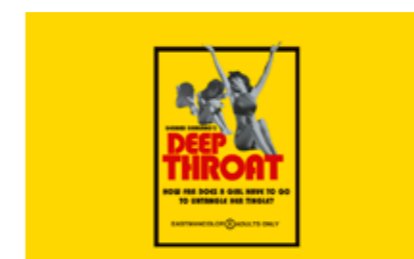
UPRØVD:

BABY JANE

Spilt: 13. juni 2014

I 1960 utga Henry Farrell «What Ever Happened to Baby Jane?», en bok som raskt oppnådde kultstatus.

Maskor: Greta Bremseth. Lysansvarlig: Magnus Mikaelson. Lydansvarlig: Hågen Rørmark. Medvirkende: Heidi Goldmann, Trine Wiggen, Nils Bech, Ole Johan Skjelbred.

NATIONAL SPESIAL UPRØVD:

DEEP THROAT

Spilt: 25. april 2014

Lesning av Deep throat, transkribert (og oversatt) fra film av Ole Johan Skjelbred. Deep Throat fra 1972 anses som en av kultklassikerne innen pornofilmsjangeren, en film

UPRØVD:

DEN SOM ER ELSKET

Spilt: 24. oktober 2014

Palestinsk dramatikk på FN-dagen. Den som er elsket av palestinske Amir Nizar Zuabi, teatersjef for det uavhengige palestinske ShiberHur-teatret, blir for første gang presentert i Norge – på FN-dagen 24. oktober.

Forfatter: Amir Nizar Zuabi. Regi: Heidi Goldmann. Video: Kjetil Skøien. Oversatt av: Olav Torbjørn Skare. Produsent: Margrethe Aaby. Medvirkende: Christian Greger Strøm, Sigurd Myhre, Birgitte Larsen, Øystein Røger, Hanne Skille Reitan, Ågot Sendstad.

UPRØVD:

INTERIØRER

Spilt: 5. desember 2014

Hvorfor er nordmenn så opphengt i egne hjem, som vi bygger om og pusser opp? Og hvor mye tåler vi av nytt og fremmed i våre hus og hjem? Dette, sammen med Woody Allens film Interiører fra 1978, er utgangspunkt for høstens siste UPRØVD på Nationaltheatret.

Forfatter: Woody Allen. Produsent: Margrethe Aaby. Medvirkende: Marika Enstad, Thea Stabell, Giske Armand, Per Tofte, Heidi Goldmann, Liv Bernhoft Osa, Erland Bakker, Håkon Ramstad.

INTERNASJONAL TEATERKUNST AV HØYESTE KLASSE:

Ibsenfestivalen 2014

STERKE
OPPLEVELSER
ENGASJERENDE
UTFORDRENDE
NÅDELØST

17
DAGER

18 400
UNIKE OPPLEVELSER

Med dobbelt besøkstall og stor internasjonal interesse befestet Ibsenfestivalen i 2014 sin posisjon som Norges største og viktigste teaterfestival.

Interessen fra publikum var rekordhøy under Ibsenfestivalen 2014. Over 17 dager gjestet hele 18 400 besøkende festivalen, det er en dobling fra forrige festival. Festivalens brede sideprogram kunne også skilte med rekordbesøk, og teatret opplevde stor interesse for festivalens mange seminarer, foredrag, teatersnakk og kunstnermøter.

Aldri har Ibsen blitt spilt så mye – så mange

steder i verden. Ibsenfestivalen spiller dette bildet og huser forestillinger fra vidt ulike teatertradisjoner, fra Tyskland og Frankrike til Japan og Kina. Det gir en unik mulighet, både for publikum og for oss som jobber med å skape teater. Med forestillinger fra ledende internasjonale teatre som franske La Colline, belgiske tg STAN og tyske Schaubühne, bidrar festivalen til å styrke det teaterfaglige miljøet med nye perspektiver fra hele verden.

Men festivalen skal også vise det internasjonale teatermiljøet hva den norske teaterscenen har å by på, og fem av Nationaltheatrets egne produksjoner var en del av programmet. Etter årets gjennomføring manifesterer Ibsenfestivalen seg ytterligere som en levende internasjonal møteplass for scenekunst- og teaterinteresserte, og som en kilde til utviklingen av norsk scenekunst.

BLIKK UTOVER

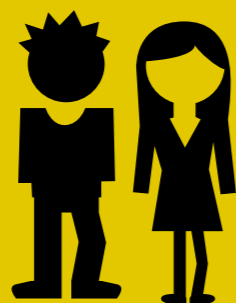
« ETTER ETABLERINGEN AV
IBSENFESTIVALEN KUNNE
IKKE IBSEN SETTES OPP
PÅ SAMME MÅTE LENGER

Frode Helland, professor i nordisk litteratur og leder for Senter for Ibsenstudier og Julie Holledge, professor ved Senter for Ibsenstudier.

Verden inn i norsk teater

IBSENFESTIVALEN ENDRER OSS. Forskere ved Senter for Ibsenstudier konkluderte med at Ibsenfestivalen har oppsiktsvekkende påvirkningskraft på den norske teatertradisjonen. Forskningsteksten ble trykket i festivalkatalogen.

Internasjonal begivenhet

FLERE GJESTER ENN NOEN GANG. Ibsenfestivalen har en klar internasjonal målsetning, og 2014-festivalen hadde besøk av flere internasjonale gjester enn noen gang. Alle forestillinger ble tekstat til engelsk.

**REKORD-
BESØK!**

Dansere fra Nasjonalballettens Ghosts – Ibsens *Gjengangere* var en del av åpningsarrangementet.

Det skal synes at det er festival: Også festivalens designprofil vakte oppsikt med sitt knallgule uttrykk.

En festival for byen: Festivalåpningen utenfor teatret satte preg på bybildet.

Sosialmedisiner Per Fuggeli holder appell under åpningen av Ibsenfestivalen 2014.

ET DRØMSPILL

Når teatret snakker
drømmenes språk.

Av August Strindberg.
Oversatt av Hans Heiberg.

Premiere	Forestillinger	Publikum
10. september 2014	17	6 068

Regi: Calixto Bieito. Scenografi: Rebecca Ringst. Kostymedesign: Ingo Krügler. Lysdesign: Reinhard Traub. Komponist: Per Christian Revholt. Lyddesign: Erik Hedin. Maskor: Greta Bremseth. Dramaturg: Bettina Auer, Olav Torbjørn Skare. Scenografiasistent: Annett Hunger. Produsent: Margrethe Aaby. Medvirkende: Mariann Hole, Jan Sælid, Giske Armand, Per Christian Ellefsen, Jan Gunnar Roise, Anneke von der Lippe, Håkon Ramstad, Heidi Goldmann, Camilla Wiig Revholt, Guro Lødemel, Peder Arnt Kløvrud, Eirik Krokfjord, Per Christian Revholt, Erik Hedin, Randi Lund.

PEER GYNT

Peer Gynt møter Skavlan.

Av Henrik Ibsen.
Bearbeidet av Alexander Mørk-Eidem.

Premiere	Forestillinger	Publikum
9. august 2014	49	32 733

Regi: Alexander Mørk-Eidem. Scenografi: Erlend Birkeland. Kostymedesign: Maria Gyllenhoff. Komponist: Andreas Utnem. Musikalsk ansvarlig: Andreas Utnem. Lysdesign: Ellen Ruge. Maskor: Wibke Schuler, Nina König. Dramaturg: Hege Randi Tørrussen. Produsent: Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Eindride Eidsvold, Anne Krigsvoll, Amina Sewali, Sindre Finnes, Issaka Sawadogo, Flora Iboudo, Ingjerd Egeberg, Mattis Herman Nyquist, Jon Øigarden, Andrea Bræin Hovig, Finn Schau, Nader Khademi, Marika Enstad, Bartek Kaminski, Peter Baden, Øystein Moen.

LE CANARD SAUVAGE

Ibsen tolket sobert, stilrent
og flott.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Théâtre National de la Colline, Paris.

Hovedscenen	Forestillinger	Publikum
6. og 7. sept. 2014	2	959

Regi: Stéphane Braunschweig.

Medvirkende: Suzanne Aubert, Christophe Brault, Rodolphe Congé, Claude Duparfait, Luce Mouchel, Charlie Nelson, Thierry Paret, Chloé Réjon & Jean-Marie Winlings.

SAGT OM LE CANARD SAUVAGE: _____

En intelligent og godt
utført forestilling.

LIBERATION

EIN VOLKSFEIND

Kapitalismekritikk av
stjerneregissør Thomas
Ostermeier.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Schaubühne Berlin.

Hovedscenen	Forestillinger	Publikum
14. og 15. sept. 2014	2	1 227

Bearbeidelse: Florian Borchmeyer.
Regi: Thomas Ostermeier.

Medvirkende: Christoph Gawenda, Ingo Hülsmann, Eva Meckbach, Renato Schuch, David Ruland, Moritz Gottwald, Thomas Bading.

SAGT OM EIN VOLKSFEIND: _____

En inspirert adaptasjon og tolkning av Ibsens eksplorative stykke, med dedikerte, troverdige skuespillere fra et mesterlig ensemble. Bitter og satirisk humor og tilgjengelig, relevant politisk kommentar.

HERALD SUN

GHOSTS – COMPOSITION/IBSEN

Vårt indre selv mot verden.

Av Henrik Ibsen.
 Produsert av teaterkompaniet Shelf fra Japan.

Amfiscenen	Forestillinger	Publikum
14. september 2014	3	252

Komponert og regissert av Yasuhito YANO

SAGT OM GHOSTS - COMPOSITION/IBSEN:

YANO har vist et spektakulært eksempel på Hans-Thies Lehmanns post-drama gjennom en følsom anerkjennelse av sine samtidige, en romlig estetisk sans og ved å tegne ut skuespillernes energi på scenen fra den rene stillhet.

JUN OOKA, MAGAZINE WONDERLAND

EN FOLKEFIENDE – MUSIKKLAB VOLUM 2

En varsler uten stemme.

Av Henrik Ibsen.
 Bearbeidet av Petter Næss.

Premiere	Forestillinger	Publikum
7. september 2014	26	2 592

Regi: Petter Næss. Scenografi og kostymedesign: Milja Salovaara. Koreografi: Eli Stålhand. Maskor: Eva Sharp. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Komponist: Simon Revholt. Lydproduksjon: Mari Røsjø. Video: Torbjørn Ljunggren. Produsent: Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Bernhard Arnø, Anne Marie Ottersen, Julie Støp Husby, Christian Skolmen, Terje Strømdahl, Lasse Lindtner, Per Christian Revholt, Ket Iren Lødmel.

LILLE EYOLF

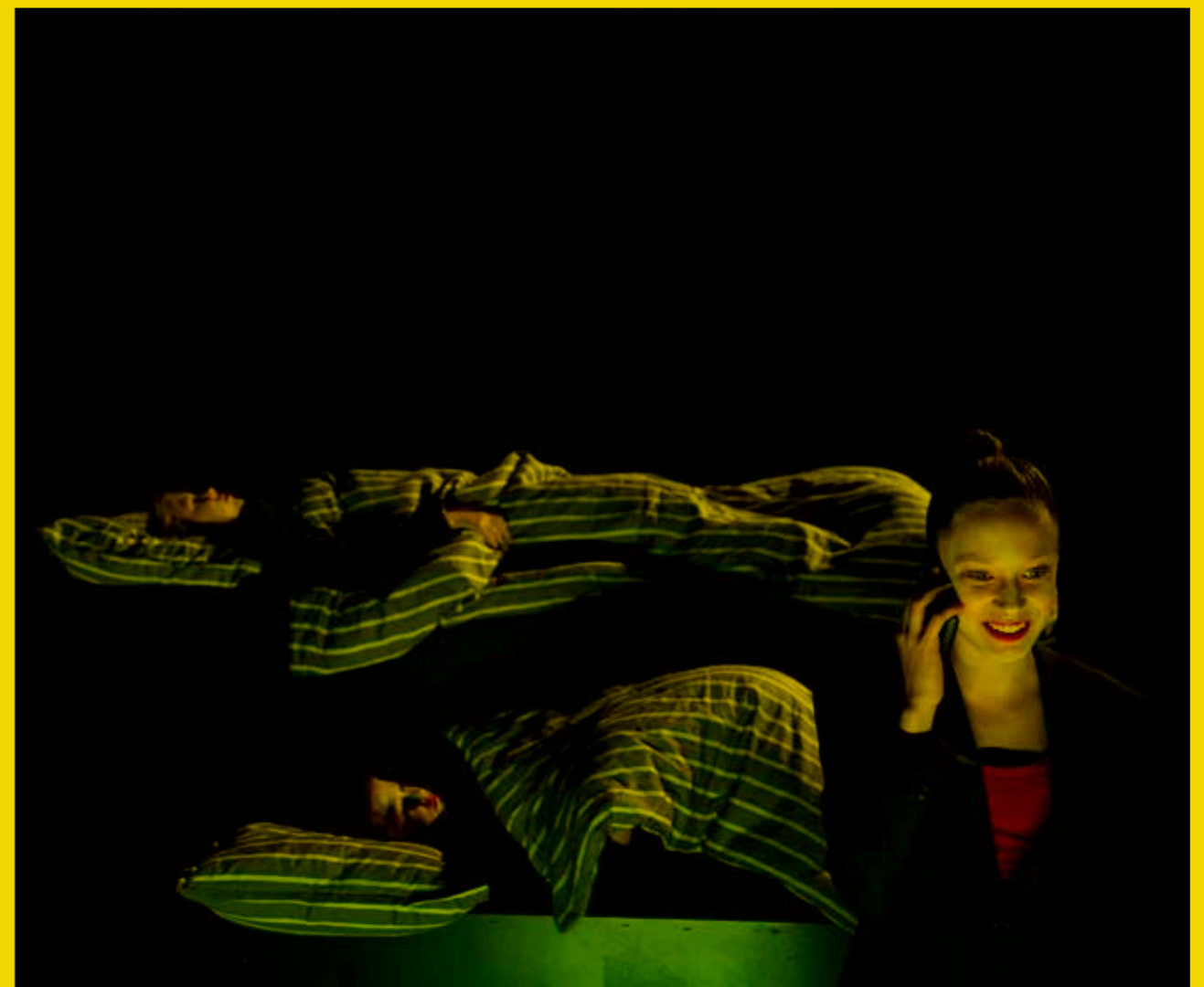
Når drømmen om den perfekte familie blir et mareritt for barna.

Av Henrik Ibsen.

Premiere	Forestillinger	Publikum
9. september 2014	22	4 245

Regi: Sofia Jupither. Scenografi: Erlend Birkeland. Kostymedesign: Ellen Ystehede. Lysdesign: Magnus Mikaelson. Maskor: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Mari Vatne Kjeldstadli. Produsent: Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Kåre Conradi, Pia Tjelta, Elliot Stange, Per Lauritz Goldmann Brandzæg, Marte Engebriksen, Hermann Sabado, Andrine Sæther.

MEDEAS BARN

Familieforestilling om, for og med barn.

Av Suzanne Osten, Per Lysander.
 Gjestespill fra Lille Hålogaland Teater/
 Produsert av Hålogaland Teater.

Amfiscenen	Forestillinger	Publikum
17. september 2014	2	277

Regi: Toril Solvang.

Medvirkende: Peder Funderud Skogvang, Cora Karlberg, Mette S. Enoksen, Sigurd K. Lakseide, Pernille With Sandøy.

SAGT OM MEDEAS BARN:

Dette er teater du kan nyte uansett alder og forutsetningen. Jeg er rett og slett søkkimponert!

NORDLYS

VERDENS STØRSTE TEATERPRIS

Den internasjonale Ibsenprisen deles ut på Nationaltheatret under Ibsenfestivalen.

Den internasjonale Ibsenprisen skal stimulere til debatt om vesentlige samfunnsmessige og eksistensielle tema. Utdelingen av årets internasjonale Ibsenpris skapte debatt da det ble kjent at den gikk til den østerrikske dramatiker Peter Handke. I forbindelse med utdelingen var gjestespillene Immer noch Sturm, Müdigkeitsgesellschaft og They are Dying Out invitert til Ibsenfestivalen.

« HVA MED Å BARE DRAMATISERE HISTORIEN? ELLER LA OSS SI DET LITT MINDRE HJELPELØST: JEG LESER VÅR HISTORIE OG BRUKER DEN SOM UTGANGSPUNKT.

PETER HANDKE, IMMER NOCH STURM

IMMER NOCH STURM

På sporet av Europas fortid.

Av Peter Handke.
Produsert av Thalia Theater

Hovedscenen	Forestillinger	Publikum
21. september 2014.	2	823

Regi: Dimiter Gotscheff

Beste Stück.

WIENER THEATERPREIS
NESTROY 2011

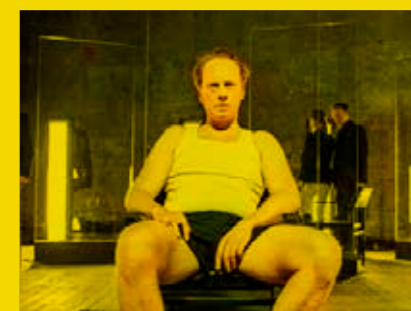
Stück des Jahres.

THEATERHEUTE
2012

Mülheimer
Dramatikerpreis

2012

THEY ARE DYING OUT///DOLLAR SERIES PART II

Hva skjer når kapitalismens representanter spiller et skittent spill?

Av Peter Handke.

Produsert av den belgiske teatergruppen De Roovers.

Dramatikkens Hus	Forestillinger	Publikum
16. september 2014	2	109

Bearbeidelse: de Roovers. Medvirkende: Robby Cleiren, Sara De Bosschere, Jurgen Delnaet, Frank Dierens, Wouter Hendrickx, Luc Nuyens, Sofie Sente.

MÜDIGKEIT-GESELLSCHAFT/VERSUCH ÜBER DIE MÜDIGKEIT

Utmattet. Utbrent. Hva er det som driver oss?

Av Byung-Chul Han, Peter Handke.

Produsert av Staatstheater Karlsruhe.

Black Box	Forestillinger	Publikum
22. september 2014	2	72

Regi: Stefan Otteni. Musikk: Pascal Renaud. Medvirkende: Ursula Grossenbacher, Thomas Halle, Gunnar Schmidt, Franz Humpert, Philipp Kern, Dagmar Hock, Pia Lampert, Leon Hellstern, Robert Karcher, Willi Pfaff.

SAGT OM FRUEN FRA HAVET:

SAGT OM IBSEN IN ONE TAKE:

SAGT OM GJENGANGERE:

En gripende fortelling om livets vanskelige valg, ikke minst takket være glimrende skuespill.

NRK

Ibsen in One take er frukten av et bemerkelsesverdige samarbeid mellom den kinesiske regissøren Wang Chong og den norske dramatikerne Oda Fiskum.

JOOST RAMAER

Intenst kammerdrama.

KLASSEKAMPEN

FRUEN FRA HAVET

Frihet under ansvar er ingen enkel sak.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Rogaland Teater

Malersalen	Forestillinger	Publikum
15. september 2014	3	181

Regi: Tatu Hämäläinen. Medvirkende: Cato Skimten, Nina Ellen Ødegård, Helga Guren, Ingrid Rusten, Lars Funderud Johannessen, Glenn André Kaada.

IBSEN IN ONE TAKE

En unik blanding av teater og film, med Ibsen som utgangspunkt.

Av Oda Fiskum.
Produsert av Ibsen International i samarbeid med Théâtre du Rêve Expérimental, som en del av programmet Ibsen in China.

Amfiscenen	Forestillinger	Publikum
12. september 2014	1	191

Regi: WANG Chong. Komponist: Li Yangfan.

GJENGANGERE

Du slipper aldri unna ...

Av Henrik Ibsen.

Premiere	Forestillinger	Publikum
8. september 2014	28	1 669

Oversatt av og bearbeidet av: Victoria Meirik. Regi: Victoria Meirik. Scenografi: Susanne Münzner. Kostymedesign: Susanne Münzner. Maskør: Siv Järbyn. Dramaturg: Kristian Lykkeslet Strømskag. Produsent: Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Liv Bernhoft Osa, Sigurd Myhre, Bjørn Skagestad, Per Egil Aske, Hanne Skille Reitan.

Amfiscenen	Forestillinger	Publikum
13. september 2014	1	192

Medvirkende: Bernhard Schütz, Maximilian Brauer, Reinhold Friedl (klaver) og bandet Fucking Famous.

Forestillingen vises på Nationaltheatret som en del av Ultimafestivalen. I samarbeid med ULTIMA.

SCHUMANN – DICHTERLIEBE

Schumanns musikalske historie har ikke blitt tuklet med. Før nå.

Produsert av Volksbühne am Rosa-Luxemburg Platz, Berlin.

VIKTIGE SAMARBEID

Ibsenfestivalen på andre scener

IBSENFESTIVALEN har store internasjonale ambisjoner. Men festivalen er også en viktig begivenhet i kulturbyen Oslo, og det gjenspeiles i festivalprogrammet. Gjennom samarbeid med en rekke institusjoner og frie grupper, bringer festivalen teatret ut

til ulike arenaer rundt i byen, fra operaen i Bjørvika til Grusomhetens teater og Dansens hus – eller vårt eget teater på Torshov. Samtidig viser Ibsenfestivalen det internasjonale teatermiljøet et bredt program av hva den norske teaterscenen har å by på.

Ibsenfestivalen 2014 samarbeidet også med med Ibsenmuseet, som arrangerte omvisninger i Ibsens leilighet hver time i festivalperioden, byvandring i Ibsens fotspor og flere forestillinger.

SPILT I LEILIGHETER I OSLO

FIX&FOXYS ET DUKKEHJEM

For di Ibsen forstår virkelige mennesker.

Av Peter Handke
Produsert av Fix&Foxy i samarbeid med Nationaltheatret og Det Kongelige Teater i København

I leiligheter i Oslo	Forestillinger	Publikum
17. september 2014	5	148

Regi: Tue Biering og Jeppe Kristensen.
Medvirkende: Trude-Sofie Anthonen, Kristian Winther og Mads Sjøgård Pettersen

Støtte fra Stiftelsen Skandinavisk Teaterpris.

JDX – A PUBLIC ENEMY

Et av Europas mest anerkjente teaterkompanier utfordrer konvensjonene.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av tg STAN.

Black Box Teater	Forestillinger	Publikum
5.–7. sept. 2014	2	200

Regi: tg STAN. Med og utviklet av: Jolente De Keersmaeker, Sara De Roo, Damiaan De Schrijver, Annette Kouwenhoven og Frank Verduyssen.

GERMINAL

Hva skjer hvis vi starter helt på nytt?

Idé: Halory Goerger og Antoine Defoort.
Produsert av Halory Goerger og Antoine Defoort.

Black Box Teater	Forestillinger	Publikum
10. og 11. sept. 2014	2	200

Idé og regi: Halory Goerger & Antoine Defoort.
Medvirkende: Arnaud Boulogne, Ondine Cloez, Antoine Defoort, Halory Goerger og stemmen til Mathilde Maillard.

ROTATING NORA

Ingun Bjørnsgaard gjør ambivalensen til dronning med sin dansende Nora.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Ingun Bjørnsgaard.

Dansens Hus	Forestillinger	Publikum
12. september 2014	5	708

Koreograf: Ingun Bjørnsgaard. Komponist: Eivind Buene. Dansere: Mattias Ekholm, Erik Rulin, Ida Wigdel, Matias Rønningen, Marta-Luiza Jankowska og Catharina Vehre Gresslien.

NÆR SAGT IBSEN

Små enaktere av Ibsen – som ennå ikke er skrevet!

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Det Andre Teatret.

Det Andre Teatret.	Forestillinger	Publikum
8. og 9. sept. 2014	2	150

Medvirkende: Camilla Frey, Torgny G. Aanderaa og Nils Petter Mørland.

SVANHILD

En uroppførelse av Henrik Ibsen er ikke hverdagskost.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Grusomhetens Teater.

Grusomhetens Teater	Forestillinger	Publikum
18. september 2014	3	224

Regi: Lars Øyno. Medvirkende: Miguel Steinsland, Kirsti Sørliie Hansen, Filip Amundsen Stav og Hanne Dieserud.

SAGT OM SVANHILD: _____

Denne vellykkede forestillingens force er: Den gode fingerspissfølelsen for epoken og miljøet, og en satirisk brodd som går fint hånd i hånd med genuin munterhet.

DAGBLADET

HEDDA GABLER

Tettere på Hedda kommer du ikke.

Av Henrik Ibsen.
Produsert av Visjoner Teater.

Sæterhytten, Bygdøy	Forestillinger	Publikum
11. september 2014	6	390

Idé og kunstnerisk konsept: Juni Dahr. Tekstbearbeidelse: Juni Dahr og Tonje Gotschalksen. Instruktør: Tonje Gotschalksen. Medvirkende: Juni Dahr, Nina Woxholt, Lars Øyno, Robert Skjærstad og Hauk Heyerdahl.

Forestillingen er støttet av Norsk Kulturråd og Fond for Utøvende Kunstnere.

SAGT OM JDX - A PUBLIC ENEMY: _____

Sannsynligvis det nærmeste vi kommer en perfekt versjon av Hedda Gabler.

KULTURSPEILET

GHOSTS – IBSENS GJENGANGERE

Blir vi noen gang så åpne at ikke løgnen har noen virkning?

Av August Strindberg.
Produsert av Den Norske Opera og Ballett.

Den Norske Opera og Ballett	Forestillinger	Publikum
19. september 2014	2	2417

Regi: Marit Moum Aune. Koreograf: Cina Espejord. Musikk: Nils Petter Molvær. Musikere: Nils Petter Molvær og Jan Bang. Medvirkende: Ole Willy Falkhaugen, Mark Wax, Andreas Heise, Kristian Alm, Camilla Spidsøe, Natasha Jones, Grete Sofie B. Nybakken

IBSENFESTIVALENS SIDEPROGRAM:

To uker med teatermagi!

Ibsenfestivalens sideprogram nådde nye rekorder med flere tusen publikummere på store og små arenaer – i teatret og ute i byen.

Introduksjoner, omvisninger, seminarer, debatt, filmvisninger og teaterquiz – Ibsenfestivalen hadde et omfattende sideprogram med over 160 unike arrangementer. Sideprogrammet tok festivalen ut i byen gjennom samarbeidspartnere som Deichmanske bibliotek, Ibsenmuseet og Universitetet i Oslo.

<<John Gabriel jr.>> Av Utsen

SPILLES PÅ EN BENK I SPIKERSUPPA

Spilledato	Forestillinger	Publikum
11.–13. sept. 2014	6	51

Regi/konsept: Gunhild Kilde.
Medvirkende: Christoffer Hag Maure og Linn Greni.

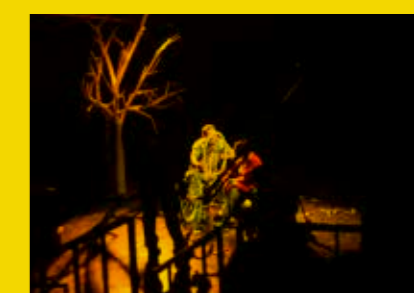

Ibsenstunt

TEATRES VESTIBYLE 7., 14 og 20. september

Uformelle, stuntede innslag fra ensemblet.

Medvirkende: Ågot Sendstad, Kjersti Botn Sandal, Lise Fjeldstad.

Tre teaterblikk – Kina, Iran og Norge

SEMINAR I PUBLIKUMSFOAJEEN 12. september

Tre instruktører fra Kina, Iran og Norge presenterte et av sine siste arbeider i et seminar lagt opp i samarbeid mellom Danse- og Teatersentrum, Ibsen International og Nationaltheatret.

T2 - Symposium om teater og teknologi

SEMINAR I PUBLIKUMSFOAJEEN 19 og 20. sept. 2014

Arrangører: Ståle Stenslie og Ine T. Berg.
Moderator: Ståle Stenslie.

Fra skrivebord til scenerom

SEMINAR OM NY NORSK DRAMATIKK PÅ AMFISCENEN 20. sept. 2014

Ibsen for barn

PUBLIKUMSFOAJEEN 13. sept. 2014

En egen dag for barna med Liv Gulbrandsen i Peer Gynts univers.

To utstillinger

UTSTILLING I PUBLIKUMSFOAJEEN

Nina Sundbye: Skulptur
Solveig Lønseth: Foto
Utstillingene var åpne for publikum i hele teatrets åpningstid.

Åpne premiefester

FEIRING I PUBLIKUMSFOAJEEN

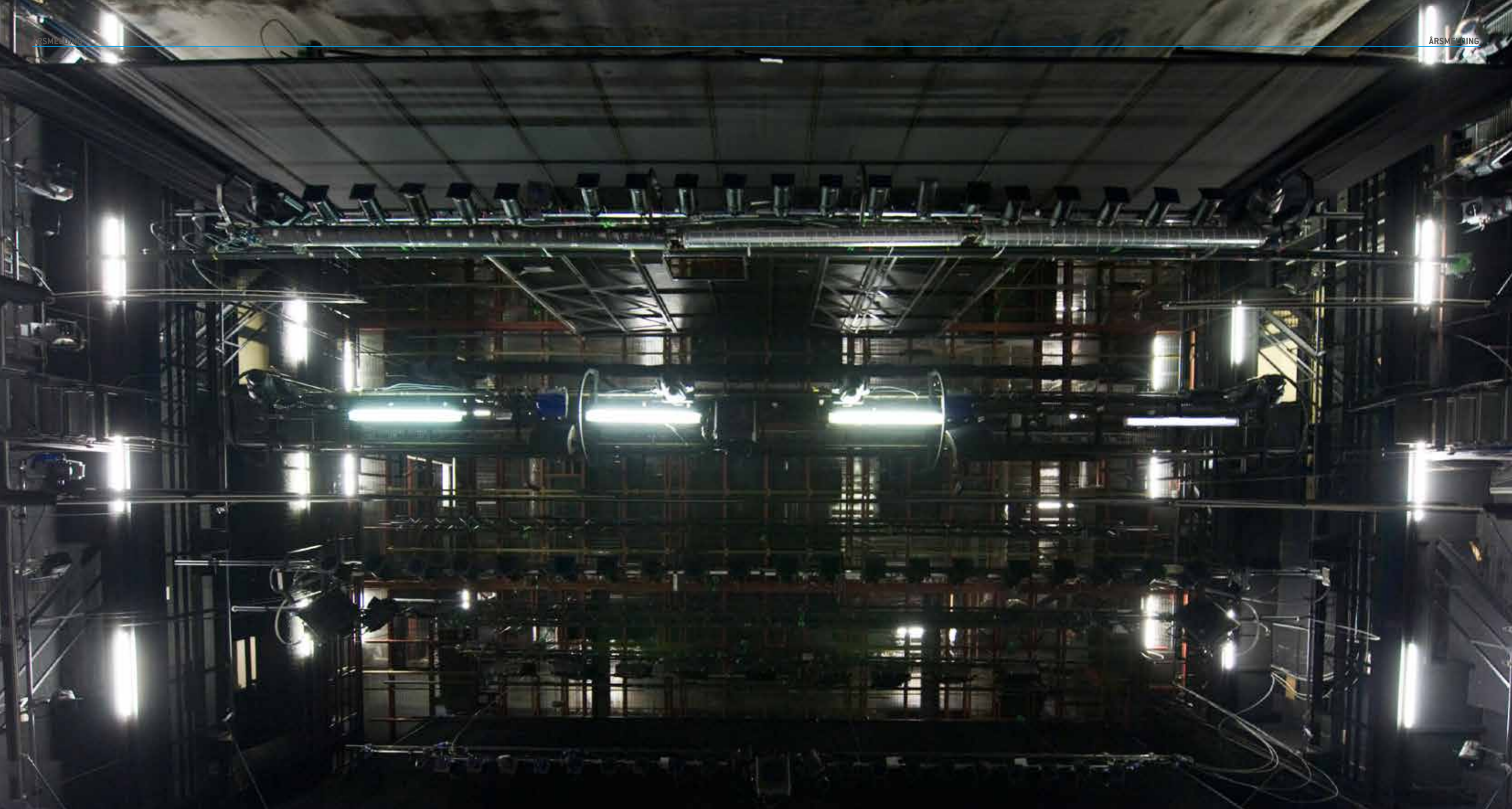
En premiere på Nationaltheatret er en begivenhet. Både Nationaltheatrets egne premierer og gjestespillene ble feiret sammen med publikum under festivalen.

Introduksjoner og teatersnakk

FORSNAKK I PUBLIKUMSFOAJEEN

Gratis introduksjoner og møter med kunstnerne i forkant av forestillingene. En sjanse til å møte kunstnere i verdensklasse i en uformell setting.

Nationalteatret er en stor organisasjon. Les om utfordringer, måloppnåelse, ressursutnyttelse, kompetanse, HMS og likestilling.

VIRKSOMHETSSTYRING OG KONTROLL

Utfordringer i virksomheten og risikohåndtering

Å skape banebrytende scenekunst for et bredt publikum er alltid utfordrende, men det er to saker som virkelig vil kunne være en risiko for Nationaltheatrets evne til å nå sine mål og fylle sitt samfunnsoppdrag: pensjonsutgifter og infrastruktur.

Infrastruktur – teaterbygg

Nationaltheatrets vakre teaterbygg fra 1899 er utidsmessig i forhold til utvikling av moderne scenekunst og publikums behov for universell utforming, service og opplevelser. Nationaltheatret er betydelig mindre enn institusjoner det er relevant å sammenligne med, og bærer preg av vedlikeholdsetterlep og forfall. Dette haster det å gjøre noe med, dersom Nationaltheatret også i fremtiden skal være et ledende teater og sette Norge på kartet internasjonalt. I en konseptvalgutredning skisseres ulike alternativer til rehabilitering,

modernisering og utvidelse av Nationaltheatret. Felles for de ulike alternativene er at Hovedscenen må moderniseres, det må bygges nye bispener og det er behov for nye og tidsmessige publikumsfasiliteter. Det er ventet at beslutningsgrunnlaget vil foreligge i løpet av 2016, og det er gledelig at det ser ut til å være bred oppslutning om rehabiliteringen av hele nasjonens teater både blant politikere, opinionsledere og publikum.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene til teatret har økt med 85

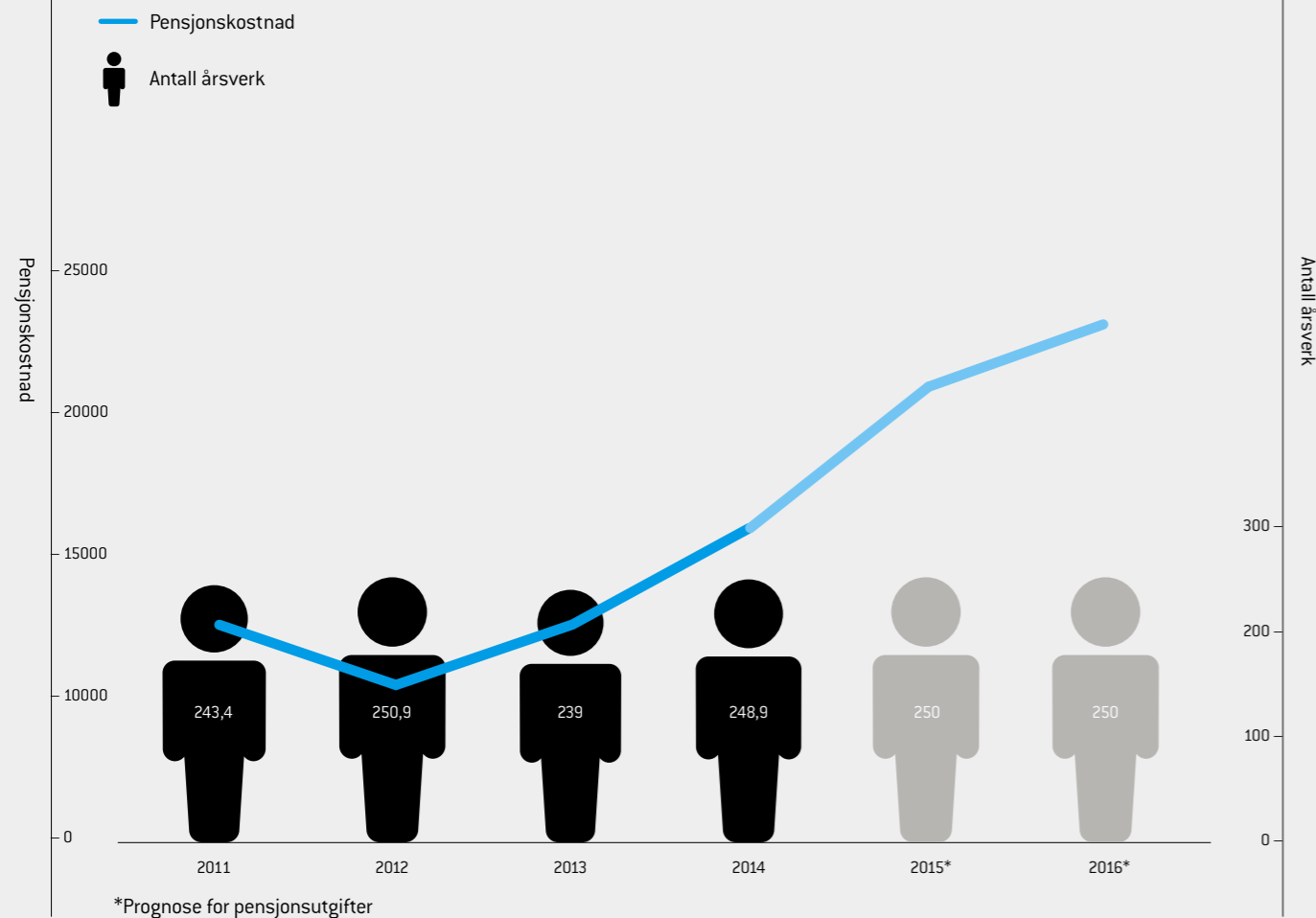
prosent fra 2012 til 2015, og har redusert teatrets rammebetingelser vesentlig. Utviklingen fortsetter i 2016 og er ikke bærekraftig. Det vil ikke være mulig å opprettholde dagens teaterproduksjon, og det arbeides for å få på plass en pensjonsordning med et mer forutsigbart kostnadsnivå i samarbeid med NTO. Uansett resultatet, er det ikke sannsynlig at teatrets pensjonskostnader vil kunne reduseres i tilstrekkelig grad, og Nationaltheatret har derfor bedt Kulturdepartementet om å bidra med tilskudd av ekstraordinære midler øremerket pensjonsutfordringene.

Drastisk økning i pensjonsutgifter kontra antall årsverk

Pensjonskostnadene har økt med 85 prosent fra 2012 til 2015 og har redusert teatrets rammebetingelser vesentlig. Utviklingen fortsetter i 2016 og er ikke bærekraftig.

85%

økning i pensjonsutgifter fra 2012 til 2015

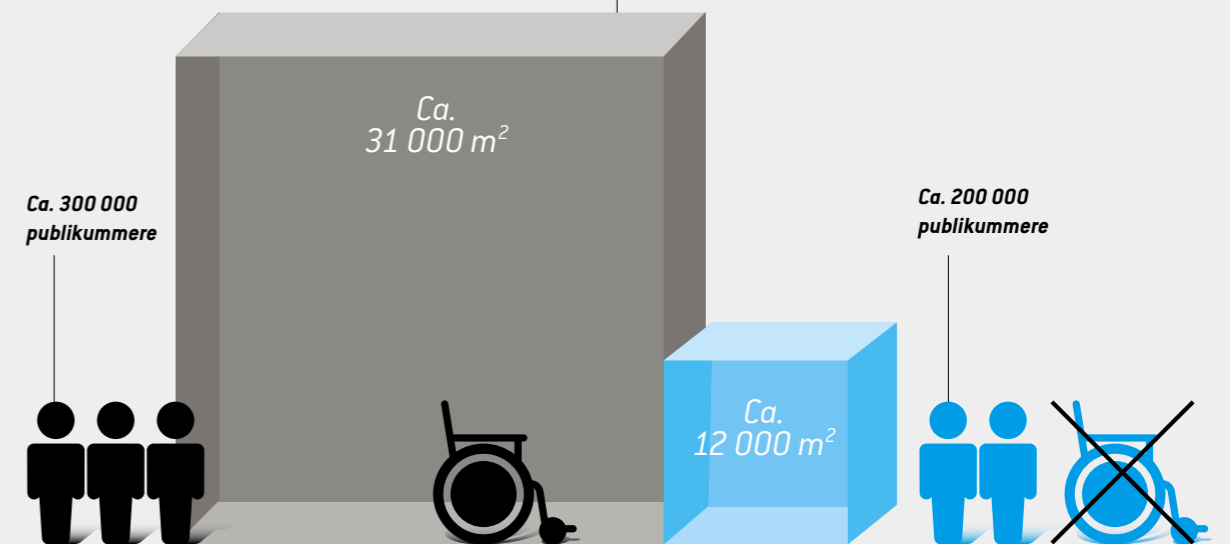

Utidsmessig infrastruktur

Nationaltheatrets bygningsmessige fasiliteter er betydelig mindre enn scenekunstinstitusjoner det er naturlig å sammenligne seg med. Eksempelvis har det nye operahuset i Bjørvika gitt vår nasjonalopera et nødvendig løft i form av tidsmessige arealer som er nødvendige i den fremtidige utviklingen av moderne scenekunst. Behovene for en oppgradering av Nationaltheatrets infrastruktur er skrikende. Under er en sammenligning av bygningsmessige og fysiske fasiliteter ved to av våre viktigste nasjonale scenekunstinstitusjoner.

Den norske Opera og Ballett

Nationaltheatret

Publikumsfasiliteter og servicetilbud

Publikumsfasiliteter og servicetilbud

Et hus for fremtidens teateropplevelser

Nationalteatret har de siste årene levert imponerende kunstneriske resultater for et stort publikum. På tross av at kapasiteten er sprengt og vedlikeholdsetter-slepet bekymringsverdig. Nå må vi ruste opp hele nasjonens teater.

Stolt ruvende ligger Nationalteatret på Johanne Dybwads plass. Og i godt selskap: i aksene mellom Stortinget, Slottet og Universitetet – selve hjertet i nasjonen.

Da bygget, signert arkitekt Henrik Bull, sto ferdig i 1899, var oppdraget å styrke identiteten til den unge nasjonen og spille teater på norsk. I dag er Nationalteatret i kraft av sin historie og sin posisjon Norges ledende teater. Men scenekunsten har utviklet seg i løpet av 115 år, og publikumsgrunnlaget har blitt større. Henrik Bulls arkitektoniske perle yter ikke lenger den moderne teaterkunsten rettferdighet. Og det blir vanskeligere å møte publikums forventninger.

IKKE Plass. Sammenlignet med kulturbygg i inn- og utland, er Nationalteatret slett ikke stort. Bygget mangler helt essensielle funksjoner for et godt, moderne nasjonalteater. Hvor er myldrearealet til publikum, kafeen hvor man kan ta seg en matbit, informasjonsdisk og formidlingsrom for barnehager og skoler, gode arealer for å overvære

debatter og kunstnermøter; for ikke å snakke om tilfredsstillende forhold for funksjonshemmede?

Går man opp på scenen og titter bak, står kulisser og teknisk utstyr stablet tett. For å ha et bredt tilbud til ulike publikumsgrupper, spiller Nationalteatret flere ulike forestillinger i samme tidsrom, såkalt repertoarteater. Til tross for at det egentlig ikke er plass.

Medarbeiderne på scener, kontorer og verksteder er stuert sammen. Men de er stolte av arbeidsplassen sin og jobber hardt. Jeg vil benytte anledningen til å rette en honnør til teatersjef Hanne Tømte spesielt, men også til alle medarbeiderne, for å ha skapt fantastiske kunstneriske resultater for et stort publikum. Dette mer på tross av enn på grunn av arbeidsforholdene. De ansatte brenner virkelig for å lage godt teater.

FOR LITE FRA BEGYNNELSEN. Allerede i 1892, ett år etter byggestart, innså man at teatret ville bli for lite. Ved åpningen rommet huset

én stor scene, Hovedscenen, og var arbeidsplass for 100 medarbeidere. I dag har teatret 250 ansatte og fire scener: Hovedscenen, Amfiscenen og Malersalen, i tillegg til satellittscenen på Torshov. Ønsket om modernisering og utvidelse har gått som en rød tråd gjennom teaterets historie. Men ikke engang etter brannen i 1980 ble hele bygget modernisert.

Tidligere teatersjef Ellen Horn forsøkte på 1990-tallet å få gjennomslag for en ny scene og utvidelse av publikumsområdene, i forbindelse med at Jernbaneverket gravde opp hele området rundt, men forslaget fikk ikke finansiering. Nå kan vi imidlertid ikke vente lenger. Nationalteatret, som bærer av Norges historie og som spydspiss innen moderne scenekunst, kan vi ikke la forfalle. Det er ikke en kulturnasjon verdig.

ULIKE ALTERNATIVER. I 2012 besluttet regjeringen å sette i gang en såkalt konseptvalg-utredning for Nationalteatret og analysere virksomhetens behov i et femtiårs perspektiv.

VED ÅPNINGEN ROMMET HUSET ÉN STOR SCENE, HOVEDSCENEN, OG VAR ARBEIDSPASS FOR 100 MEDARBEIDERE. I DAG HAR TEATRET 250 ANSATTE OG FIRE SCENER.

ANNE ENGER
Styreleder

Hvilke rammevilkår bør landets nasjonalteater ha i perioden 2020–2070 for å kunne utføre sitt samfunnsoppdrag? Utredningen er nå overlevert Kulturdepartementet, der ulike alternativer til rehabilitering, utvidelse og modernisering er skissert. Prosessen med å kvalitetssikre konseptvalgutredningen er i gang, slik Finansdepartementets rutiner for store, statlige bygg krever. Neste steg i prosessen er at Kulturdepartementet tar stilling til hvilket alternativ som skal gå videre til forprosjektering. På grunn av stort vedlikeholdsetter-slepe og sprengt kapasitet ved teatret, er det viktig med fremdrift i prosessen. Samtidig har vi forståelse for at det tar noe tid å finne frem til den beste løsningen for Nationalteatret – i et langsiktig perspektiv.

For å kunne følge opp denne prosessen på en forsvarlig måte fra Nationalteatrets side, har vi etablert en egen prosjektstilling. Avtroppende direktør Thomas Gunnerud vil fra høsten 2015 gå inn i denne stillingen, mens Marta Færevag Hjelte overtar som direktør ved teatret. Jeg tror og

håper at teaterdrift og byggesak med dette er i de aller beste hender.

ØNSKER LEVENDE TEATERHUS. Diskusjonen om hva vi gjør med våre gamle kunst- og kulturbygg har vært mange og lange i løpet av de siste årene. Norge trenger et levende og fremtidsrettet teaterhus i den eksisterende teaterbygningen. Hovedscenen må utgjøre hjertet i bygget, med moderne publikumsfasiliteter rundt. Det krever at de mindre scenene må flytte ut av dagens teaterbygning og plasseres i umiddelbar nærhet til teatret, aller helst i et nybygg.

Slik tror vi også at vi kan bidra til å skape mer sosialt liv i det unike bymiljøet der Nationalteatret er plassert. Vi innser imidlertid at dette knutepunktet er et krevende område å bygge i, med både T-bane og tog under bakken – noe også de grundige geologiske undersøkelsene som er foretatt viser. Blir det for dyrt eller for vanskelig å bygge nytt i nærheten av teatret, mener styret man må se etter egnede lokaler i nærområdet. Vi vil at

det historiske bygget skal være navet i teatrets virksomhet. Og et levende sted der det skapes teaterkunst av ypperste kvalitet – ikke et museum.

Som styreleder er jeg utålmodig: Bygget forringes mens denne prosessen pågår. Men samtidig er jeg optimist: Nationalteatret skal skinne, også for fremtidens teatergjengere – det ansvaret er jeg sikker på at bevilgende myndigheter tar på alvor.

Anne Enger,
Styreleder ved Nationalteatret

Måloppnåelse målt mot teatrets samfunnsoppdrag

Nationaltheatret skal være det ledende teatret i Norge, utvikle scenekunsten og anerkjennes internasjonalt. Og som hele nasjonens teater skal vi åpne dørene for flest mulig. I 2014 lykkes vi spesielt godt med dette.

Gode kritikker

En måte å måle om teatret er ledende og utvikler scenekunsten, er å se hvordan smaksdommere utenfor teatret vurderer det som produseres og i hvilken grad teatret er gjenstand for offentlig interesse. Anmelderne er positive til det vi produserer, i den løpende kritikken, men også i form av utmerkelse og nominasjoner til prestisjetunge priser som for eksempel Kritikerprisen, den norske Ibsenprisen og Heddaprisen.

Internasjonalt

Gjennom Ibsenfestivalen 2014 viste vi igjen hvor viktig Henrik Ibsen er for utviklingen av moder-

ne scenekunst. Festivalen befester Norge som en viktig teaternasjon, og årets festival ble den største og beste Ibsenfestivalen i historien. Teaterfolk fra hele verden møttes og et internasjonalt publikum fikk se moderne Ibsentolkninger av verdensledende teatre og kompanier. Samtidig viste Nationaltheatret hva den norske teaterscenen har å by på, og bød gjester og nordmenn på et rikt sideprogram. 18 400 publikummere gjestet de til sammen 128 forestillingene under festivalen.

Noe for alle

Henrik Ibsen og Ole Ivars. Doktor Proktor og Mar-

greth Olin. Dostojevskij og Jukke. Hiphopartister og Cecilie Løveid. Alle møtte publikum på Nationaltheatret i 2014. Vi er hele nasjonens teater – og skal presentere kvalitet for alle. Og om ikke alt er for alle, så skal alle skal finne noe for seg. Dette gjorde hele 214 332 publikummere i 2014. De kunne velge blant 75 produksjoner. Til tross for at vårt vakre teaterhus er lite og trenger rehabilitering, evner teatret å sette opp hele 989 forestillinger og publikumsaktiviteter i 2014. Og både nye og etablerte publikummere besøkte oss, småbarn, ungdommer, foreldre, besteforeldre og næringslivsfolk. Det er et mangfold av tilbud hos Nationaltheatret.

Utmerkelse og gode anmeldelser

Den høye kunstneriske kvaliteten, dristigheten og de relevante problemstillingene som behandles i teatrets produksjoner har resultert i usedvanlig gode kritikker og bred mediedekning i 2014. Det gjenspeiles også i priser og utmerkelse som er tildelt teatrets kunstnere og forestillinger. *Visning, OM-sorg* og *Styrtet engel* var tre av tre nominerte forestillinger til Kritikerprisen. Årets Ibsenpris gikk til Johan Harstad for *OSV*, som han skrev mens han var husdramatiker på Nationaltheatret. Til Heddaprisen 2013/2014 og 2014/2015 ble Nationaltheatret nominert hele 16 ganger. Henriette Steenstrup mottok komiprisen for årets kvinnelige scenekunstner for rollen Line i *En Ole Ivers musikkal*.

Internasjonal anerkjennelse

Som Norges ledende teater måler vi oss med de beste internasjonalt. Sentrale produksjoner fra vårt repertoar reiser på turné til utlandet, og vi knytter til oss internasjonalt anerkjente kunstnere som Calixto Bieito og Sofia Jupither.

Med gjestespill fra ledende internasjonale teatre som Schaubühne i Berlin og La Colline i Paris er Nationaltheatret et foretrukket teater for internasjonale gjestespill. Og gjennom samarbeid med profilerte teater og kompanier som Fix&Foxy og Det Kongelige Teater i København er teatret engasjert i offensiv internasjonale prosjekter.

Sterk vekst i Unge National

Ungdomsprogrammet Unge National har hatt en enorm vekst, og nærmere 12 000 medlemmer mellom 15 og 25 år er medlemmer i ordningen. Vi er aktive i sosiale medier og driver formidling på de unges premisser. Gjennom året arrangerer vi bl.a. suksesser som Årets skolerevy, SPKRBOX hiphopteaterfestival, i tillegg til forestillinger, arrangementer og samarbeid med andre organisasjoner som gjør at teatret har et godt fotfeste i en yngre del av befolkningen.

Nationaltheatret deltar også med forestillinger i Den kulturelle skolesekken.

Universell utforming

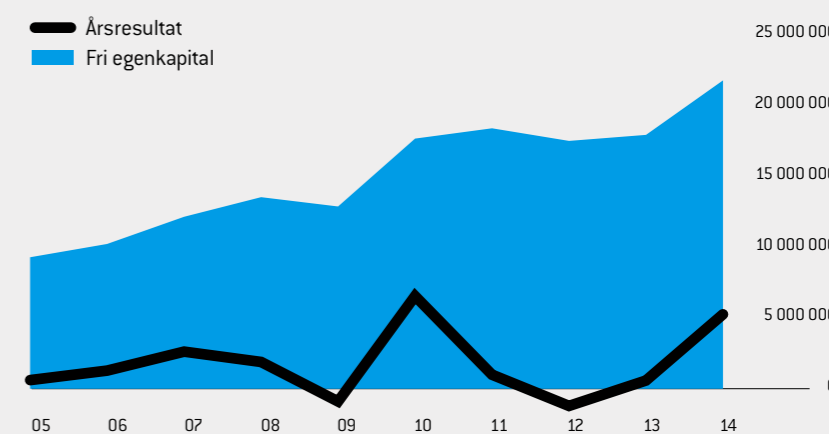
Til tross for store begrensninger i de fysiske rommene i Nationaltheatret jobber vi kontinuerlig med prosjekter og tiltak for å gjøre teateropplevelsene tilgjengelige for enda flere. I samarbeid med Norges Døveforbund tilbyr vi hørselstolkning på flere av forestillingene, og vi er stolte over å være det første teatret i Norden som har testet synstolkning.

Vi ønsker også at fremmedspråklige publikummere skal ha glede av å besøke teatret. Under Ibsenfestivalen ble alle forestillinger tekstet til engelsk, og all informasjon tilgjengelig på engelsk.

Solid økonomisk styring

Det er viktig at virksomhetsstyringen er god, at ressursene brukes optimalt, og at økonomien er sunn. Å predikere inntekter fra scenekunst er en kunst, fordi hver produksjon er unik og hver sesong starter med blanke ark. På Nationaltheatret er vi stolte av å ha levert jevnt gode resultater, som har bygget opp vår egenkapital gjennom de siste årene.

Benchmark og effektiv ressursutnyttelse

Benchmarking er å sammenligne en virksomhet mot andre lignende virksomheter.

Evaluering

Å benchmarke scenekunstinstitusjoner byr på utfordringer. Dette er både fordi de har ulike samfunnsoppdrag som ikke direkte lar seg sammenligne, og fordi det å måle og veie kunstneriske prestasjoner er både problematisk og vanskelig. Evalueringer er forsøkt ut både i Danmark og andre land, og i Norge har scenekunstheltet lenge tatt til orde for en forenkling av mål- og resultatstyringen og en innføring av periodiske evalueringer av institusjonenes kvalitative måloppnåelse. Høsten 2012 igangsatte Kulturdepar-

tementet et pilotprosjekt hvor Nationaltheatret, Rogaland Teater og Sogn og Fjordane Teater ble evaluert. Våren 2013 leverte institusjonene sine rapporter til departementet som grunnlag for pilotevalueringer, og i 2014 og 2015 fortsetter evalueringene med nye institusjoner.

Virksomhetsstyring

Scenekunstinstitusjonene er også virksomheter, med inntekter, finansiering, medarbeidere, kunder og produkter/tjenester i form av teateropplevelser. Her er det til en viss grad mulig å

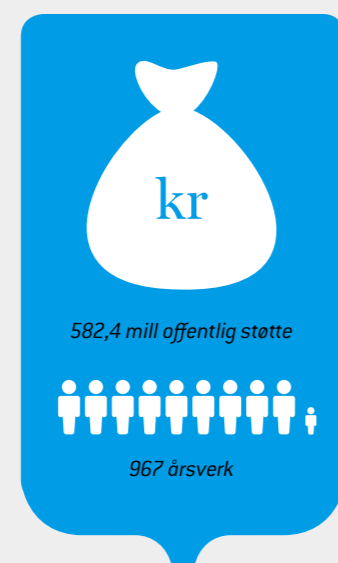
sammenligne nøkkeltall og verdier og reflektere over likheter og ulikheter. Noe er det naturlige forklaringer på, andre ting vil kunne gi en innsikt som kan gjøre oss enda bedre. God og effektiv ressursutnyttelse er ekstra viktig for Nationaltheatret, siden vi har en stor del av vår finansiering fra statlige midler.

Ressurser, rammebetingelser og resultat

Det er vanskelig å gjøre direkte sammenligninger mellom store nasjonale scenekunstinstitusjoner, dette fordi det som produseres og settes opp krever ulike ressurser. Det er likevel interessant å se at Nationaltheatret har en stor produksjon scenekunst av høy kvalitet til relativt små ressurser i et gammelt og utidsmessig bygg.

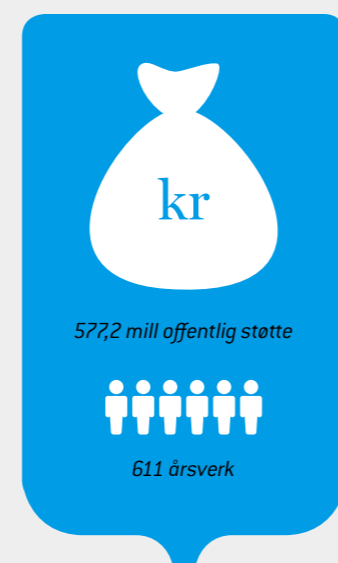
Det kongelige teater, København

Tilbyr teater, opera og ballett.

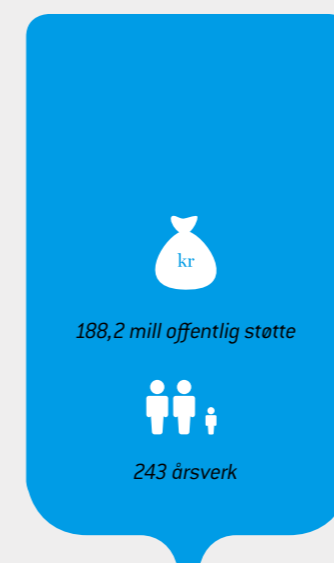
Den Norske Opera & Ballett, Oslo

Tilbyr opera, ballett og konserter.

Nationaltheatret, Oslo

Tilbyr teater.

- Offentlig støtte
- Årsverk
- Antall forestillinger egne scener

“ LEDENDE SCENEKUNSTINSTITUSJONER ER VIKTIGE NASJONSBYGGERE.

Kompetanse, HMS, likestilling

Et teaterhus er som en kunstfabrikk – vi må derfor ta helse, miljø og sikkerhet på høyeste alvor. Vi har et helt unikt kompetansespenn å utvikle – og kan vise til jevn kjønnsbalanse blant de ansatte.

Håndverkstradisjoner og moderne sceneteknikk

Visste du at Nationalteatret holder mange gamle håndverkstradisjoner i hevd? Hos oss jobber skreddere, tilskjærere og teatersmeder, parykkmakere, modister, rekvisitører og møbelsnekkere. I tillegg er vi i front på moderne fagområder som multimedial produksjon, video, lys- og lyddesign. Bare fantasien og de økonomiske rammene setter grensene. Ja, og så det fysiske teaterhuset, dessverre. Mens teaterkulissene rundt forrige århundreskiftet mye besto av malte flater, har

hypermoderne sceneteknikk kommet for å bli. Nationalteatret sto ferdig i 1899, og er ikke tilpasset 2000-tallets teaterkunst.

Sikker og likestilt arbeidsplass

Fordi et teaterhus er som en kunstfabrikk, er det viktig å ta helse, miljø og sikkerhet på høyeste alvor. Vi produserer store installasjoner som skal fraktes fra verksted og monteres på scenen, og scenografi må være sikker for alle som skal bevege seg på og rundt scenen. De kunstneriske grensene skal utfordres, men ikke slik at det går

ut over helse, miljø og sikkerhet. HMS-konsulent sammen med vernetjenesten har tydelige retningslinjer for HMS-arbeidet på teatret.

Et nasjonalteater er en foregangsvirksomhet. Det er derfor ekstra viktig å ha en tilnærmet lik fordeling mellom kjønnene, noe vi også kan vise til, både blant fast ansatte og i ledergruppen.

KOMPETANSE

HMS

Organisasjonen

For å skape stor scenekunst for et bredt publikum, og sørge for at hele nasjonens teater drives og utvikles, er det behov for mange ulike profesjoner og yrkesgrupper.

LEDERGRUPPEN

Hanne Tømta
Thomas Gunnerud
Ida M. Halvorsen
Maria Mediaas Jørstad
Stian Lindquist

May E Klausen Delsbek,
sekretær

KUNSTNERISK

Ledet av Hanne Tømta
Åsmund Ivar Feidje, *kompontist og musikkarrangør*
Arne Lygre, *husdramatiker*
Per Christian Revholt, *kapellmester*
Øyvind Wangensteen, *lysdesigner*

Dramaturgiatet

Mari Vatne Kjeldstadli
Njål Helge Mjøs
Olav Torbjørn Skare
Kristian Lykkeslet
Strømskag
Hege Randi Tørresen
Aasmund Robert Vik

Skuespillere

Espen Alknes
Frøydis Armand
Gisken Armand
Bernhard Arne
Per Egil Aske
Erland Bakker
Petronella Barker
Nils Bech
Kåre Conradi
Anders Dahlberg
Tone Danielsen
Ingjerd Egeberg
Eindride Eidsvold
Gard Eidsvold
Per Christian Ellefsen
Lena Kristin Ellingsen
Marte Engebretsen
Marika Enstad
Morten Espeland
Bjørn Floberg
Per Frisch

Stine Mari Fyrileiv
Heidi Goldmann
Laila Goody
Pål Sverre Hagen
Thorbjørn Harr
Kamilla Grønli Hartvig
Kim Haugen
Janne Heltberg
Erik Hivju
Mariann Hole
Lars Jacob Holm
Kjersti Holmen
Ellen Horn
Andrea Bræin Hovig
Julie Støp Husby
Anne Marit Jacobsen
Lars Jacobsen
Ine Jansen
Per Jansen
Emil Johnsen
Nils Johnson
John Emil Jørgensrud
Glenn Andre Kaada
Bartek Kaminski
Jane Kelly
Nader Khademi
Anne Krigsvoll
Birgitte Larsen
Rolf Kristian Larsen
Sondre Krogtoft Larsen
Lasse Lindtner
Ida Løken
Mari Maurstad
Toralf Maurstad
Henrik Mestad
Anders Mordal
Cecilie Mosli
Tone Mostraum
Nils Golberg Mulvik
Magnus Myhr
Sigurd Myhre
Mattis Herman Nyquist
Nils Ole Oftebro
Liv Bernhoft Osa
Anne Marie Ottersen
Marian Saastad Ottesen
Mads Ousdal
Sverre Anker Ousdal
Sindre Postholm
Henrik Rafaelsen
Håkon Ramstad
Hanne Skille Reitan

Kai Remlov
Simon Revholt
Øystein Røger
Jan Gunnar Røise
Hermann Sabado
Kjersti Botn Sandal
Issaka Sawadogo
Finn Schau
Ågot Sendstad
Amina Sewali
Bjørn Skagestad
Ole Johan Skjelbred
Espen Skjønberg
Hennika Skjønberg
Christian Skolmen
Marte Magnusdatter Solem
Marianne Stormoen
Henriette Steenstrup
Christian Greger Strøm
Terje Strømdahl
Eli Stålhand
Ivar Ørn Sverrisson
Jan Sælid
Andride Sæther
Kim Sørensen
Chenno Tim
Pia Tjelta
Anneke von der Lippe
Olav Waastad
Trine Wiggen
Victoria Winge
Kristian Winther
Jon Øigarden

ADMINISTRASJON

Ledet av Thomas Gunnerud

Driftsteknisk

Ole Freddy Olsen,
driftsteknisk sjef
Marit da Costa
Camilla Cecilie Eike
Terje Grime
Jon-Are Hansen
Gunn Jensegg
Vilde Kristina Klohs
Anne Berit Nesne
Kai Selvig-Larsen
Anita Trinerud
Tale Tøstie

Tone Volla Tøstie

Planavdelingen

Torill Nesøen
plansjef
Jan Ingierd
Kristin Fladmoe Wolmer

Økonomi og personal

Inger Jonsvik,
økonomisjef
Vigdis Gundersen
Lena Agnalt
Ole Bernhard Nielsen
Elisabeth Rui
Reidar Gudmundsen Sand
Bjørn Wiggo Storbråthen

KOMMUNIKASJON

Ledet av Ida M. Halvorsen

Informasjonsavdelingen

Marte Eielsen,
informasjonssjef
Kirsti Johanne Ellefsen
Ingvild Gjerstad
Monica Lindanger
Elisabeth Sodal
Marcus Volla Tøstie
Tone Volla Tøstie
Sigurd Østensen

Sponsoravdelingen

Ba Clemetsen,
sponsorsjef

Festival- og formidlingsavdelingen

Hanne Liseth,
formidlingsleder

Markedsavdelingen

Thine Sletbakk Bugge/
Svend Aavitsland,
markedssjef
Hilde Vibeke Innerby
Jan Lier
Marit K. Løvold
Nina Skrove
Kari Nordberg Svendsby
Trine Sandrine Syrrist

Salg og kundeservice

Haakon Nordby Egeland,
leder salg og kundeservice
Even Alfheim
Bjørnar Baukhol
Paola Burigana
Svein H Eldhøy
Silje Gundersen
Åsta Hagen
Kine Maria Halvorsen
Kent D. D. Heinesen
Hanna Kanutta Helstad
Sunniva Jarmann
Mille Linde
Johanna Marheim
Charlotte Elise Olsen
Karen Monica Reini
Amalie Rynning Seip
Maren Sunde
Anita Trinerud

Publikumsavdelingen

Anita Granheim,
sjef for publikumsområdene
Stian Hjelvin Andersen
Hedda Bakker
Liv Marie Skaare Baden
Marie Brødholt
Ida Christensen
Grazia M.J.Dicanio
Anders Elvestad
Peik Elias G.Greker
Irina Grøtting
Tor Stefan Løstegaard Hagen
Kari Haug-Warberg
Adrian Ø. Helvik
Martin Hemli
Ingrid Hjort
Kaja Marie Ranveig Hjort
Sara Krigsvoll
Pål Fredrik Kvale
Børre Johan Kvalvik
Laura Lillo-Stenberg
Hege Michaelsen
Kaja Millstein Mjelstad
Sofie Røger
Rikke Seim
Kaja Slotnæs
Celina Sørboe
Ilene M. Sørboe
Hilde Tangen

Hanne Tømta
Teatersjef

Thomas Gunnerud
Direktør

Ida M. Halvorsen
Kommunikasjonssjef

Maria Mediaas Jørstad
Produksjonssjef

Stian Lindquist
Teknisk sjef

Oversikten tilsvarer ikke årsverk, men antall medarbeidere med ulik type ansettelsesprosent og -forhold

Simone Tøstie
Jørgen Wangensteen
Johannes Wiggen
Isak Holtan Wisløff

Restaurant

June Susanne Berg
Bård Berntzen
Sara Børresen
Karoline Marie Enoksen
Julie Fjeldstad
Ehab Elsayed N. Ismail
Veronica Johansen
Elin Marie Melgård
Majedin Kapic
Philip Dixon Sandberg
Elisabeth Sodal
Stine With

PRODUKSJON

Ledet av Maria Mediaas Jørstad,
produksjonssjef/sjefsprodusent

Inspisierter
Claudio Aiello
Knut Børresen
Pål Grønli
Lars Brinch Gundersen
Christina Johannessen
Marianne Sævig
Kine Sørboe
Hans Voigt

Sufflører

Tina Elisabeth Johansen Aas
Magne T Ausland
Vibeke Brathagen
Karoline Husjord
Lise Roesen Karlsen
Trond Bøthun Nilsen
Marianne Sævig
Ilene Sørboe

Produksjonsavdelingen

Margrethe Aaby
Arne Abrahamsen
Kirsti Holm-Glad
Truls Kwetziński

Ola Andreas Neegaard
David Parrish
Runi Sveen

TEKNISK

Ledet av Stian Lindquist

Kostymeavdelingen

Marysia Daczowska
Wist, leder for kostymeavdelingen
Robert Andresen
Marthe C. S. Andreassen
Linda Braseth
Teresa Barbara Brdej
Cathrine Engehagen
Bråthen
Bente Heegaard
Britt Holm
Maria Susanna Jansson
Guro B. Jøssang
Tove Klausen
Jannicke Spillmer Klohs
Connie F. Knapstad
Stine Berg Knudsen

Susila S. Oldebråten
Elinor Strøm
Maren J.Z. Sælensminde
Ingvil Elise Toft
Liv M. Dahl Tønnessen
Kari Wien
Silje Ødemotland

Lyd, lys og videoavdelingen

Ivar Nedberg,
lys- og lydteknisk sjef
Veronika Andersen
Håkon Aulie
Ulf Bjørklid
Ryan William Bourne
Sondre Brandbyge
Ida Klevstul Burdal
Sven Einar Erga
Øyvind Furuhatt
Hanne Marte F. Griffiths
Lars Hermansen
Sara Hovind
Camilla Karlsen
Rune Kjelby

Roy Knudsen
Klaus K. Kottmann
Terje Melbye Larsen
Lisa Lind
Torbjørn Ljunggren
Hilde Løken
Magnus Mikaelson
Håvard Morsund
Anine Nonshaugen
Martin Peck
Terje Pettersen
Kai Nicolai Priddy
Hågen Rørmark
Mari Røsjo
Bernt Karsten Sannerud
Rob Sherred
Petter Steen
Bjarne Svendsen
Joanna Sverdrup
Knut Ås
Benedicte Aas Johansen
Maskeavdelingen
Eva Sharp,
leder for maskeavdelingen
Anne-Sofie Baro

Greta Bremseth
Marianne Hommo
Malin Mo Jones
Nina König
Ruth Haraldsdottir Norvik
Hege Ramstad
Wibke Schuler

Sceneteknisk avdeling
Ole Christian Rønningen, scene-
teknisk sjef

Lars Abrahamson
Balz Baumgartner
Jacob Due-Tønnesen
Stein Ekvang
Torgeir Gabrielsen
Mats Grenabo
Ola Gustavsen
Erlend Holst-Jensen
Kjell Gunnar Høen
Bjørn Steinar Jakobsen
Hans R. Jarn
Inger M. Solskjær Johansen
Martin Brage Jonassen
Christian Lie
Julian Bendik Madso
Eric Marks
Kristian G Maurstad
Mikael Mycielski
Jan Erik Nestande
Lasse Nilsen
Vegard Olsen
Ole Fredrik Pedersen
Ernesto W. Pulido
Knut Rasmussen
Henning Sandberg
Sandra Sörqvist
Andreas Taraldsen
Roger Torsteinsen
Audun Wiborg
Thomas Emil Østvang
Njål Martin Øvre

Rekvissitt/Atelier

Ada Behn
Per Enebro
Eva Hauge
Marianne Hellum
Laila Kristo
Helge Einar Lohne
Arne Henrik Møller
Hege Becker Nielsen
Sven Nordeng
Flavio Kiforenc Pighin
Tara Maria Rolfsen
Mone Rustøy

Verkstedet

Håkon Benterud/Lars Helvik,
leder for verkstedet
Tanveer Ashraf
Veis Amani
Dani Bekkely

Jan-Orville Ekstrøm
Guri H. Reinlie Elton
Geir Edvin Frøberg
Lise Hagen
Ivar Øystein Holt
Svein Arild Lindahl
Atle Berger Martin
Inger Melander Molenaar
Tron Rud
Stian Ødegaard

**GJESTENDE
KUNSTNERE 2015**

Alsaker, John-Kristian, scenografi
og kostymedesign
Andersen, Anders T., regi
Antonsen, Pål Terje, lysdesign
Arx, Nina von, kostymedesign
Arx, Serge von, scenografi
Auer, Bettina, dramaturg
Bang-Hansen, Kjetil, regi og
bearbeidelse
Berg, Øyvind, oversettelse
Berntsen, Frode, musikalsk ans-
varlig, lyd- og lysdesign
Bieito, Calixto, regi
Birkeland, Erlend, scenografi
Bollinger, Giovanna, videodesign
Brinchmann, Hilde, dramatiker
Bråten, Ola, lysdesign
Bråthen, Cathrine Engehagen,
kostymedesign
Burdal, Ida Klevstul, lysdesign
Bystad, Erik, gjendiktning
Chétouane, Laurent, regi
Dembowski, Sanna, scenografi og
kostymedesign
Dworak, Anna, regiassistent
Elvik, Kjersti, regi og bearbeidelse
Enckell, Annina, dramatisering
Erdal, Hilde Sol, koreografi
Farr, David, bearbeidelse og
dramatisering
Fuchs, Andreas, lysdesign
Furuholmen, Nora, scenografi og
kostymedesign
Furuseth, Else Kåss, dramatiker
Gardarsson, Gisli Örn, regi og
dramatisering
Goksøy, Toril, regi og dramatiker
Griffiths, Hanne Marte F., lysdesign
Gulliksen, Geir, dramatiker
Gyllenhoff, Maria, kostymedesign
Hagen, Kristin Bengtson, scenografi
Haugen, Kim, regi
Hedin, Erik, lysdesign
Helgason, Bjørn, lysdesign
Hjelmeland, Bjarte, regi og
bearbeidelse
Hodne, Runar, regi
Horn, Kjersti, regi og tilrettelegging
Hotvedt, Sindre, komponist

HP Gundersen, komponist
Indregard, Kjetil, dramatiker
Jacobsen, Lars, koreografi og
bearbeidelse
Jensen, Jan Harald, lysdesign
Joachim, Morten, dramatisering
Jónsson, Börkur, scenografi
Jupither, Sofia, regi
Järbyn, Siv, maskør
Karijord, Rebekka, komponist
Kelly, Jane, komponist
Kirkeby-Garstad, Jostein, koreografi
Kjetså, Solfrid, scenografi og
kostymedesign
Kjærsum, Marianne, koreografi
Kleiva, Dagny Drage, scenografi
og kostymedesign
Krügler, Ingo, kostymedesign
Lidström, Lennart, regi og
dramatiker
Ljunggren, Torbjørn, videodesign
Lyth, Harald, scenografi og kosty-
medesign
Lyth, Ragnar, regi og bearbeidelse
Løveid, Cecilie, dramatiker
Magnusson, Erika, kostymedesign
Malstaf, Lawrence, scenografi og
kostymedesign
Manning, Nick, lysdesign
Martens, Camilla, regi og dramatiker
Meirik, Victoria, regi og bearbeidelse
Mikaelson, Magnus, lysdesign
Moslet, Bibbi, bearbeidelse og
dramaturgi
Mosli, Cecilie, regi og oversettelse
Murphy, Brenda, kostymedesign
Myklebust, Ole Jørn, komponist
Münzner, Susanne, scenografi og
kostymedesign
Myrtvedt, Olav, scenografi
Mørk-Eidem, Alexander, regi og
bearbeidelse
Nergaard, Ivar, dramatisering
Nesbø, Jo, dramatiker
Nielsen, Christopher, dramatiker
og scenografi
Nordby, Terje, oversetter
Nordhagen, Olav, lysdesign
Næss, Petter, regi og bearbeidelse
Nyhus, Pia Lena, koreografi
Olerud, Ingeborg S., lysdesign
Ölin, Margreth, regi og bearbeidelse
Ölveczky, Cecilia, dramaturgi
Ones, Arvid, regi
Petersen, Jonas Corell, regi
Radoor, Oda, dramaturgi
Revholt, Simon, komponist
Ringst, Rebecca, scenografi
Ruge, Ellen, lysdesign
Røisland, Joachim Moe, lysdesign
Rønningen, Ole Christian, lysdesign
Rørmark, Hågen, komponist
Salovaara, Milja, scenografi og

kostymedesign
Schmidthals, Leo, komponist
Skomsvold, Kjersti Annesdatter,
dramatiker
Skumsvoll, Ane, dramatisering
Strømdahl, Terje, regi
Stålhand, Eli, koreografi
Tolo, Kathrine, kostymedesign
Tombre, Jon, regi
Traub, Reinhard, lysdesign
Tømta, Hanne, regi
Tønnessen, Tyra, regi og dramatiker
Ulver, musikk
Utnem, Andreas, komponist
Weber, Stephan, scenografi
Wedset, Marianne Thallaug,
lysdesign
Winge, Sigurd Nicolai, komponist
Wing, Stein, regi
Ystehede, Ellen, kostymedesign
Øyen, Torill, dramaturgi

*I tillegg til gjestende kunstnere,
har vi en rekke kunstnere knyttet
til alle våre gjestespill.*

Ensemble

Landets ledende skuespillere er tilknyttet Nationalteatret.

Styrets beretning 2014

Nationaltheatret er landets største teater, og skal være det ledende teatret i Norge. Teatret skal utvikle scenekunsten og anerkjennes internasjonalt.

Selskapets forretningskontor er i Oslo med faste scener i Oslo sentrum og på Torshov. I tillegg gjester Nationaltheatret scener både i Norge og utenlands.

Publikumstilbudet

Nationaltheatrets fire scener var i kontinuerlig drift med et omfattende tilbud til publikum i 2014. Variasjonen i repertoaret er preget av høy kvalitet, stor bredde og presentasjon av internasjonal scenekunst. Repertoaret besto totalt av 75 oppsetninger/aktiviteter, hvorav 34 egne, 14 samarbeidsproduksjoner og 27 gjestespill.

Publikumsbesøket totalt og på egne scener var på nivå med rekordårene med Ibsenfestival i 2008 og 2012. Det samlede publikumsbesøk var på 214 332, og av dette var 202 550 besøk på egne scener. Totalt hadde teatret 989 forestillinger og publikumsaktiviteter, 914 på egne scener og 75 på turné.

Teatret presenterte 9 forskjellige oppsetninger beregnet på barn og unge med totalt 91 forestillinger og for et samlet publikum på 39 556. For barn og familier presenterte teatret blant annet *Ronja Røverdatter*, *Doktor Proktors prompepulver* og eget arrangement under Ibsenfestivalen. For de unge presenterte teatret *SPKRBOX*, *I møte med det tapte* og *Årets skolerevy* samt spesielle arrangementer for *Unge National*.

Ibsenfestivalen 2014 var den 14 i rekken siden 1990. Festivalen er teatrets kunstneriske adelsmerke og er den største teaterfestivalen i Norge. Den gir publikum og det norske teaterfeltet et helt unikt

tilbud annethvert år. Fra den 6.- 22. september ble det presentert fem egne produksjoner og 22 gjestespill – hvorav åtte på egne arenaer og 14 på samarbeidende arenaer. Totalt ble det spilt 99 forestillinger for et samlet publikum på 15 596.

Ibsenfestivalen 2014 sto i sterkere grad enn tidligere i samarbeidets tegn. Programmet inneholdt presentasjon av 14 oppsetninger hos samarbeidspartnerne Black Box, Den Norske Opera og Ballett, Ibsenmuseet, Det Andre Teatret, Visjoner Teater, Kino Victoria, Grusomhetens Teater, Dansens Hus og Dramatikkens Hus.

I år med Ibsenfestival har repertoaret en mer klassisk orientering. I 2014 er fordelingen av 49 egne og samarbeidsproduksjoner 28 klassiske og 21 samtid. Antallet uroppføringer har vært 12, 16 av oppsetningene har vært norsk samtidsdramatik fra de siste 15 år, og 6 av oppsetningene utenlandsk samtidsdramatik yngre enn 15 år.

Samarbeid

I tillegg til Nationaltheatrets egne produksjoner og Ibsenfestivalen bidro teatret i 2014 med kunstneriske og/eller økonomiske ressurser til 13 samarbeidsprosjekter med andre institusjoner/kompanier.

Teatret samarbeidet i 2014 med Det Kongelige Teater og Caféteatret i København, Dramaten i Stockholm, Vesturport Theatre Company, Riksteatret, Teater Manu, Festsjellene i Bergen, Feelgood Film & TV, Goksoyr/Martens, Thea Stabell, Toril Solvang og Camilla

Eeg-Tverrbak, Dramatikkens Hus, Union des Théâtres de l'Europe, NTO, FN-sambandet, Oslo Brigademusikk, Årets Skolerevy, Norgesgruppen, DNB og OBOS.

Digital formidling

I mars 2014 gjennomførte teatret i samarbeid med Dramaten i Stockholm og Caféteatret i København den første strømming av tre forestillinger mellom tre hovedsteder under tittelen *Nasjonalismens apostler – stemmer fra Danmark, Norge og Sverige*, henholdsvis *Vid det svarta vattnet*, *European Dreamspeech* og *Vi er Norge*.

Turné og gjestespill

Utover de internasjonale gjestespillene teatret hentet til Ibsenfestivalen, har det vært lite rom for utadrettet internasjonal aktivitet i 2014. Teatret gjesstet allikevel Budapesti Tavaszi Festival i Ungarn med forestillingen *Jo fortære jeg går, jo mindre er jeg* i april. *Sokrates' Forsvarstale* var på turné med Riksteatret og gjestespilte på Den Nasjonale Scene i Bergen og på Parkteatret i Moss.

Den internasjonale Ibsenprisen

Prisen deles ut annethvert år og skal honorere en person, institusjon eller organisasjon som har tilført verdensdramatikken eller teatret nye kunstneriske dimensjoner. Komitéen for Den internasjonale Ibsenprisen, har bestått av Per Boye Hansen (leder), Therese Bjørneboe (nestleder), Sir Brian McMaster, Christiane Schneider, Roman Dolzhanskiy, Thomas Oberender og Hanne Tømte. Komiteen tildeler prisen på grunnlag av selvstendige

Bak fra venstre: Jens P. Heyerdahl d.y., Mattis Herman Nyquist, Anne Enger, Øystein Djupedal, Tone Winje, Martin Biehl
Foran: Leif Pagrotsky, Connie F. Knapstad

kunstneriske og faglige vurderinger. I 2014 gikk prisen på 2,5 mill. kr til den østerrikske dramatiker og forfatteren Peter Handke. Prisen ble delt ut under Ibsenfestivalen, og i tilknytning til utdelingen viste teatret 3 oppsetninger av *Handke: Immer noch Sturm, Müdigkeitsgesellschaft* og *They are dying out*.

Nationaltheatret har sekretariatsansvaret for komiteen, og bistår komiteen med tilrettelegging og gjennomføring av dens arbeid, utdelingsarrangement og informasjonsarbeid. Teatret administrerer Kulturdepartementets tilskudd til Den internasjonale Ibsenprisen, og disponerer ressursene i samråd med komiteens leder Per Boye Hansen. Teatret rapporterer årlig til departementet om bruken av midlene.

Priser 2014

Norsk teaters årlige bransjepris Hedda-prisen ble delt ut for 17. gang den 15. juni på vår egen hovedscene. Nationaltheatret hadde 5 nominasjoner i totalt 11 kategorier. Av disse mottok Mariann Hole prisen for beste kvinnelige skuespiller for hovedrollen i *Lulu - Pandoras Eske* på Amfiscenen.

Den norske Ibsenprisen 2014 gikk til dramatiker og forfatteren Johan Harstad for teaterstykket OSV, som ble satt opp på Torshovteatret høsten 2013. Harstad var husdramatiker på Nationaltheatret i 2009 da stykket ble skrevet.

Teatret mottok tre av tre nominasjoner til Teaterkritikerprisen 2014 for oppsetningene *OMsorg*, *Styrtet engel* og *Visning*. Prisen gikk til *Visning* av Cecilie Løveid med Jon Tombre som regissør.

Kunstutstillinger

Teatret viste fem utstillinger i 2014 i våre publikumsområder: fotokunstnerne Jørgen Gommæs, Solveig Lønseth og Ronny Øksnes, samt streetartkunstneren Martin Watson og billedhuggeren Nina Sundbye.

Økonomiske forhold

Styret bekrefter at fortsatt drift er lagt til grunn for regnskapet, og at regnskapet gir et rettviseende bilde av resultat og stilling pr. 31.12.2014.

Årets resultat viser et overskudd på kr 4 198 177. Det positive resultatet skyldes korrigeret aktuarberegning av pensjonskostnad som følge av levealdersjusteringer og ny uførepensjon. I forhold til budsjettet pensjonskostnad i 2014 utgjorde dette en besparelse på 4,2 mill. kr.

Driftsinntekter i 2013 ble 243 mill. kr. mot 227 mill. kr. i 2013. Av dette var egeninntektene 55,3 mill. kr mot 50,1 mill. kr. i 2013. Driftskostnadene ble 239,2 mill. kr mot 225,8 mill. kr. i 2013. Personalkostnadene i 2014 er økt med 5,3 %, eksklusivt pensjonskostnader. Dette skyldes lønnsvekst, flere engasjerte kunstnere og Ibsenfestivalen.

Det er redegjort nærmere for pensjonsforpliktelser og -kostnader i note 6 i årsregnskapet. Teatret har lagt NRS' parametre fra desember 2014 til grunn for pensjonskostnadene. Det knytter seg i fremtiden stor usikkerhet rundt avviklingen av estimatavviket i pensjonsberegningene og innvirkningen dette vil ha på teatrets egenkapital. Denne situasjonen gjelder for hele teater- og orkesterfeltet, og det gjøres et arbeid mellom Spekter/NTO og arbeidstakerorganisasjonene med sikte på å komme frem til en forutsigbar pensjonsordning som ikke krever balanseføring. Arbeidet vil være en hovedsak under mellomoppgjøret i 2015.

Teatret mottar over rammetilskuddet fra Staten 4 mill. kr årlig i øremerkede midler som skal dekke finansieringskostnader ved låneopptak knyttet til investeringer. Låneopptak på 25 mill. kr. over 10 år ble på denne bakgrunn foretatt i 2010 med departementets godkjenning. Saldo på dette lånet er pr. 31.12.14 på 13,1 mill. kr. Det er redegjort nærmere for teatrets langsiktige gjeld i note 5 i årsregnskapet.

Styret vurderer den finansielle risikoen i teatret til å være akseptabel på bakgrunn av teatrets egenkapitalsituasjon og stabiliteten i de offentlige tilskudd.

Sponsormidler og andre tilskudd

Teatret har også i 2014 hatt samarbeidsavtale med OBOS og DNB, og inngikk i juni en ny avtale med Norgesgruppen for perioden 2014–2017. I 2014 mottok

« REPERTOARET ER PREGET AV HØY KVALITET, STOR BREDE OG PRESENTASJON AV INTERNASJONAL SCENEKUNST.

teatret totalt 2,85 mill. kr i sponsormidler. Det er redegjort for omfanget av sponsormidler i note 10 i årsregnskapet.

Det ble i 2014 lagt til rette for etablering av Stiftelsen InterNational med en grunnkapital på 3 mill. kr og med formål å styrke teatrets internasjonale aktiviteter.

Valgkomiteen bestående av Hanne Tømta, Anne Enger og Karianne Bjellås Gilje oppnevnte følgende styre: Jan Vincents Johannessen (styreleder), Anniken Thue, Ingeri Engelstad og Erling Lind.

Styret vil takke bidragsytere og samarbeidspartnere for god støtte og godt samarbeid i året som er gått.

Miljøforhold

Arbeidsmiljøet er tilfredsstillende. Det er i 2014 holdt 2 møter i Arbeidsmiljøutvalget. Gjennomsnittlig sykefravær har i 2014 vært 3,4 %, og det er i 2014 registrert 2 skader under arbeidet som har medført sykefravær. Virksomheten forurenser ikke det ytre miljø.

Ledelse, organisasjon og likestilling

Hanne Tømta tiltrådte som teatersjef 01.01.2009. I juni 2013 fattet styret vedtak om at Hanne Tømta fortsetter som teatersjef på nytt åremål for perioden f.o.m. 01.01.2015 t.o.m. 31.12.2018.

Styret vedtok i 2014 revidert strategi for perioden 2015–2018 med overordnede målsettinger for virksomheten. Hoved-

målene er nærmere utdypet i strategien, og vil bli omsatt i handlingsplaner for utvikling på alle områder i teatret. Styret har kontinuerlig fokus på god utvikling i arbeidet sitt. Styret legger videre stor vekt på at teatrets ledelse sammen med de tillitsvalgte arbeider med å utvikle virksomheten i tråd med strategien og teatrets verdigrunnlag.

Blant teatrets fast ansatte er det en jevn fordeling mellom kjønnene på henholdsvis 51,3 % menn og 48,7 % kvinner. Teatrets ansatte omfattes av tariffavtaler som regulerer lønns- og arbeidsbetingelser uavhengig av kjønn. Ledelsen ved teatret, dvs. øverste ledelse, avdelingsledelse og produsenter har i 2014 bestått av 24 personer; 11 menn og 13 kvinner. Teatret har 11 styre- og varamedlemmer; 5 kvinner og 6 menn. Kjønnfordelingen gjør at styret ikke ser noen grunn til å iverksette tiltak i denne forbindelse.

Forvaltning av teaterbygningen

Nationaltheatrets fredete bygning stiller helt spesielle krav og utfordringer både når det gjelder vedlikehold, og når det gjelder teaterdrift.

Teatret la i 2009 frem et forslag overfor departementet til en forvaltningsmodell hvor Statsbygg overtar forvaltningen av teaterbygningen. Statsbygg gjennomførte derfor i 2011 på oppdrag fra Kulturdepartementet en tilstandsanalyse om behovet for rehabilitering og oppgradering av teatrets hovedbygning i 2011. Styret rettet på bakgrunn

av tilstandsanalysen en henvendelse til departementet for å forsikre seg om at hensynet til moderne teaterdrift, universell utforming og publikums behov vil bli ivarettatt i et langsiktig perspektiv.

Regjeringen fattet i juni 2012 vedtak om at det skal gjennomføres en KS1-prosess med en konseptvalgutredning og tilhørende ekstern kvalitetssikring. Bakgrunnen for dette var at det ikke kun er spørsmål om å rehabilitere en fredet teaterbygning på best mulig måte. Det gjelder å få på plass et beslutningsunderlag for å stake ut kursen for landets nasjonalteater i et 50-års perspektiv. KS1-prosessen skal belyse alle nødvendige sider av Nationaltheatrets samfunnsrolle og hvilke rammevilkår landets nasjonalteater bør ha i perioden 2020–2070 for å kunne utføre sin samfunnsrolle. Det ligger som en grunnleggende forutsetning at Nationaltheatrets bygning skal rehabiliteres og oppgraderes som teater.

Den første del av KS1-prosessen er en konseptvalgutredning. Denne ble gjennomført i 2013 og 2014 av Kulturdepartementet med konsulentbyrået Teramar/Oslo Economics som utførende og med Snøhetta som rådgivende arkitekter. Konseptvalgutredningen ble overlevert departementet i 2014, og skal første halvår 2015 gjennom en kvalitetssikringsprosess (KS1) som foretas av konsultantselskapet Metier med støtte fra Møreforskning Molde. Når kvalitetssikringen er gjennomført vil departementet ta stilling til konseptvalget, og deretter

RESULTATREGNSKAP

skal Regjeringen ta stilling til videreføring gjennom en KS2-prosess; dvs. at konseptvalget går til forprosjektering.

Teatret ser frem til den videre prosessen med utredning av behovene i tråd med departementets mandat, og imøteser den videre dialogen med departementet angående utviklingen i byggesaken, rehabiliteringen og forvaltningen av teaterbygningen.

I 2010 mottok teatret økte midler til systematisk vedlikehold av teaterbygningen. De bygningsmessige tiltakene har i hovedsak vært bygningsteknisk rehabilitering og VVS. Teatret gjen-

nomførte slike tiltak for 1,8 mill. kr i 2014. Teatret har i de senere år også foretatt avsetninger til periodiske vedlikeholdstiltak og denne avsetning er ved utgangen av 2014 på 3,4 mill. kr.

Eiere

Den norske stat eier alle aksjene i A/S Nationaltheatret.

Disponering av årets resultat

Styret foreslår at årets overskudd på kr 4 198 177 føres mot Annen egenkapital.

Styret

Statens representanter:
Anne Enger, styreleder

Øystein Djupedal, nestleder
Jens P. Heyerdahl d.y., medlem
Leif Pagrotsky, medlem
Tone Winje, medlem
1. varamedlem Martin Biehl
2. varamedlem Margaretha Østern

De ansattes representanter til styret:
Kunstnerisk sektors representant:
Mattis Herman Nyquist
Varamedlem: Tone Danielsen

Øvrig personales representant:
Connie F. Knapstad
Varamedlem: Truls Kwetzinsky

Styret retter en stor takk til alle ansatte for innsatsen i 2014.

Oslo, 24. februar 2015

I styret for A/S Nationaltheatret

Anne Enger
Styreleder

Øystein Djupedal

Jens P. Heyerdahl d.y.

Connie F. Knapstad

Mattis Herman Nyquist

Leif Pagrotsky

Tone Winje

Hanne Tømte
Teatersjef

Thomas Gunnerud
Direktør

Resultatregnskap

	Note	2014	2013
DRIFTSINNETEKTER			
EGNE INNETEKTER			
Billettinntekter	2	44 282 598	42 634 320
Diverse inntekter, bl.a. programsalg, restaurant		8 527 382	6 397 312
Sponsorinntekter og andre tilskudd	1,10	2 443 150	1 104 030
SUM EGNE INNETEKTER		55 253 131	50 135 661
OFFENTLIGE TILSKUDD			
Ordinært driftstilskudd fra Staten	1,3	181 921 000	175 433 000
Andre offentlige tilskudd	1,3	6 293 008	1 001 241
SUM OFFENTLIGE TILSKUDD		188 214 008	176 434 241
SUM DRIFTSINNETEKTER		243 467 139	226 569 903
DRIFTSKOSTNADER			
PRODUKSJONSKOSTNADER			
Produksjonskostnader		5 056 494	5 708 533
Andre varer og tjenester		6 849 629	10 673 258
SUM PRODUKSJONSKOSTNADER		11 906 123	16 381 791
PERSONALKOSTNADER			
Lønn		117 142 372	111 813 488
Ekstrahjelp, gjester etc.		14 431 993	12 072 502
Arbeidsgiveravgift		19 335 535	19 013 359
Diverse honorarer		876 081	1 106 158
Pensjoner, diverse sosiale utgifter	6	13 422 084	13 226 893
SUM PERSONALKOSTNADER	4	165 208 065	157 232 400
AVSKRIVNINGER			
Ordinære avskrivninger	8	9 890 306	9 583 547
SUM AVSKRIVNINGER		9 890 306	9 583 547
ANDRE DRIFTSKOSTNADER			
Opplæring og videreutvikling		329 587	310 013
Kjøp av forestillinger		3 352 621	1 725 371
Forfatterhonorar, musikkavgift		6 697 023	4 696 929
Lokaler		18 189 093	16 725 855
Reiser, diett, losji		3 371 383	3 447 290
Salgs- og informasjonskostnader		8 501 086	7 628 902
Kontorrekvisita, IKT og telefon		5 282 121	5 140 374
Diverse administrasjonskostnader		6 441 613	2 937 616
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER		52 164 528	42 612 349
SUM DRIFTSKOSTNADER		239 169 022	225 810 087
DRIFTSRESULTAT		4 298 117	759 816
FINANSIELLE POSTER			
Andre finansinntekter		1 153 266	1 040 591
Finanskostnader		1 253 205	1 335 914
RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER		-99 939	-295 323
ÅRSRESULTAT		4 198 177	464 493
DISPONERING:			
Årets resultat avsatt til egenkapitalen		4 198 177	464 493

BALANSE

Eiendeler

	Note	2014	2013
ANLEGGSMIDLER			
Teaterbygning	8	16 889 904	17 559 048
Innredninger i leide lokaler	8	14 800 507	15 877 628
Maskiner, teknisk utstyr og inventar	8	25 163 937	26 923 566
Overfinanserte pensjonsforpliktelser	6		1 279 314
Langsiktig fordring på Staten	12	4 600 000	4 600 000
SUM ANLEGGSMIDLER		61 454 348	66 239 555
OMLØPSMIDLER			
Forskuddsbetalte forestillingskostnader	9	3 681 196	5 162 105
Debitorer		1 609 471	2 341 960
Forskuddsbetalte kostnader		1 740 980	1 274 466
Forskuddsfakturerte sponsormidler			
Skattetrekkkonto		6 689 081	6 266 647
Bank og kasse		21 269 778	11 941 872
SUM OMLØPSMIDLER		34 990 506	26 987 049
SUM EIENDELER		96 444 854	93 226 605

Egenkapital og gjeld

	NOTE	2014	2013
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital (195 aksjer á kr 1.000)	11	195 000	195 000
Overkursfond	12	10 000 000	10 000 000
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		10 195 000	10 195 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	12	16 936 109	12 737 932
Egenkapitaltilskudd fra Staten	12	4 600 000	4 600 000
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		21 536 109	17 337 932
SUM EGENKAPITAL		31 731 109	27 532 932
GJELD			
LANGSIKTIG GJELD			
Pensjonsforpliktelser	6	1 456 887	1 372 801
Langsiktig lån	5	13 125 000	15 625 000
Avsatt lønnsforpliktelse	4	1 776 500	1 538 800
SUM LANGSIKTIG GJELD		16 358 387	18 536 601
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandører		4 287 340	3 270 260
Forskuddsbetalte sponsormidler	10		50 000
Forskuddsbetalte inntekter		840 192	3 521 110
Forskuddsbetalte abonnementer og billetter		8 866 005	8 353 386
Skattetrekk, arbeidsgiveravgift, feriepenge og lønn		25 898 745	24 867 948
Merverdiavgift		163 435	156 533
Annen kortsiktig gjeld	7	8 299 642	6 937 835
SUM KORTSIKTIG GJELD		48 355 358	47 157 071
SUM GJELD		64 713 745	65 693 672
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		96 444 854	93 226 605

NOTER

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Det er ikke avsatt til eventuelle tap pr. 31.12. **Offentlig tilskudd.** Tilskuddet inntektsføres i det året det bevilges. Vedrørende den internasjonale Ibsenprisen, se note 3. **Sponsorinntekter.** Sponsorinntekter inntektsføres iht. kontrakt, se note 10. **Billettinntekter og aktiverte oppsetningskostnader** Billettinntekter blir inntektsført når forestilling er avholdt. Forestillingskostnader er periodisert til det år forestillingen har premiere. Se note 9

Note 2 – Billettinntekter

	Antall publ.	Bill. innt. i kr 1 000
Hovedscenen	121 231	27 590
Amfiscenen	38 699	9 310
Torshovteatret	15 320	3 261
Malersalen	5 801	688
Andre scener	14 100	712
Lukkede forestillinger	7 215	295
Omvisninger	184	10
Sum egne lokaler	202 550	41 865
Turne, gjestespill og samarbeidsprosjekter	11 782	
Andre billettinntekter		2 418
Totalt antall publikummere / billettinntekter	214 332	44 283

Note 3 – Tilskudd til drift

Nationaltheatret mottok kr 181 921 000 i tilskudd fra Staten. Den Internasjonale Ibsenprisen mottok kr 3 827 000 i statstilskudd.

	Nationaltheatret	Ibsenprisen	Sum
Statstilskudd iht. tilskuddsbrev 18.12.13 og 24.1.14	181 921 000	3 827 000	185 748 000
Tidligere avsatt til Den internasjonale Ibsenprisen		3 177 084	3 177 084
Avsatt til Den internasjonale Ibsenprisen i 2015		-711 076	-711 076
Total	181 921 000	6 293 008	188 214 008

Note 4 – Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser til daglig leder og styret m.m.

Vedrørende fordeling av lønnskostnadene vises det til regnskapet

	Gjennomsnittlig antall årsverk	Daglig leder	Styret
	248,9		
Godtgjørelser			
Lønn, honorar		1 279 287	374 550
Annen godtgjørelse		8 722	

Daglig leder er ansatt på åremål og har en avtale om etterlønn/ventelønn på 2 måneder for hvert år hun arbeider som teatersjef, maks 24 md.

Kr 1,777 mill. er avsatt i regnskapet for å møte denne forpliktelsen. Daglig leder er omfattet av selskapets ordinære pensjonsordning.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personale eller aksjeeiere. Bedriftsforsamlingen har ikke mottatt noen ytelser.

Revisor: Lovpålagt revisjon er kostnadsført med kr 190 062, honorar for andre attestasjonstjenester med kr 5 625 og honorar for andre tjenester med kr 32 330. Alle beløp er inkludert merverdiavgift.

NOTER

Note 5 – Leieforhold i Brobekkveien / langsiktig lån

I 2001 inngikk Nationaltheatret en leiekontrakt i Brobekkveien i Oslo. Bygget brukes til verksteder og prøvesal. Leieforholdet varer i 20 år fra 1.2.2001, med leiers rett til å fornye i ytterligere 10 + 10 år til markedspris. Leien er kr 5,1 mill.

I 2010 opptok Nationaltheatret med Kulturdepartementets godkjenning et lån på kr 25 mill. til investering i nytt snorloft på Hovedscenen. Saldo på dette lånet pr. 31.12.14 er kr 13,1 mill., og har en løpetid på 10 år. Leiekontrakt er stilt som sikkerhet for lånet.

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2014	2013
Gjeld til DNB	13 125 000	15 625 000
Sum	13 125 000	15 625 000

Note 6 – Pensjoner

Nationaltheatret har en forsikret kollektiv ytelsesbasert ordning i DNB Livsforsikring, med samme ytelser som KLP og Statens Pensjonskasse. Ordningen omfatter alle ansatte etter gjeldende regler. For øvrig har teatret uforsikrede forpliktelser knyttet til gamle avtaler med enkelte av sine pensjonister, samt privat AFP.

AFP er regnskapsmessig behandlet som innskuddsordning. Pensjonsforpliktelser er behandlet iht. god regnskapskikk.

Pensjonsforpliktelsene er aktuarmessig beregnet ut fra følgende parametre:

* Diskonteringsrente	2,30 %
* Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,20 %
* Forventet lønnsøkning	2,75 %
* Forventet utvikling av grunnbeløpet i Folketrygden (G) og forventet økning av løpende pensjoner er vurdert til	2,50 %
* Arbeidsgiveravgift er inkludert i forpliktelsene.	

Teatret har lagt til grunn regnskapsstiftelsens anbefalte parametre fra desember 2014.

Sammensetning av pensjonsforpliktelsene

Forsikret ordning i DNB Livsforsikring, overfinansiert	0	-1 279 314
Direkte forpliktelser finansiert over drift	1 456 887	1 372 801

NOTER

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser

	Forsikret ord.	Uforsikret forplikt.
Brutto forpliktelse 1.1.14	220 879 128	1 372 801
Årets opptjening	12 575 706	206 822
Rentekostnad	8 987 158	
Planendring	-16 043 495	
Akturielt tap	45 469 632	
Pensjonsutbetalinger	-3 360 296	-285 382
Sum brutto forpliktelser	268 507 833	1 294 241
Brutto pensjonsmidler	186 979 168	
Netto pensjonsforpliktelser	81 528 665	1 294 241
Arbeidsgiveravgift	11 495 542	162 646
Ikke resultatført estimatavvik	-89 973 965	
Arbeidsgiveravgift på estimatavvik	-12 686 329	
Balanseført forpliktelse/ - overfinansiering	-9 636 088	1 456 887
Resultatført overfinansiering	9 636 088	
Balanseført forpliktelse/ - overfinansiering	0	

Aktuarberegnet overfinansiering er kostnadsført da det ikke er sannsynlig at den vil gi en fremtidig økonomisk fordel.

Sammensetning av årets pensjonskostnad

	Forsikret ord.	Privat AFP	Uforsikret forplikt.
Årets pensjonsopptjening	12 575 706		285 382
+ rentekostnad	8 987 158		
- avkastning på pensjonsmidler	-7 575 898		
Administrasjonskostnader	873 683		
Netto pensjonskostnad	14 860 649	1 591 148	285 382
Arbeidsgiveravgift	2 095 351	224 352	-23 883
Resultatført aktuelt tap/gevinst	2 284 657		
Resultatført nettoforpliktelse levealdersjustering og ny UP	-18 305 628		
Resultatført aktuelt oppgjør	4 400 198		
Aktuarberegnet pensjonskostnad	5 335 226		
Medlemsinnskudd /arbeidstakerdel [2 %]	-2 164 848		
Arbeidsgiveravgift	-2 121 765	-224 352	
Resultatført overfinansiering	9 636 088		
Pensjonskostnad ekskl. arbeidsgiveravgift resultatført	10 684 701	1 591 148	261 499

Spesifikasjon av pensjoner og diverse sosiale utgifter

Årets pensjonskostnad	12 537 348
Gruppeliv-, ulykke- og yrkesskadeforsikring	450 632
Bedriftslegeordning, legehjelp og fysioterapeut	259 054
Andre sosiale kostnader	175 050
Totalt pensjoner og diverse sosiale kostnader	13 422 084

Note 7 – Annen kortsiktig gjeld

Periodisk vedlikehold avsatt pr. 1.1.2014	3 293 247
Avsatt til periodisk vedlikehold i 2014	500 000
Benyttet i 2014 til periodisk vedlikehold	-355 090
Periodisk vedlikehold avsatt pr. 31.12.2014	3 438 157
Andre påløpte kostnader	4 861 485
Sum annen kortsiktig gjeld	8 299 642

NOTER

Note 8 – Bygninger og varige driftsmidler

	Bygninger	Innredninger i leide bygg	Teknisk, kontor og innredning	Sum
Kostpris 1.1.2014	15 511 485	39 698 718	120 819 162	176 029 365
Oppskrivning av bygg foretatt i 1998	10 000 000			10 000 000
Tilgang i året	1 091 718	971 720	4 320 975	6 384 413
Sum	26 603 203	40 670 438	125 140 137	192 413 778
Akkumulerte avskrivninger	9 713 299	25 869 930	99 976 201	135 559 430
Bokført verdi pr. 31.12.2014	16 889 904	14 800 508	25 163 937	56 854 348
Årets ordinære avskrivninger	1 760 862	2 048 840	6 080 604	9 890 306
Avskrivningsrate lineær	2%	Leietid	10 - 30 %	

Note 9 – Aktiverte oppsetningskostnader

Aktiverte oppsetningskostnader gjelder produksjonskostnader påløpt i 2014 for oppsetninger i 2015 eller senere. Det er direkte henførbare produksjonskostnader for produksjoner i 2015 eller senere som aktiveres.

Oppsetning:	2014	2013
Vi tygger på tidens knokler	721 341	
Revisoren	543 715	
Morgon og Kveld	424 983	
Natten er dagens mor	333 395	
Konstellasjoner	252 819	
Grevlingens time	154 017	
Dido og Aeneas	116 397	
Andre fremtidige produksjoner	1 134 529	
Totalt aktiverte oppsetningskostnader	3 681 196	5 162 105

Note 10 – Samarbeidsavtaler / sponsormidler og andre tilskudd

Sponsoravtale med DNB er inngått for perioden 1.1.2013 til 31.12.2014.

Sponsoravtale med OBOS er inngått for perioden 20.10.2013 til 31.12.2016

Sponsoravtale med Norgesgruppen ASA er inngått for perioden 1.8.2014 til 30.7.2017

	DNB	OBOS	Norgesgruppen	Sum
Mottatt iht. kontrakt	1 000 000	1 000 000	500 000	2 500 000
Prosjektmidler	350 000			350 000
Billetter til sponsor	-185 710	-112 890	-108 250	-406 850
Inntektsførte sponsormidler	1 164 290	887 110	391 750	2 443 150

Note 11 – Aksjekapital

Den Norske Stat ved Det Kongelige Kulturdepartement eier 100 % av aksjene. 195 aksjer pålydende kr 1 000, totalt kr 195 000. Alle aksjer er i samme klasse.

NOTER

Note 12 – Egenkapital

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen EK	Sum
Egenkapital 1.1.2014	195 000	10 000 000	17 337 932	27 532 932
Årets endring i egenkapital				
Årsresultat			4 198 177	4 198 177
Egenkapital 31.12.2014	195 000	10 000 000	21 536 109	31 731 109

Bundne midler

I forbindelse med saldering av statsbudsjettet for (St.prp. nr. 32, 2001/-02) ble det bevilget kr 4,6 mill. i tilskudd til egenkapital til teatret. Midlene ble ytt ved plassering i et «Kontolån til Staten» som er avdragsfritt, men rentebærende. Kontolånet føres opp som en langsiktig fordring på Staten, og med en tilsvarende økning av innskutt egenkapital under posten «Annen egenkapital».

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2014	2013
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger fra salg av billetter	44 795 217	42 634 320
Innbetaling andre inntekter	8 972 103	7 501 342
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	188 214 008	176 434 241
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	-61 691 765	-58 994 140
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.	-165 208 065	-157 232 400
Periodisering av produksjonskostnader (material-, lønnskostnader)	1 480 909	
Innbetalinger av renter	1 153 266	1 040 591
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	-1 253 205	-1 335 914
Innbetaling av aksjekapital		
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	16 462 468	10 048 040
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-6 384 413	-5 559 359
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-6 384 413	-5 559 359
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av aksjekapital		
Investering i finansielle anleggsmidler		
Endring offentlig gjeld	1 037 699	55 836
Netto betaling langsiktig gjeld (- ned + opptak)	-2 178 214	-3 314 439
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 140 515	-3 258 603
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	9 750 340	1 324 929
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	18 208 519	16 883 589
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	27 958 859	18 208 519

SALGSSTATISTIKK

Pr. 31. desember 2014

Hovedscenen

	Antall forest.	Antall publ.	Gj.snitt pr. forest.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.
Ronja Røverdatter	5	2 879	576	78%	591
Verdiløse menn	19	13 769	725	99%	4 027
Grunnlovsjubileet	2	657	329	48%	64
Styrtet engel	2	1 168	584	94%	222
Sokrates' forsvarstale	7	3 069	438	79%	671
Demoner	17	7 736	455	64%	1 719
Doktor Proktors prompe...	69	32 535	472	64%	7 653
Min Kamp					
Blomster og blod	2	783	392	78%	182
Årets skolerevy	2	1 273	637	86%	119
Pingviner i Sahara	7	2 009	287	42%	264
Forvandlingen	16	5 614	351	47%	1 018
Kondolerer	11	6 014	547	74%	568
17. mai matine	1	755	755	100%	178
Heddaprisen	1	489	489	77%	33
Peer Gynt	49	32 733	668	90%	8 722
Gjestespill Ibsenfestivalen	6	3 009	502	69%	425
Et drømspill	17	6 068		45%	1 135
FN-dagen Doktor Proktor	1	671	671	97%	
SUM HOVEDSCENEN	234	121 231	518	71%	27 590

Amfiscenen

Jo fortære jeg går, ...	80	15 485	194	98%	4 087
Kong Lear	37	6 439	174	88%	1 593
Freuds siste møte	18	2 994	166	84%	700
Sonetter	24	2 773	116	58%	514
Lille Eyolf	22	4 245	193	97%	972
Sokrates' forsvarstale	5	632	126	64%	139
Gjestespill Ibsenfestivalen	10	1 152	115	58%	176
Julemiddag	24	4 650	194	98%	1 058
Stein til Stein	3	329	110	57%	71
SUM AMFISCENEN	223	38 699	174	88%	9 310

Torshov

En får være som en er	38	6 549	172	96%	1 538
En folkefiende	26	2 592	100	57%	437
Ungen	36	6 179	172	96%	1 286
SUM TORSHOV	100	15 320	153	86%	3 261

Malersalen

Visning	29	1 666	57	94%	222
Hushjelpene	26	1 494	57	94%	206
I møte med det tapte	1	41	41	67%	1
Uprovd	5	224	45	73%	9
Gjengangere	28	1 669	60	98%	237
Gjestespill Ibsenfestivalen	3	181	60	99%	13
Jeg er Fritz Moen	9	526	58	96%	
SUM MALERSALEN	101	5 801	57	94%	688

Andre scener

	Antall forest.	Antall publ.	Gj.snitt pr. forest.	Besøks-%	Bill.innt. i 1000 kr.
Nasjonalismens apostler	1	81	81	100%	
National Spesial Foaje	2	281	141	94%	3
OMSorg	10	715	72	97%	148
Rundt 150-års jubilanten	1	100	100	100%	6
SPKRBOX	3	457	152	90%	23
Gjestespill Ibsenfestivalen					14
Tre søstre	20	2 443	122	100%	500
På gjengrodde stier	1	100	100	100%	18
VIP-arrangement	12	1 410			
NationalSpesial arrangement	136	7 423			
Vernissage	2	270			
Unge National	4	240			
Sesonglansering Vennene	1	60			
Quiz	2	90			
Åpning Ibsenfestivalen	1	200			
Barnearr. Ibsen	1	50			
Åpne seminar	3	180			
Omvisninger	7	184			10
SUM ANDRE SCENER	207	14 284	112		721

Lukkede forestillinger

Hovedscenen	13	3 754			131
Amfi	13	1 441			86
Torshov	10	1 235			40
Malersalen	10	524			26
Bakscenen	3	261			13
SUM LUKKEDE	49	7 215			295

Til sammen 914 202 550 41 865

Budsjett avgiftsbilletter

Buffer

TOTALT EGNE SCENER 914 202 550 41 865

Turne og gjestespill

Nasjonalismens Apostler	2	519			
Babettes gjestebud	6	740			
Jo fortære ..., Budapest	1	180			
Sokrates' forsvarstale	2	626			
Sokrates' forsvarstale, RT	18	4 528			
Gjestespill Ibsenfestivalen	46	5 189			
Sum turne og gj.spill	75	11 782			

Sum turne og gj.spill TOTAL inkl. turne/gjstespill 989 214 332

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Nationalteatret AS for 2014, som viser et overskudd på kr. 4.198.177. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret, teatersjef og selskapets direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Nationalteatret AS per 31. desember 2014 og av resultatet og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

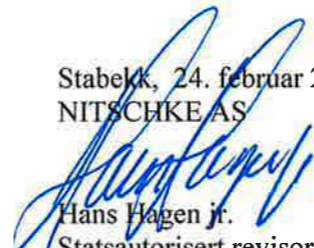
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Nationalteatret AS som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stabekk, 24. februar 2015
NITSCHKE AS

Hans Hagen jr.
Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE PR. 31.12.14:

Norsk Skuespillerforbund:

Heidi Goldmann
Birgitte Larsen
Nils Golberg Mulvik

NTL, avd. 114-03:

Kari Nordberg Svendsby

Musikernes Fellesorganisasjon:

Vibeke Brathagen
Christina Johannessen

Film- og teaterteknisk Forening:

Leder: Balz Baumgartner
Kasserer: Anita Trinerud
Sekretær: Ruth Haraldsdottir Nordvik
Styrerepresentanter: Even Alfheim, Guri Elton, Torgeir Gabrielsen, Petter Steen
Vararepr.: Dani Bekkely, Jannicke Klohs.

NATIONALTHEATRETS BEDRIFTSFORSAMLING PR. 31.12.14:

Fra Staten:

Medlemmer:
Siri Bergland, *leder*
Frøydis Langmark, *nestleder*
Ingeborg Webster
Halvdan Skard
Svenning Torp
Christian Fredrik Horst
Marit Spurkland
Jamshed Masroor

Vararepresentanter:

1. vara: Harald Bache-Wiig
2. vara: Dagny Anker Gevelt

FRA PERSONALET:

Kunstnerisk sektor:

Liv Bernhoft Osa
Kim Haugen
1. vara: Kristian Lykkeslet Strømskag
2. vara: Henrik Mestad

Øvrig personale:

Ulf Bjørklid
Vigdis Gundersen
1. vara: Bjarne Svendsen
2. vara: Bjørn Wiggo Storbråthen

2015:

SMAKEBITER FRA 2015

7. FEBRUAR 2015

Revisoren – Anne Marie Ottersen spiller avskjedsrolle som Anna, borgemesterens kone i *Revisoren* etter 45 år som skuespiller på Nationalteatret.

18. MARS 2015

Morgon og kveld. Jon Fosses kritikerroste roman er en monolog fremført av Anne Marit Jacobsen – i Hildegun Riises regi og med Benedicthe Mauseths felespill.

5. SEPTEMBER 2015

Klassen vår. Norgespremiere på det polske samtidsstykket som følger en klasse med jødiske og kristne elever på den polske landsbygda fra 1925–2003, 70 år etter frigjøringen.

17. OKTOBER 2015

Dyrene i Hakkebakkeskogen. Thorbjørn Egner er like populær hos barn av 2015 som han var da stykket ble skrevet i 1953.

2015

Følg med videre

14. JANUAR 2015

Natten er dagens mor. Regissør Kjersti Horn setter opp Lars Noréns brutale familieportrett. Hun er en av Nationaltheatrets husregissører de neste fire årene.

14. JUNI 2015

Heddaprisen 2014/2015. Nationalteatret er nominert i åtte kategorier med 11 nominasjoner. Dette er rekord.

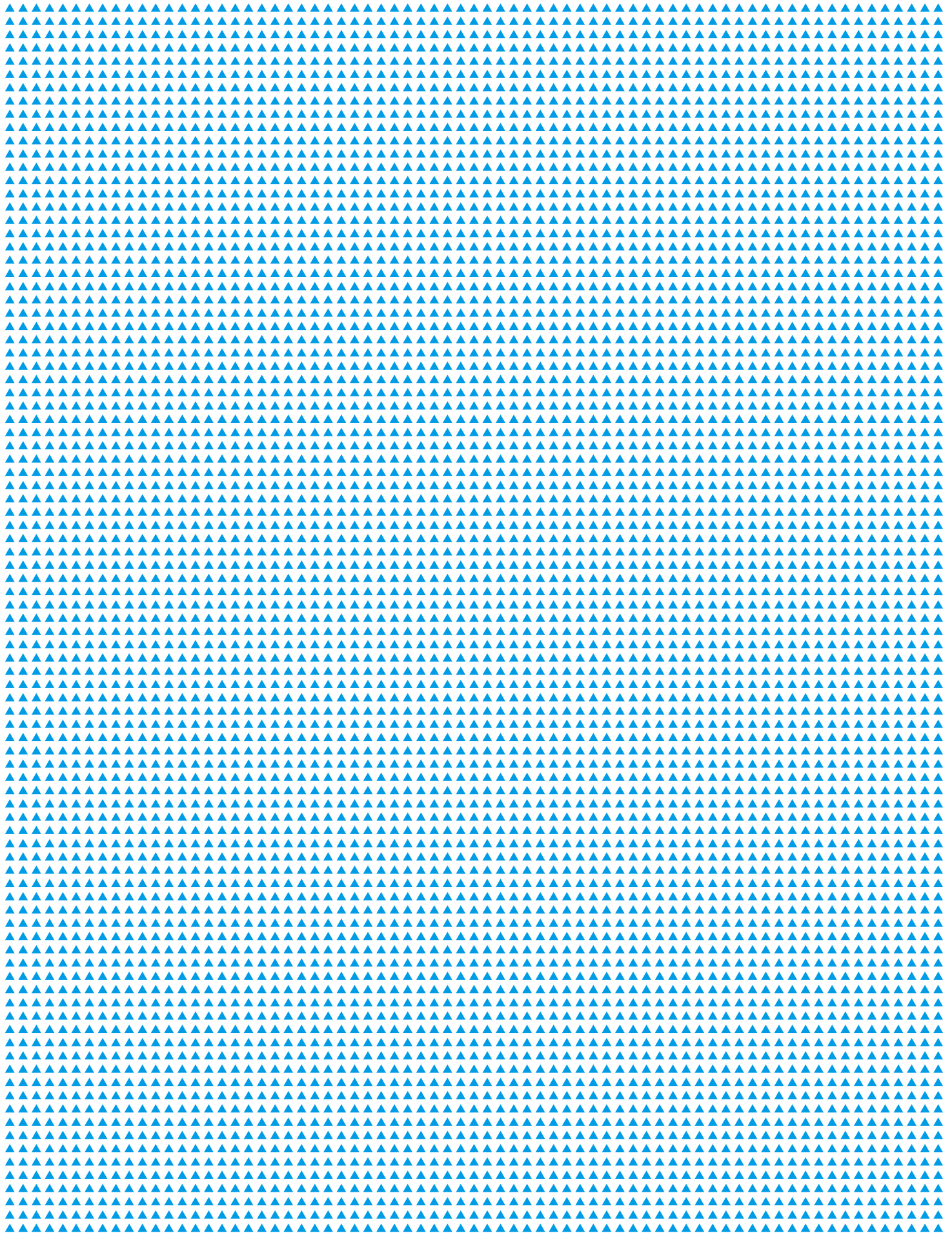
JUNI 2015

Kvalitetssikringen av konseptvalgutredningen leveres departementet medio 2015.

9 – 11. SEPTEMBER 2015

Kafka. Franz Kafkas tekster og nyskrevet musikk av Røyksopp viser vei inn i en moderne og morsom versjon av Kafka-universet.

★
DET ER I OSS,
I DEG OG I MEG, AT
TEATRET
SKAPES. PÅ NY OG PÅ NY.
HVER KVELD.★

Utgitt av Nationaltheatret. **Ansvarlig utgiver:** Hanne Tømta. **Redaktør:** Ida Margreta Halvorsen. **I redaksjonen:** Einar Strømstad, Marte S. Eielsen, Tone Volla Tøstie, Elisabeth Sødal, Monica Lindanger, Mona Nortind **Layout:** Sigurd Østensen, Gøril Johnstad Hansen/Havnevik AS. **Forsidefoto:** Gisle Bjørneby, **Foto:** Gisle Bjørneby, Dag Jenssen, Marte Garmann, L-P Lorentz, Simone Tøstie, med flere. Nationalteatrets bildearkiv, Oslo Museums bildearkiv, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Oslo Byarkiv. **Trykk:** 07 Oslo **Opplag:** 1250.

Adresse: Johanne Dybwads plass 1, Postboks 1225 Vika, 0110 Oslo.

Norgesgruppen

